

Je
Prešeren
samo
»naš«?

DUSAN KALC

Mimo je poldrugo stoletje od Prešernove smrti in njegovo umetniško izročilo je kot vsaka velika in resnična dragocena z minevanjem casa vse dragocenejša. Tako dragocena, da jo v svoji vne- mi, da bi zavarovali in očuvali njen lesk in blisc, spostljivo odložimo v skrito baržunasto skrinjico, kjer pa je nihče več ne vidi, da bi lahko užival vse njeno razkosje in veličino. In tako se dogaja, da v svoji vsakdanji sli po ohranjanju bednega prostorčka pod soncem, gladko pozabimo na skrinjico in na vse, kar je v njej. Običajno nas sele osmi februar skoraj dolžnostno spomni nanjo. To je obredna priložnost, da odklenemo baržunasto skrinjico in se enkrat na novo stehtamo bisere in diamante našega največjega pesnika ter vse ostalo, kar se je dragoce- nega nabralo v tem pol- drugem stoletju, ali se se nabira v kulturni zakladnici.

Morda pa je en dan, ki mu v Prešernovem imenu visokodoneče pravijo Dan slovenske kulture, premalo, da bi dodobra obsvetil vse, kar se je za narod in človeka dobrega nakopilo v letu dni in dlje, ter hkrati odplaknil tudi vse madeže in packe. Vedno znova namrec ugotavljamo, kako zlahka smo pri- pravljeni poteptati v gnoj vse, kar nam je vzvisene- ga sporočil Prešeren in z njim se nesteto drugih. Posvetil nam je z močno ljubo v temo, razmaknil bodicasto vejevje in utrl globoko gaz v snegu, da bi nam olajšal pot, mi pa ugasamo veliko luc in ne- timo ognje sporov in so- vrastva, ki obsvetljujejo le ozek pas teme okrog nas, in brisemo snežno gaz, da bi ja ne služila našemu bližnjemu.

Le pogledimo okrog se- be. Tudi v naše oaze za- mejstvo. Dokaj trpko gre- nek priokus ima v tem ca- su suhih krav in beteznih kozlov »ne boj, mesarsko klanje« med nasimi z vsem (razen s sabo) neza- dovoljnimi kulturniki ok- rog vsega, kar pač dreza njihove (ne)duhovne inte- rese. Se bolj klavirno izgle- dajo neke splosne tenden- ce, ki se jih je navzel tudi »homo zamejsicus« v tem času neopreseljevanja na- rodov. Beseda solidarnost je postala tujka. In mi smo vsak dan bolj (narodnost- no) čisti, neokuženi in nasi. Da, predvsem nasi.

(Nadaljevanje na 8. strani)

OSREDNJA TRŽAŠKA PREŠERNOVA PROSLAVA / NAGOVOR DIJAKOV SLOVENSКИH VIŠJИH SREDNJIH ŠOL

»Drevo so že vsadili, naša naloga pa je, da ga na novo cepimo«

Prireditev, ki bo danes popoldne tudi v Gorici, so skupno organizirale ZSKD, ZSKP in SP

BOLJUNEC - Sinoči je bila v dolinskem občins- kem gledališču »F. Pre- šeren« osrednja tržaska proslava ob dnevu slo- venske kulture (f. KRO- MA). Kot je že običaj zadnji let, so se Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza slovenske katoliške prosvete in Slo- venska prosveta odločile za skupno praznovanje najpomembnejšega slo- venskega kulturnega praznika, po tržaski pri- reditvi bo danes popold- ne ob 16. uri v Kultur- nem centru Lojze Brat- uza osrednja proslava za Gorisko.

Znacičnost letošnjih prireditev je povezovanje društev s solami, kar prihaja do izraza tako na manjših kot tudi na os- rednjih proslavah. Če se je na krajevnih prireditvah sodelovanje odrazilo

predvsem v pripravi kul- turnega programa, pa so na osrednjih organizatorji »slavnostno« besedo pre- pustili dijakom sloven- skih višjih srednjih sol. V svojem nagovoru so dijaki najprej naglasili, da za njih predstavlja kultura sredstvo in izhodišče za razvoj in uveljavitev, ni pa cilj kulture ohranitev na- rodne identitete, kar velja za starejše generacije. Svojo bodočnost vidijo v Združeni Evropi, v kateri pa vsaka kultura more in mora najti svoje enako- vredno mesto. V kultur- nem programu, ki ga je povezovala Suzi Bandi, do nastopili Kvartet Tarti- ni in recitatorja Alda Sosič in Aleksij Pregarc, ki sta prebrala odlomke iz naj- novejših del nekaterih slo- venskih tržaskih in go- riskih avtorjev.

Na 8. strani

FRANCIJA / VČERAJ ZAČETEK MIROVNE KONFERENCE

Kosovo med vojno in mirom

Uvodni govor francoskega predsednika Chiraca - Odločitev naj bi padla do aprila

AMAN

Husein še pri življenju
Oblast ima njegov sin

AMAN - Jordanska vlada je 37-letnega Hu- seinovega prvorojenca Abdalaha imenovala za regenta. Abdalah je takoj po svojem rojstvu tri leta bil uradni pre- stolonaslednik, leta 1965 je Husein na to mesto imenoval svoje-

ga takrat 18-letnega brata Hasana. Huseina so včeraj iz bolnišnice premestili v njegovo rezidenco na obrobju jordanske prestolnice. Se vedno je priključen na naprave, ki ga oh- ranjajo pri življenju.

Na 21. strani

PARIZ - Danes lahko izbirate med vojno in mi- rom, med preteklostjo in bodočnostjo. S temi bese- dami je francoski predsed- nik Jacques Chirac včeraj popoldne v Rambouilletu pri Parizu otvoril medna- rodno konferenco o Koso- vu, ki predstavlja najbrž zadnjo priložnost za mi- roljubno rešitev tamkaj- snjega spora.

Racunajo, da bo konfe- renca trajala vsaj tri tedne, mogoče pa tudi več, odvi- sno pač od poteka po- gajanj. Končni časovni ter- min za sporazum naj bi bil april. Če se do takrat sprte strani ne bodo sporazume- le bo vrh pakta NATO ukazal vojaški napad.

Na 21. strani

Prodi že na
delu z listo
Pomisliki sen.
Camerinija

RIM - Romano Prodi že vztrajno isče kandidate za novo gibanje, ki se bo predstavilo na evropskih volit- vah.

Pomislike nad njegovo izbiro je izrazil tržaski se- nator Olike Fulvio Camerini, ki naj- brž ne bo direktno sodeloval v volilni kampanji.

Na 21. strani

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNИH DRUŠTEV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
SLOVENSKA PROSVETA

**DAN SLOVENSKE
KULTURE**

Gorica, danes, 7. februarja 1999 ob 16. uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuž

Nastopajo: Kvartet Tartini, igralci Alda Sosič, Aleksij Pregarc, Jan Leopoli z odlomki iz del Alojza Rebule, Sergeja Verča, Marija Čuka, Jurija Paljka in Dušana Jelinčiča ter dijaki slovenskih višjih sol.

Vabljeni!

IMMOBILIARE
PuntoCasa
TRST

Ul. Cicerone 8 Tel. 662111 Fax: 634301

Samostojna dvonadstropna hiša z vrtom. Razgled na mesto in zaliv. Možnost preureditve v dvodružinsko. Informacije: Immobiliare PUNTOCASA tel. 040.662111.

brezplačne cennitve, nasveti za nepremičnine, kupoprodajna in najemninska posredovanja

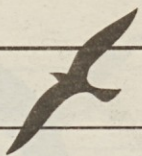
BENCINSKA ČRPALKA
LONZA & COGLIEVINA srl

Drž. c. 202
Opendo krizišče
OPCINE
Tel. 040.211366

Pooblaščen prodajalec
SAVA, MICHELIN, YOKOHAMA.
Pri nas na voljo pnevmatike najboljših znamk

Ob nakupu vsake pnevmatike Sava:
1 liter motornega olja ESSO UNIFLO' - ULTRA
VKLJUČEN V CENI

V KRATKEM BO USTAVILA POMOČ / ZAHTEVA POSEG DEŽELE

Občina Trst nima dovolj denarja za pribežnike

Na Opčinah demonstracija proti centru pri Banih

Trzaski občinski odbor je sklenil, da s 16. februarjem zaustavi pomoč pribežnikom, ki zaprosajo za politično zatočišče, če dotlej Dežela Furlanija-Juljska krajina ne bo poskrbela za financiranje sprejemanja teh ljudi, kot je predvideno v zakonu. Od avgusta lani, ko je stevilo tujcev začelo intenzivno narascati, piše v tiskovnem sporočilu občinske uprave, je Občina Trst potrosila milijardo in 350 milijonov lir, sprejela je preko 200 oseb, bodisi odraslih kot tudi mladoletnikov, v glavnem je slo za begunce s Kosova in Kurde, ki so čakali na sprejem prošnje po političnem zatočišču.

Kot pravijo na Obcini, bo predvideni strošek za letosnje leto zelo narasel, znašal naj bi tri milijarde lir, in »ker občinski proračun takega stroška ne zmore, se je Občina večkrat obrnila do Dezele, ki ima pristojnost na tem področju, in vprasala za prispe-

vek.« Do danes pa Dežela, trdi sporočilo, »sploh ni odgovorila na stalno ugriranje, da bi ji podelili ustrezna finančna sredstva za pomoč in sprejem prosilcev za politični azil.« S svojo odločitvijo je Občina seznanila vse pristojne oblasti, saj pravi, da bi lahko nastali problemi, ne samo humanitarnega značaja, temveč tudi taki, ki bi bili v zvezi z javnim redom.

Od 16. februarja, je s svoje strani povedal Gianfranco Schiavone, ki pri italijanskem solidarnostnem konzorciju odgovarja za pribežnike, okrog 150 oseb (moskih, otrok in zensk) tvega, da se znajde na cesti. Izrazil je upanje, da ima sklep Občine le politični pomen, in sicer, da prisili Deželo k prevzemu odgovornosti, katere ji nalaga zakon, in financira sprejemanje pribežnikov.

Val ilegalnih prehodov meje se je nadaljeval tudi včeraj, ko je policija na glavni železniški postaji ustavila šest tujcev, prihajali so iz

krajev nekdanje Jugoslavije. Železniška policija pa je v Vidmu ustavila nekega bosanskega državljanca, ki je sicer imel potni list, vendar brez ustreznega potrdila za bivanje. Bil je s skupino rojakov, ki pa je imela vse potrebne dokumente.

Vprašanje pribežnikov, ki čakajo na izgon iz države, ali natančneje, vprašanje njihove morebitne nastanitve v danes prazni vojaški kasarni pri Banih, pa bo v ospredju današnje demonstracije na Opčinah, za katero se je zavzel »spontani vaški odbor od Banov«. Demonstranti se bodo zbrali ob 10.30 na Brdini, od koder bodo v spremstvu krenili po Proseški ulici do krizišča pred Obeliskom in nazaj. Namen pobude je sensibilizacija javnosti ter pristojnih organov na probleme in posledice, ki bi jih center, kateremu nasprotujejo, prinesel Banom in ozji ter širši okolici.

BORŠT / RAZSTAVA NOŠ

Prikaz biserčka iz naše preteklosti

Na petkovi otvoritvi so zapele Šavrinke, o nošah pa je spregovorila Marta Košuta

Se do jutri bo v dvorani srenjske hiše v Borštu na ogled razstava, ki jo je

skupina domačih žensk pod okriljem PD Slovenec posvetila borštanski

noši: gre za biserček iz naše preteklosti, ceprav so razstavljene noše vse nove, pravkar izdelane, iz katerega veje vsa zlahtnost kulture naših ljudi in naših krajev. Razstavo so z dobro obiskano in prisrčno prireditvijo otvorili v petek zvečer, ko so občinstvu hudomušno zapele Šavrinke, ob uvodnem pozdravu odbornika Emila Petarosa pa je o čudovitem svetu noše spregovorila Marta Košuta. Pobudo za sivanje noš so pred dvema letoma dale nekatere domačinke, ki so se v tem času redno zbiral na domu zdaj te, zdaj one in pod mentorstvom Marte Košute izdelale kar osem ženskih prazničnih oblik. Zanimivost le-teh je v izbiri mandrijskega kroja, značilnega za alpski oz. kraski svet: baje je v Borštu od davnine tekla crta-ločnica med istrskim in v tem primeru kraskim svetom, v tej vasi so se torej odločali lahko za eno ali drugo inacico, medtem ko je v sosednjem Boljuncu ze edina prava noša tista, podobna skedenjski. Kakorkoli že je bil petkov večer tudi priložnost za predstavitev knjige z naslovom Trzaska noša in njene vezenina, o kateri je avtorica, Marta Košuta, izčrpno spregovorila tudi s pomočjo diapozitivov.

Dam

OBČINA TRST / SPORAZUM

O prehodu smetarske službe pod Acegas sedaj na vrsti delavci

Delavcem bodo sindikati jutri zjutraj obrazložili včeraj doseženi protokol

Sindikalni predstavniki bodo občinskim uslužbencem, ki so zaposleni pri smetarski službi, jutri zjutraj na skupščini v Ul. Orsera orisali protokol, ki so ga izdelali na včerajšnjem sestanku in ki predvideva, da bo smetarska služba presla pod Acegas. Če bodo delavci protokol odobrili, bo sledil postopek, ki bo privedel do ratifikacije.

Včerajšnjega sestanka, na katerem je bilo v ospredju nadaljevanje soocanja o prehodu smetarske službe pod Acegas (ki je danes delniška družba), so se udeležili predstavniki Občine Trst, sindikatov in Acegas (med drugim so bili prisotni podzupan Damiani, odbornik Sambo, glavni direktor Viero, odgo-

vorni za osebe pri Acegasu Rovelli ter glavni tajniki Cgil, Cisl in Uil, Catalano, Coppa in Visentini.

Protokol med drugim predvideva pravico do opcije, torej bo osebe smetarske službe, ki danes spada pod Obcino, lahko izbiralo, če prestopi ali ne k Acegasu. Nadalje bi morala Občina obdržati absolutno večino paketa delnic in torej upravno kontrolo (dejansko bi slo za delniško družbo z javnim denarjem). Polg tega je v protokolu se govor o storitvah, ki bi jih v korist meščanov služba morala zagotavljati: tako bi morali določiti parametre za kvaliteto, učinkovitost, tarife, katerih bi se pri Acegasu morali strogo držati.

SAMOTNA SMRT V ROJANU / IDENTIFIKACIJA

Moški je bil doma s Krasa

Moški, ki so ga v četrtek našli mrtvega v opuščnem poslopju v Ul. Tor S. Piero v Rojanu, je bil 69-letni Luigi Tauzzi. Prepoznal ga je njegov sorodnik, ki je agentom z openskega komisariata povedal, da si je Tauzzi sam izbral osamljeno življenje klosarja, zavračal je vsakršno pomoč, ki so mu jo ponujali. Marsikdo se spominja, da ga je pred leti videval na klopci pred opensko cerkvijo. Kaze, da se je nazadnje vselil v veliko opuščeno poslopje v Rojanu, v katerega so zahajali se drugi brezdomci. Tauzzijevo truplo so našli v naslanjaju v sobani v pritličju, na zidovih je viselo na destine plastičnih vrečk s pokvarjenimi zivilni in stari oblačili, naploh je bilo vsepovsod polno umazanije, iztrebkov, prahu. Agenti so posegli po pozivu neznanca, ki je poklical službo 118. Edina fotografija umrlega, ki jo imajo preiskovalci, je se iz leta 1954.

Prijeli roparja v veleblagovnici Coop

Za rop v veleblagovnici Coop v Drevoredu C. Elisi je kriv 34-letni Michele Aidone: svojo odgovornost je sam priznal namestniku državne pravdnika Nicoli Mililili, kateremu pa ni povedal imena svojega pajdasa, češ da ga ne pozna. Do roba je prišlo 14. oktobra lani. Tistega dne

sta oborožena neznanca z delno zakritima obrazoma vdrla v veleblagovnico, grozila uslužbencem s pistolama (kasneje so ugotovili, da je slo le za strasilni pistoli) in jih ustraževala (enkrat sta tudi ustrelila v zrak) ter naposled zbežala z dvema milijonoma lir plena. Pozornost preiskovalcev se je usmerila na Aidoneja, ki je sicer doma iz Benetk, prebiva pa v Trstu, v Ul. S. Servolo 13. Medtem je mladenič zaradi nekega drugega kaznivega dejanja končal v hisnem priporu, na zaslišanju pred sodnikom pa je priznal svojo krivdo.

Preiskava se nadaljuje, ker skušajo povsem osvetliti dogodek, ki je zbudil precejšnjo zaskrbljenost in kateremu je sledila cela vrsta manjših ropov na škodo raznih prodajaln, predvsem tobakarn.

Povzročil škodo in zbežal

Potem ko je z avtomobilom poskoval zunanost bara v osrednji Ul. S. Nicolò, se je ustavil in lastniku obljubil, da bo škodo poravnal. Takoj zatem pa je oddrvel. Na srečo je lastnik bara zapisal sretilke registrske tablice in jih izročil mestnemu redarju, ki je tedaj prišel mimo. Stevilke sta potrdili tudi priči, ki sta dogodka prisostvovali. Agent je zatem ugotovil, da je bilo vozilo registrirano v genovski pokrajini, zato se je povezal s tamkajšnjo

mestno policijo in kmalu so ugotovili ime lastnika, podatke so posredovali lastniku bara. Neposteni avtomobilist naj bi težave imel ne samo zaradi povzročene škode, temveč tudi zato, ker podatkov ni hotel povedati.

Tudi onkraj meje raste zanimanje za »superenalotto«

Zanimanje za trenutno najbolj popularno igro na srečo »superenalotto« raste tudi onkraj meje, v Sloveniji in na Hrvaškem. Kot pravijo v enem od stavnih mest v središču Trsta, se večina se vedno odloča za tradicionalni »totocalcio«, prihajajo ga igrati z Reke, celo iz Splita, z območja Ljubljane. Ze leta imajo stalne kliente, ki doma zberejo tudi na stotine ovojnic s stavnimi listi in denarjem: Roberto Valoppi, ki upravlja eno od stavnih mest, na primer pravi, vsak teden lahko računa na 200-300 klientov iz sosednjih republik, ki pa v glavnem iščejo srečo na »totocalciu«. Zanimanje za »superenalotto« se je sicer povečalo, pravi Valppi, vendar meni, da gre za nekaj prehodnega, povezanega z astronomskim »japcotom«. Vsak konec tedna pride v Trst po nakupih okrog 40-50 tisoč Slovencev in Hrvatov, veliko jih poskusi srečo na raznih igrah, vendar njihovega stevila ni mogoče kvantificirati.

Nasi selekcionirani, zajamčeni in pregledani rabljeni avtomobili

16 Y10 in FIAT UNO
od 2.300.000 lir dalje
katalizirani od 6.500.000 lir dalje

Na voljo različni modeli, v različnih barvah,
raznih starosti in z različnimi dodatki.

BREZOBRESTNO FINANSIRANJE 12 MESECEV
IN PRILAGOJENO DO 48 MESECEV (TAN 7%)

Zastopnik Lancia

FERRUCCI

Ul. Flavia 55 Trst Tel. 040.381010

BOLJUNEC / OSREDNJA TRŽAŠKA PRIREDITEV OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

Za mlade predstavlja kultura sredstvo in izhodišče za razvoj in uveljavitev

Prireditelji, ZSKD, ZSKP in SP, so glavno besedo prepustili dijakom slovenskih višjih srednjih šol

»Z eno samo knjigo pesmi je prižgal moderno luč slovenske narodne zavesti in samozavesti.« Tako so prireditelji letošnje osrednje tržaske proslave ob slovenskem kulturnem prazniku jasno povzeli pomen ustvarjalnega dela Franceta Prešerna ob 150-letnici njegove smrti in 200-letnici rojstva. Kot je že običaj zadnjih let, so skupno Prešernovo proslavo v Trstu in Gorici pripravile Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza slovenske katoliške prosvete in Slovenska prosveta, pokroviteljstvo nad sinocno tržasko, ki je bila v polno zasedeni dvorani Prešernovega gledališča v Boljuncu, pa je prevzela dolinska občinska uprava. Zato je v imenu gostitelja uvodna beseda po pozdravu Suzi Bandi, ki je povezovala prireditev, pripadla dolinskemu županu Borisu Pangercu.

Glavni nagovor pa so prireditelji zaupali dijakom slovenskih višjih srednjih šol. V imenu dijakov tržskega pedagoškega, znanstvenega in klasičnega liceja je misli dijakov prebrala Masa Pregarc. Začela je z ugotovitvijo, da so vabila organizatorjev z veseljem sprejeli: »Pozitivno nas je presenetilo dejstvo, da ste nam zaupali slavnostni govor ob tako pomembni priložnosti, kot je proslava dneva slovenske kulture. Sprasevali smo se o vzrokih te spremembe in ugotovili, da je morda le napočil čas, ko smo se med sedanjimi in bodočimi nositelji slovenske kulture, se pravi med Vami in nami, končno skušali približati.« Slovenski dijaki so nadalje analizirali drugačen odnos do kulture, ki ga kažejo mlajše generacije tržaskih Slovencev in pri tem najprej ugotovili, da je bil za starejše generacije »cilj kul-

ture ohranitev narodne identitete, medtem ko predstavlja kultura za nas sredstvo in izhodišče za razvoj in uveljavitev.« Svojo prihodnost nujno načrtujejo v okviru Združene Evrope, katere pa si ne zamisljajo kot »poenotene zmesi t. i. »velikih« kultur z enim skupnim jezikom, pač pa kot realnost, v kateri bo vsakdo pripisal veliko važnost svojemu lastnemu jeziku, in pa realnost, v kateri bo vsaka posamezna kultura imela svoj lastni prostor, pd vseh nas je seveda odvisno, kolikšen delež tega prostora bo pripadal slovenskemu narodu«. Odprtost do ostalih kultur vsebuje tudi odprtost do italijanske, s katero se je treba nujno soociti. Pred t. i. tiho asimilacijo, so prepričani mladi, ni rešitev v izoliranju, pač pa v prenovi odnosa najprej do lastne, nato pa se do kulture večinskega naroda. V govoru so se mladi dotaknili tudi odnosa do Slovenije in slednje do Slovencev v Italiji in pri tem naglasili, da gre za dva svetova, ki sta si velikokrat zelo daleč. Za Slovenijo in slovensko narodno skupnost v Italiji pa velja zaključna misel, da je nemogoče živeti samo na spominih. »Drevo so že vsadili, nasa naloga pa je, da ga na novo cepimo, da bo uspešno kljubovalo novim viharjem bodočnosti.«

Sinocni kulturni program pa so soulikovali Kvartet Tartini, ki je v sestavi Crtomirja Siskovića, Romea Druckerja, Aleksandra Miloseva in Milosa Mlejnika izvajal skladbe Mozarta, K. Pahorja in Dvoraka, in Alda Sosis in Aleksij Pregarc, ki sta podala odlomke iz najnovejših del Alojza Rebule, Sergeja Verća, Marija Cuka, Jurija Paljka in Dušana Jelincica.

S sinocne osrednje proslave dneva slovenske kulture v občinskem gledališču Franceta Prešerna (f. KROMA)

SLOVENSKI KLUB

Besedo bodo imeli mladi ustvarjalci

Slovenski klub prireja v torek, 9. t.m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani večer Ob dnevu slovenske kulture. Tokrat se bo proslava odvijala z namenju mladih: se nepoznani ustvarjalci bodo predstavili svoja dela. Tako bo Matteo Dimai prikazal svoje pesniške prvence, v katerih izraza stiske in dvome dorasčajočega fanta, medtem ko bosta Zulejka Paskulin in Tatjana Udovic svoje izpovedi in opise prebrali v navezani pisani besedi, Vanja Glavina bo razstavila motive, ki jih je ujela v svoj fotografski aparat, Rok Oppelt pa bo postavil na ogled nekaj likovnih izdelkov, s katerimi je že pozrel laskava priznanja. Ob njih bodo nastopile Dajana Kočevar, Ivana Tercon in Klara Vodopivec s spletom poezij ze priznanih tržaskih ustvarjalcev in prikazale svoj odnos do izpovednega naboja starejše generacije ustvarjalcev, tako da bodo prisotni lahko zaznali razliko, obenem pa spoznali interpretacijsko sposobnost mladih recitatorov. Kot protiutez iskanju najustrežnejše izbrane poti nadebudnih književnikov, likovnikov in igralcev bo izzzvenel nastop izkušenih pevcev okteta Odmevi. BK

OŠ IVANA GRBCA IN M.G. STAPANČIČ

Skupna proslava dveh šol

V četrtek, 4. februarja, je bila v telovadnici osnovne sole M. G. Stapančič pri Sv. Ani, prirčna prireditev ob dnevu slovenske kulture, s katero so želeli obeležiti 150. letnico pesnikove smrti. Učenci so pod mentorstvom učiteljev izoblikovali recital Prešernovih poezij, ki so se prepletale s pesnikovo biografijo. Ob koncu so otroci ubrano zapeli Prešernovo Zdravljico in Kekcevo pesem. Sledila je družabnost in skupni sportni nastop na solskem dvorišču.

Lep sončen dan in sproščeno vzdušje sta pripomogla, da je pobuda uspela. Sami učenci so izrazili željo, da bi se v letošnjem solskem letu se srečali.

Učenci so s svoji aktivnostjo pokazali ljubezen do sole in željo po kulturnem razvoju tega mestnega koticka.

Spomin na Mariana Cerneta

Jutri se bodo v Skednju spomnili pesnika in kiparja Mariana Cerneta, ki je umrl leta 1989. Večer v njegov spomin pripravlja Združenje kulturnih volontarističnih delavcev, revija »Trieste Artcultura«, skupno z združenjem »Servola insieme« in sicer v prostorih gostišča »Da Gigi« v Ul. di Servola 117. Sodelovali bodo Eligio Dercar, Edoardo Kanzian in glasbenika Ornella Serafini in Fabio Zoratti. Slikar Paolo Morani bo na večeru prebral nekaj pesmi pokojnega Cerneta. N.L.

Televizijski mozaik

Danes bodo po televizijskem dnevniku iz Dezelnega sedeža RAI za FJK predvajali TV Mozaik. Oddaja se bo začela s filmskim festivalom Alpe Adria Cinema, nakar bo govor o zimskih Olimpijskih igrah leta 2006 in o skupni kandidaturi Koroske, FJK in Slovenije. V tretjem prispevku o kulturi bodo spregovorili ljudje, sledila bo kulinaricna točka o kuharskem tecaju v Zgoniku, na koncu pa se posnetki o pustnih pripravah na povorko, ki bo 14. februarja v Sovodnjah.

Zborovanje Edinosti

Danes od 11.45 do 12.15 priredi družbeno politično društvo Edinost v Trstu, na sredini trga Zedinjenja Italije, 110. redno mesečno protestno zborovanje zaradi enainpetdesetletne zamude pri sprejemanju ustreznih predpisov za varstvo slovenske jezikovne manjšine.

PREDSTAVITEV PRIREDITEV

Pustovanje na Tržaškem se je dejansko že začelo

V Trstu se je pustovanje začelo že včeraj popoldne s sejemsko razstavo z naslovom Pripravljanje pusta, ki jo je v centru Il Gulia priredil Odbor za Sv. Ivan in Kolonjo, danes dopoldne pa bo uradna tvoritev pustovanja v Skednju, glavno krasko pustovanje pa bo v soboto na Opcinah s tradicionalnim sprevodom alegoričnih vozov.

Do pepelnice srede se bo v različnih mestnih rajonih zvrstil, razvejan niz prireditev, ki so jih prireditelji predstavili na včerajšnji kratki tiskovni konferenci v občinski palači. Podžupan in odbornik za kulturo Roberto Damiani, ki se je za pol ure oddaljil od pogajanja s sindikati o privatizaciji smetarske skuzbe, je poudaril agregacijsko funkcijo pustnih prireditev, kulturne in rekreacijske narave, ki dokaj spontano nastajajo v raznih mestnih četrtih. Občina jih podpira v vidiku usmerjene izbire, o cesar je doslej imela ne malo zadoscenja. Damiani je tudi povedal, da je tržaski pust sicer v konkurenci z miljskim in kraskim, vendar gre za zdravo konkurenco v težnji po čim večji kakovosti. Poleg tega je prireditev vsekakor pri srcu sodelovanje tudi glede možnosti mednarodne turistične uveljavitve vsega območja s pomočjo tovrstnih prireditev in v prihodnosti morda celo s pustno revijo.

Podrobneje je spored

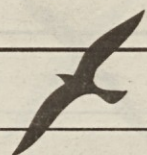
pustovanja v Trstu opisal Roberto de Gioia, predsednik koordinacijskega odbora za tržaski natečaj »Palio di Trieste«. Potem ko se je zahvalil sponzorjem in sodelujočim ustanovam - Pokrajini Trst, ki jo je na predstavitveni tiskovni konferenci predstavil odbornik Fabio Scocimarro, Trgovinski zbornici in Podjetju za promocijo turizma - je najprej poudaril vlogo teh pobud za socialno agragacijo med prebivalci mestnih četrti. Višek vseh prireditev bo seveda pustni sprevod v torek popoldne, na katerem se bo izkazala ustvarjalnost mestnih četrti z vozovi s kupinami sem, pa tudi posameznikov in parov: vsi ki želijo sodelovati, se lahko vpšejo od 9. do 15. februarja od 11. do 13. in od 17. do 19. ure v občinski poročni dvorani. Veliko bo tudi sprevodov v mestnih četrtih: pri Sv. Ivanu, Starem mestu, Naselju sv. Sergija, v Rojanu, Skednju, pri Sv. Alojziju. Med letošnjimi novostmi so prireditelji poudarili nogometno tekmo masker, ki bo v četrtek, 11. februarja, prireja jo Cetrt Sv. Alojzija, ki je lani že tretjič zmagala na tem natečaju; nato pustni ples v južnoameriskem ritmu, ki bo v soboto zvečer na kotikaliscu v Ulici Costalunga, in zlasti obnovitev plesa »cavalchina« v Pasazi Tergesteo na pustni pone-deljek.

BOV

Poklon Prešernu Zavoda Žige Zoisa

Tudi Zavod Zige Zoisa je včeraj proslavljal dan slovenske kulture, in sicer v Marijinem domu, kjer sta kot gosta nastopila zamejska ustvarjalca Marij Cuk in Boris Pangerc. (foto Aljosa Novak)

OBČNI ZBOR / ŠK SOKOL IN SKD GRUDEN

Veliko dela in premalo sil

Zadovoljstvo nad opravljenim delom

Pobud je veliko, pri-manjkuje pa delovne si-le. Strnjeno bi lahko nekako tako povzeli vse-bino petkovega rednega občnega zbora dvojnega društva Sportnega kluba Sokol in Slovenskega kulturnega društva Igo Gruden v Nabrezini.

V svojem predsed-niskem poročilu je Niko Pertot izrazil največje za-dovoljstvo, ker je bila pretekla sezona nadvse bogata in plodna. »Us-pešno smo izpeljali ste-vilne odmevne pobude, med katerimi gre posebej omeniti obuditev Sport-nih iger, 24 ur odbojke, proslava obletnice pev-skih zborov ter nena-zadnji niz pobud (poleg osrednje proslave se iz-daja otroške slikanice, razstava dokumentov ter tradicionalna kamnarska razstava) ob petdesetlet-nici smrti domačega pe-snika Iga Grudna,« je uvodoma dejal Pertot, ki se je v nadaljevanju se posebej zaustavil pri Sportnih igrah. Ob tem pa je obžaloval dejstvo, da uspehu iger ni sledila pričakovana dejanska

ozivitev društvenega sportnega delovanja. Po mnenju predsednika gre razlog iskati tako, seve-da, v pomanjkanju pri-mernih vadbenih prosto-rov, predvsem pa po-manjkanju ljudi, ki bi sportni dejavnosti do-sledno sledili skozi vso sezono.

»Pomanjkanje vodstveno-organizacijskega kadra pa je problem, s katerim se v različni me-ri sooča skoraj vsako društvo,« je v svojem pozdravu dejal zatopnik Združenja slovenskih sportnih društev v Italiji Gorazd Pučnik, ki je obe-nem društvu čestital za opravljeno delo in trud, ki ga odborniki vlagajo v iskanje primernih resi-tev. V svojem posegu je društvena kulturna refe-rentka Maja Lapornik dopolnila predsedniko-vo poročilo med drugim z navajanjem uspešne iz-vedbe tečaja kreativnega pisanja, pa tudi nadvse obetaven začetek vaj kla-sičnega baleta, ki jim sle-di kar osem deklic. Poleg tega društvena dramska skupina vneto vadi upri-

zoritev Goldonijeve ko-medije Sluga dveh go-spodov, ki naj bi jo upri-zorili že spomladi. V na-daljevanju je Laporniko-va izrazila prepričanje, da vsakega odbornika bremeni status faktotu-ma, kar pa seveda utruja in otežavlja delo. V tem smislu je predlagala, naj se v sklopu društva ust-varjajo in utrjujejo inte-resne skupine, v katerih bi lahko prišla bolje do izraza nadarjenost in navdušenje posamez-nika.

V teku krajše razprave je tako prišla na dan za-misel o prireditvi dveh enogastromskih tečajev, in sicer kuhar-skega ter somelierskega. Pozdrav nabrezinske godbe na pihala je prin-esel Niko Golemac, med-tem ko je podžupanja Mariza Skerk Kosmina zastopala občinsko upra-vo. Občni zbor se je zaključil s sprejemom Marjane Golemac v društveni odbor, v sklo-pu katerega naj bi v prihodnje skrbela za or-ganizacijo tajnistva.

(igh)

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
7. februarja 1999
RIHARD

Sonce vziđe ob 7.19
in zatone ob 17.19 -
Dolžina dneva 10.00 -
Luna vziđe ob 24.00 in
zatone ob 10.42

Jutri, PONEDELJEK,
8. februarja 1999
HIERONIM

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 8,6 stopinje, zrač-ni tlak 1004,2 mb raste,
brezvetrije, vlaga 60-od-stotna, nebo jasno, morje
mirno, temperatura
morja 8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Umrli so: 79-letni Gia-como Iurin, 93-letna Amalia Corsi, 92-letna Rosa Moreni, 93-letni Giuseppe Soldatich, 92-letni Viero Vignoli, 88-letni Angelo Zoli, 85-let-na Emilia Poklar, 82-let-na Alda Bellen, 75-letni Angelo Cherbaucich, 74-letna Anita Bonetti, 81-

letna Maria Milocchi,
78-letna Odetta Ferluga.

LEKARNE

Nedelja, 7. februarja 1999
Lekarne odprte od
8.30 do 13.00

Ul. Baiaumonti 50, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Mazzinijev drevored 1, Sesljan (tel. 040 299197).

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Baiaumonti 50 (tel. 040 812325), Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 (tel. 040 54393), Milje - Mazzini-jev drevored 1 (tel. 040 271124).

Sesljan (tel. 040 208334) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30

Ul. Baiaumonti 50, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Mazzinijev drevored 1.

Sesljan (tel. 040 208334) - s predhodnim

telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Trg Oberdan 2 (tel. 040 364928).

Od ponedeljka, 8., do
sobote, 13. februarja
1999

Normalen urnik
lekarn od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi
od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2 (tel. 040 764441), Barkovlje - Mi-ramarski drevored 117 (tel. 040 410928).

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi
od 19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cava-na 1.

Boljunec (tel. 040 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

SKD FRANCE PRESEREN
Boljunec

pustovanje

v ogrevanem šotoru pri gledališču
od 11. do 16. februarja 1999

SREDNJESOLCI!

Tudi letos

MLADINSKI PUSTNI PLES

samo za nas!

Dobimo se v soboto, 13. februarja,
v kulturnem društvu Fran Venturini pri Domju
od 20.30 do 24. ure
bosta za prijetno glasbo poskrbela D-J

KULTURNO DRUŠTVO FRAN VENTURINI
vabi na

otroško pustno rajanje

v družbi animatorjev glasbene skupine FREE WAY

v nedeljo, 14. februarja, od 15.30 do 19.30
in v torek, 16. februarja, od 15.30 do 19. ure

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 (tel. 040 300940)

118: hitra pomoč in
dežurna zdravstvena
služba (od 20. do 8. ure,
predpraznična od 14. do
20. ure in praznična od
8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih
zdravil na dom tel. 040
350505 - Televita.

Telefonska centrala
Zdravstvenega podjetja
in bolnišnic: 040 399-
1111.

Urad za informacije
Zdravstvenega podjetja:
040 3995053 in 040
3995111 od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure
ter ob ponedeljkih in če-
trtkih tudi od 14. do 17.
ure.

Urad za informacije
bolnišnic: 040 3992724
od ponedeljka do petka
od 8. do 14. ure.

CAPITOL - 16.30,
18.20, 20.15, 22.10 »Così
e la vita«, i. Aldo, Gio-
vanni, Giacomo.
ALCIONE - 15.30,
17.45, 20.00, 22.10 »Idio-
ti«, r. Lars von Trier.

PIREDITVE

SKD TABOR in
SREDNJA SOLA
SRECKA KOSOVELA -
Prosvetni dom Opčine:
Ob dnevu kulture in 100-
letnici smrti pesnika
Dragotina Ketteja, danes,
7. februarja, ob 17. uri
»ZIVLJENJE JE VEČEN
BO!...« (D. Kette). Nastopajo dijaki srednje sole
S. Kosovela, mladi SKD
Tabor, pojeta Andrejka
Mozina in David Vidali,
na klaviaturo igra Aljosa
Starc, ter MoPZ Tabor
pod vodstvom A. Sluge.
Izbor in režija Olga Lu-
pinc.

KULTURNO DRUŠTVO
FRAN VENTURINI
in COS MARA SAMS
prireja dan slovenske
kulture danes, 7. fe-
bruarja 1999, ob 17. uri v
Domu Antona Ukmarja-
Mira. Sodeluje otroški
vrtec iz Ricmanj, učenci
COS Mara Samsa, dekl-
iska pevka skupina Va-
lentin Vodnik. Priložno-
stno misel bo podala Ma-
tejka Grgič.

PUB LIVERPOOL
1914 organizira koncert
danes, 7. februarja, ob
21. uri. Igrala bo skupina
Weavers.

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH IZOBRAZENECV
IN SLOVENSKEA PRO-
SVETA v Trstu vabita na
PRESERNOVO PROSLA-
VO ob dnevu slovenske
kulture jutri, 8. februarja,
ob 20.30 v Peterlinovi
dvorani in Donizettijevi
ulici st. 3. Na prireditvi
bodo podelili priznanja
XXIV. natečaja Mladi
oder in nagrade XXVII.
literarnega natečaja Mla-
dike. Slavnostni govornik
bo zamejski pisatelj
Rafko Dolhar. Nastopil
bo pianist Stefano Artesi
iz razreda prof. Mojce
Sisković z dvema sklad-
bama C. Saint Saens.

SLOVENSKI KLUB -
Gregorčičeva dvorana
(Ul. S. Francesco 20) -
OB DNEVU SLOVEN-
SKE KULTURE se bodo
v torek, 9. februarja, ob
20.30, v klubskih prostori-
h predstavili s svojimi
deli mladi ustvarjalci
Matteo Dimai, Zulejka
Paskulin, Tatjana Udo-
vic, Vanja Glavina in
Rok Oppelt. Dajana
Kocevar, Ivana Tercon in
Klara Vodopivec bodo
podale splet poezij
tržaskih slovenskih pe-
snikov. Oktet Odmevi bo

PROGRAM

32. KRAŠKEGA PUSTA

četrtek, 11. 2., ob 18. uri:

sprehod kralja in kraljice
Pusta po openskih ulicah in ocenjevanje izložb

petek, 12. 2., ob 20.30:

defilé pustnih mask v Prosvetnem domu na
Opčinah

sobota, 13. 2., ob 14. uri:

32. KRAŠKI PUST
pustna povorka od Pikelca do Brdine,
nagrajevanje in presenečenja

Gostje: KURENTI iz PTUJA

Športna šola Trst in Kulturno društvo Slavko Škamperle

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

v nedeljo, 14. februarja, od 15. do 19. ure
in v torek, 16. februarja od 14.30 do 18.30

v Borovem športnem centru v Trstu,
Vrdelska c. 7 (Sv. Ivan)

Igral bo ansambel GIORGIO-WALTER-DORIANA

KD SKALA iz Gropade

priredi

v soboto, 13. februarja v prostorih zadruga

PUSTNI PLES

Zabaval vas bo ZAMEJSKI KVINTET

Pričetek ob 20.30.

Rezervacije na

tel. št. 040 226631 in 040 226802

(v večernih urah)

Vabljeni!

s petjem oplemenitil
prikaz nastopajocih.
Vljudno vabljeni!

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV
TRST prireja v sredo, 10.
februarja 1999 ob 16. uri
v Gregorčičevi dvorani v
Trstu, Ul. sv. Franciska
20, proslavo dneva slo-
venske kulture. Priložno-
stni govor bo imel televi-
zijski novinar Marij Cuk,
recitala bo prof. Irena
Zerjal, glasbo pa bo po-
nudił duo kitar Elisa Ko-
mar in Andrej Mocičnik,
gojenca glasbene sole
Marij Kogoj, iz razreda
prof. Marka Ferija. Va-
bljeni!

KLUB PRIJATELJST-
VA vabi v četrtek, 11. fe-
bruarja, ob 16. uri, clane
in prijatelje v dvorano v
Ul. Donizetti 5, 1. nad.,
na veselo srečanje in za-
nimiv klavirski koncert.

MOSP (Mladi v odkri-
vanju skupnih poti), v
sodelovanju z drugimi
mladinskimi organiza-
cijami iz Slovenije, va-
bijo v petek, 12. t.m., ob
20. uri, na VALENTI-
NOV PLES, ki bo v Festi-
valni dvorani v Ljubljani
(za Gospodarskim razsta-
viscem). Igral bo Orke-
ster glasbene sole Zavo-
da sv. Stanislava iz Senti-
vida pri Ljubljani. Vsto-
pnice v predprodaji (po
nižji ceni) lahko dobite v
uradu Slovenske prosvete,
Ul. Donizetti 3, vsak
dan, od 9. do 17. ure.

IZLETI

KSST (Klub sloven-
skih studentov -Trst) nu-
di vse informacije o
SMUCARSKIH IZLETIH
IN SUPER STUDENT-
SKIH ZIMO VANJH v
Sloveniji, Italiji in Fran-
ciji (februar - marec).
Prevoz, apartma, smucar-
ska karta, zur na snegu:
vse po zelo ugodnih slo-
venskih študentskih ce-
nah. Če se hočes nam
pridružiti, pokliči cim-
prej ali pridi v klub, v ul.
Mazzini 46, tel.
040631203 (vsak pone-

deljek, od 16.30 do
18.30) ali pokliči Katjo
na tel.
040220525/03478520187
(v popoldanskih urah).

GeC tauri Škofije

tel. 0038666 - 549588

POZOR! Zabava se
nadaljuje v našem

KLUBU na
KORČULI
(28. 4. - 2. 5. 99)

z letalom iz
Ljubljane, hotel 3*,
piknik, zabave, ples
z dalmatinskimi kla-
pami, folklorne pri-
reditve, in ...

SUPER ANIMACIJA
Vikend, tedenski in

Velikonočni in
Prvomajski paketi v

TOPLICAH

... kopanje 365 dni v letu
VELIKONOČNI paketi
v Barcelono, Pariz,
Madrid, Majorko ...
POTOVANJA
Krizarjenje po Nilu
odhodi: 12.2., 19.2., 23.4.
Mehika - odhod: 24.2.

KMECKA ZVEZA in
KMETIJSKA ZADRUGA
prireja dne 11. fe-
bruarja t. l. izlet na kme-
tjski sejum v Verono.
Vpisovanje in informa-
cije na Kmečki zvezi, tel.
040-362941 in Kmetijski
zadrugi, tel. 040-
8990111.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO
DTTŽG Zige Zoisa spo-
roča staršem, da bo jutri,
8. februarja 1999, ob 18.
uri na podružnici - Cane-
strinjeva ploščad, 7 - iz-
redni roditeljski sestanek
za manj uspešne dijake.

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna sezona 98/99

Duo DANJA LUKAN - sopran
MARKO OZBIČ - klavir

v torek, 9. februarja, ob 20.30
v Deutscher Hilfsverein, ul. Coroneo 15

Na sporedu: Smareglia, Merù, Viozzi, Wolf, Visnoviz, Mahler

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV
in
SLOVENSKA PROSVETA
vabita na

PREŠERNOVO PROSLAVO

jutri, v ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30
v Peterlinovi dvorani - Dönizettjeva 3

SPORED:

podelitev priznanj Mladi oder
razglasitev izida 27. literarnega natečaja Mladike
pianist Stefano Artesi iz razreda prof. Mojce Sisković pri
Glasbeni matici
člani Radijskega odra: Alenka Hrovatin, Nadia Roncelli
in Tomaz Susić
Slavnostni govor: predsednik SSG dr. RAFKO DOLHAR

KD Fran Venturini in COS Mara Samsa

prirajata DAN SLOVENSKE KULTURE

danes, 7. februarja, ob 17. uri
v Domu Antona Ukmarja-Mira

Sodeluje otroški vrtec iz Ricmanj, učenci COS Mara Samsa, Dekliška pevška skupina Valentin Vodnik

Priložnostno misel bo podala Matejka Grgić

Maji, Sari in Andreju
sta se pridružila

Zala in Jakob

Družinici čestitajo

Tanja, Igor, Erika,
Federico, Alex,
Brunella, Antonio,
Boris in Edvard

ČESTITKE

Včeraj, 6. februarja, je na Opcinah praznoval 70. rojstni dan naš dragi prijatelj JEAN. Se na mnoga, zdrava in srečna leta mu kličemo Docevi.

Danes bo postala polnoletna naša draga ALENKA STOKA s Kontovela. Se veliko ljubezni, zdravja in srečnih dni ji iz srca vsočimo s Precnika mi vsi.

Nasi ALENKI, ki danes praznuje 18. rojstni dan, iz srca zeliva se veliko takih dni in kar si sama najbolj zeli, teta Lilijana in Igor.

Danes praznuje 18. rojstni dan ALENKA STOKA. Mnogo zdravja, sreče in izpolnitve vseh skritih želja, ji iz vsega srca zelijo mama, tata in nona Zora.

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovale naslednje crpalke:

AGIP
Miramarski drevored 49
Istrska ulica 52
Ul. I. Svevo 21

SHELL
Largo A. Canal 1/1
Ul. D'Alviano 14
Nabrežje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2
Zavleje (Milje)
Nabrežina 129

ESSO
Trg Valmaura 4
Miramarski drev. 267/1

IP
Ul. Giulia 58

TAMOIL
Ul. F. Severo 2/2

NOCNE CRPALKE
IN SELF SERVICE

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica 155
AGIP - Miramarski drev. 49
AGIP - Ul. A. Valerio 1 (univerza)

ESSO - Zgonik - Državna cesta 202

CRPALKE ODPRTE
24 UR NA 24

AGIP
Devin (sever) - avtocesta
Devin (jug) - avtocesta

Skupina 85
Trst

Občina Trst
Odbornstvo za kulturo

Zveza slovenskih
kulturnih društev

V četrtek, 11. februarja, ob 18. uri
v avditoriju Muzeja Revoltella, Ul. Diaz 27
bo predstavitev knjige

France Prešeren

Poesie - Pesmi

z novimi italijanskimi prevodi GIORGIA DEPANGHERJA

O pesniku in knjigi bosta spregovorila

MARIJA PIRJEVEC in MARKO KRAVOS

Interpretacija pesmi NIKLA PANIZON in VLADIMIR JURČ

Sodeloval bo TRZASKI OKTET

Vljudno vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV TRST

prireja

v sredo, 10. februarja 1999, ob 16. uri
v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. frančiška 20)

PROSLAVA DNEVA SLOVENSKE KULTURE

Priložnostni govor bo imel televizijski novinar

Marij Čuk

recitirala bo prof. Irena Žerjal

glasbo pa bo ponudil duo kitar **Elisa Komar**
in **Andrej Močilnik**, gojenca glasbene šole
Marij Kogoj, iz razreda prof. **Marka Ferija**.

Vabljeni!

OTROCI, POZOR, POZOR! V soboto, 13. februarja, od 13.30 do 17. ure, bo na sedežu TPK Sirena, Miramarski drevored 32, OTROSKA PUSTNA MASKARADA. Cakajo vas igre, glasba in smeh. Za informacije in prijave tel. st. 040-360324, vsak dan, razen sobote, od 10. do 13. ure, ali na sedežu Zadrugnega centra za socialno dejavnost, Ul. Cicerone 8, Trst.

KD »I. GRBEC«, Skedenjska ul. 124, vabi otroke na VESELO PUSTOVANJE, v ponedeljek, 15. februarja, od 16. do 18. ure, v društveni dvorani. Pridite!

KROZEK YOGA & OMC »AMANDITA« iz Brisckov st. 2, prireja jutranje tečaje yoge, in sicer ob torkih in petkih, od 9.00 do 10.30. Za vpisovanje in informacije - tel. st. 040-327488 ali 040-200916.

SVEČENSKO BRATSTVO SV. PIA X., ki ga je ustanovil msgr. Lefebvre, v Ul. S. Nicolò 27/A, obvešča, da bo danes, 7. februarja, ob 18. uri, tradicionalna sv. masa v latinscini. Rozni venec in spoved, tudi v slovenskem jeziku, pol ure pred maso.

MAJENKA DOLINA v sodelovanju s SD BREG prireja smučarski izlet v Mokrine (Pramollo) 28. februarja ter 7. marca 1999. Odhod ob 6. uri iz Sance. Vpisovanje v trgovini pri Martini Mauri. Za informacije tel. 0338-5032176.

KUD MAGNET pricenia nov sklop tečajev, ki bodo potekali v prostorih srednje šole Iga Grudna v Nabrežini. Tečaj keramike, ki ga bo vodila keramičarka Anica Pahor, se bo pričel že jutri, v ponedeljek, 8. februarja, z možnostjo izbire ob ponedeljkah dopoldne od 9. do 12. ure ali popoldne od 15. do 18. ure in ob četrtkih zvečer od 18. do 21. ure. Postopni tečaj enkrat tedensko, intenzivni dvakrat tedensko, vedno tri ure skupaj. Prosti se se nekaj mest. Informacije po tel. 040-220202. Prijave sprejemamo tudi za tečaj strukture likovne govornice, ki ga bo vodil grafični oblikovalec Leonardo Calvo z možnostjo izbire ob petkih od 18.30 do 21. ure in ob torkih in petkih od 10. do 13. ure. Informacije po tel. 040-364211. Od 6. marca do konca aprila bosta potekala tečaja o kreativni domisljiji in doživljanju barvne govornice, ki ju bo vodila akademska slikarka Ani Tretjak z možnostjo izbire urnika ob sobotah dopoldne od 9. do 11. ure ali popoldne od 15. do 17. ure. Za informacije tel. st. 040-220680.

KD FRANCE PRESEREN iz Boljunca prireja PUSTOVANJE v ogrevanem sotoru pri gledališču, od četrtka, 11. do torka, 16. februarja. Igrajo: v četrtek, 11.2. JUKE BOX, v petek, 12.2. STATUS SYMBOL, v soboto, 13.2. HAPPY DAY, v nedeljo, 14.2., od 14. ure dalje OTROSKO PUSTNO RAJANJE, zvečer ples s skupino STATUS SYMBOL, v ponedeljek, 15.2. tradicionalni ples s VESELI MI GODCI, v torek, 16.2. ples s skupino CALIFORNIA.

DEFILE PUSTNIH MASK bo v petek, 12. februarja ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah. Prijavnice so na razpolago v baru Prosvetnega doma na Opcinah. Prijavite se lahko do četrtka, 11. februarja. Cakajo vas bogate nagrade!

SD KOTOVEL organizira OTROSKO PUSTNO ZABAVO v nedeljo, 14. februarja in v torek, 16. februarja, od 15.30 do 19. ure v kulturnem domu na Proseku. Sodeluje mladinska skupina AO Jaka Stoka. Vabljeni maske!

PODPORNO DRUŠTVO TRZASKA MATICA sklicuje 2. redni občni zbor v ponedeljek, 22. februarja 1999, ob 16. uri v prvem sklicanju in ob 19.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Trstu. Ul. sv. Franciska 20/II. Vabljeni člani.

SKLAD MITJA CUK obvešča, da se vsak dan vsrjo popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije iz vseh predmetov. (Tel. 040-212289, med 9. in 15. uro).

MALI OGLASI

tel. 040 7786333

DRUŠTVENA GOSTILNA GABROVEC - Ana in Sabina - vabi na pustno večerjo, v soboto, 13. februarja od 20. ure dalje. Zaplesali boste ob glasbi muzikantov iz Doline. Rezervacije na tel. st. 040-229168. Maske zazeljene.

KUPIM stanovanje 40-50 kv. m primerno za starjšo osebo. Tel. 040-828189.

PRODAM FIAT SCUDO 1.9 D E L v dobrem stanju, letnik '96, s tremi sedeži, cena 18 milijonov lir ali po dogovoru. Tel. 040-281257 ali 0330-462560.

RAD PLESES? Pridruži se nam. Na Proseku bo plesni tečaj latinsko-ameriških in karibskih plesov. Informacije na tel. st. 040-225657 ali na st. 040-823632 od 18.30 do 20. ure.

FRANCOSKE OVCARJE (baucerone) mladice z rodomnikom, cepljene, izvrstno poreklo, lastna vzreja, stare pet tednov, prodam. Cena po dogovoru. Informacije na tel. st. 0038664-431445.

UVOZNO-IZVOZNO PODJETJE na Trzaskem nujno išče uradnico z znanjem tujih jezikov, izkušnje v knjigovodstvu in komerciali ter prakso s kompiuterskim delom. Prosimo, da pismene prošnje naslovite na: Centro Studi Krono Srl., Ul. sv. Franciska 12, Trst, pod geslom »UVOZ-IZVOZ«.

V ZABREZCU se je izgubil svetlo rjav kodrast psiček majhne rasti po imenu Bobi. Če ga je kdo videl, naj kliče na tel. st. 040-228148.

DVE 40-letni Slovenki iščeta delo pri slovenskih družinah na Opcinah ali okolici. Tel. st. 0038667-22473 dopoldne.

NUDIM pomoč starejši osebi. Tel. 040-573560.

LJUBITELJEM ZIVALI podarim majhne psicke. Tel. 040-226492.

ODDAMO večje opremljeno stanovanje na Proseku, za krajše obdobje. Tel. 040-251039, v večernih urah.

DROGERIJO na Krasu prodam po ugodni ceni. Tel. st. 040-225051 od 14. do 16. in v večernih urah.

ZNANA GORISKA gostilna išče vajenca na takarja/vajenka natakari. Tel. 0481/82117.

NUDIM nego starejši osebi 24 na 24 s 15-dnevno menjavo. Tel. 0038667-31229, od 18. do 20. ure.

PRODAM stanovanje v Ul. Cologna, 3. nad., z dvigalom, balkon. Tel. v večernih urah na tel. st. 040-412549.

ISCEN DELO pri varstvu starejše osebe. Tel. 040-281266 od 10. do 15. ure.

FIAT 126, letnik 73, v zelo dobrem stanju, prodajam za 800.000 lir. Tel. st. 040-220796 v večernih urah ali pustiti sporočilo na tel. tajnici.

CITROËN AX, letnik '90 prodam. Tel. 040-228519 po 15. uri.

PRODAM pekarno-slasičarno v središču mesta z dobro klijentelo. Tel. 040-327222.

FARMA KRALJIC, Prebeneg 99, prodaja eno leto stare kokosi, vsak dan od 15.30 do 17. ure. Tel. 040-232577.

PRODAM tri pare otroških smuču dobre znamke. Tel. 040-231560.

VDOVA, zanesljiva, vesela gospodinja išče delo. Oglasite se na tel. st. 00386-61-73784.

KMECKO POMOC v vrtu in malem vinogradu potrebujem občasno, enkrat-dvakrat tedensko. Tel. ob večernih urah na st. 0481-390788.

PRODAM Fiat 500 S, 900 kub., letnik '97, bele barve, kataliziran, za 9 milijonov lir. Tel. na st. 040-370209 v jutranjih urah.

PRODAM kombi Wolkswagen, letnik '80, v dobrem stanju. Tel. st. 040-54026 po 20. uri.

OPEL CORSA, 1400 Sport, letnik '93, 85.000 km prodam. Tel. 0335-5268055.

SMUCARSKE CEVLJE Alpina st. 5 in pol, Alpina st. 6, San Marco st. 12 in pol ugodno prodam. Začetnikom podarim smučarske cevlje Alpina st. 5 in Tecnica st. 9. Tel. 0481-82087 v večernem casu.

OSMICO sta odprla v Borstu Jordan in Diko Zerjal.

OSMICO je odprl Srečko Stofa, Salez 46. Toci crno in belo vino.

OSMICO je odprl Jozko Colja, Samatorca 21.

OSMICO je odprl Josip Berdon, Pulje pri Domju, st. 123.

OSMICO je odprl Usaj v Nabrezini st. 8.

OSMICO imata odprto Magda in Slavko Skerlj, Zgonik 15/a. Vabljeni!

KMECKI TURIZEM je odprl Ostrouska, Zagradec, 1. Ob četrtkih zaprto.

KMECKI TURIZEM Skerlj, Salez 44 je odprl ob petkih, sobotah in nedeljah. Tel. st. 040-229253.

KMECKI TURIZEM pri Kukukovih v Doberdobu je odprl ob četrtkih, petkih, sobotah in nedeljah. Tel. st. 0481-78140.

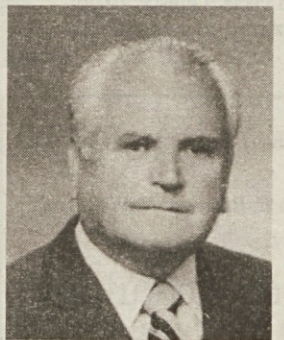
KMECKI TURIZEM sta odprla Slavko in Elvira Svava, Trnovca 14, ob torkih in sredah zaprto, tel. 040-200898.

V MEDJEVASI je osmica pri Borisu.

Dne 6. februarja nas je zapustil dragi oče, nono in pranonno

Ivan Čič

Pogreb bo v četrtek, 11. februarja, ob 10. uri iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v dolinsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo hčeri Ema in Marija z možem Argeom, vnuki Denis, Suzana z Maurom, Viviana z Androm, pravnuka Matteo in Nikolas ter drugi sorodniki.

Dolina, 7. februarja 1999

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Škabar
vd. Šemec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala g. zupniku Francu Svavi za ganljive besede, sempo-lajskemu cerkvenemu pevske-mu zboru Fantje izpod Grmade, sosedom, darovalcem cvetja in v dobrod-elne namene, vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, z nami soču-stvovali in nam izrazili sožalje.

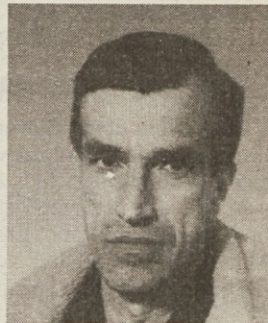
SVOJCI

Prečnik,
7. februarja 1999

Nepricakovano nas je zapustil naš dragi

Boris
Sardoč

Zalostno vest
sporočajo teti, strica,
sestricne in bratranci
z družinami

Zara bo izpostavljena v sempo-lajski cerkvi v ponedeljek, 15. februarja od 12. ure dalje, sledil bo pogreb ob 14. uri.

Sempolaj,
7. februarja 1999

Ob izgubi dragega Borisa sočustvujeta

Vanda in Silvano

Ob prerani smrti Borisa Sardoča se ga s hvalnostjo spominjata

dr. Joze in Zora Skerk

Zbogom

Boris

spostovali in cenili smo te kot sodelavca in kolego, predvsem pa kot nesebičnega in dragega prijatelja.

Od tebe bomo skusali ohraniti vse vrednote, ki si nam jih posredoval, ne da bi se tega v svoji skromnosti zavedal

Magesta S.p.A.
Uprava in vsi kolegi

Za Borisom Sardocem zaluje

SKD Vigred in Pustna
skupina Sempolaj

ZAHVALA

Ob boleci izgubi naše ljubljene

Marije Marc

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje ter vsem, ki so jo pospremili na zadnjo pot. Posebna zahvala zdravniku g. Zerjalu, zupniku g. Skerlju ter pevcem.

SVOJCI

Bazovica,
7. februarja 1999

ZAHVALA

SVOJCI

Vere Crismani
vd. Puntar

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali.
Kontovel, 7. februarja 1999
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Loterija

6. FEBRUARJA 1999

BARI	30	63	16	68	69
CAGLIARI	26	15	62	37	17
FIRENCE	9	57	20	85	56
GENOVA	1	30	25	11	71
MILANO	54	90	30	64	46
NEAPELJ	44	26	32	31	66
PALERMO	26	31	83	80	63
RIM	10	78	47	15	81
TURIN	22	10	76	2	23
BENETKE	62	24	9	22	76

Super

Enalotto 9 10 26 30 44 54 62

Nagradni sklad 58.695.134.955 - lir
1 dobitnik s 6 točk. - Jackpot 85.689.273.700 - lir
2 dobitnika s 5+1 - Jackpot 14.714.348.300 - lir
212 dobitnikov s 5 točkami 55.372.800 - lir
19.622 dobitnikov s 4 točkami 598.200 - lir
696.613 dobitnikov s 3 točkami 16.800 - lir

NOVICE

Praznik sv. Valentina v Št mavru

V Št mavru se pripravljajo na praznik sv. Valentina. Na pobudo KD Sabotin bodo v soboto, 13. februarja, ob 20.30 v soli odprli dokumentarno razstavo Ljudje in ozemlje 1915-1918, ki jo je pripravil Mario Muto. Govoril bo zgodovinar dr. Branko Marušić, pela bosta zbor Št maver in A. Paglavc - Briski gric. V nedeljo bo slovesna masa ob 14.30 in praznik sv. Valentina, 21. februarja pa se prireditve ob dnevu kulture.

30 let Števerjanskega vestnika

V Sedejevem domu Števerjanu bo v petek, 12. februarja, prireditev od dnevu slovenske kulture, na kateri bodo obeležili tudi 30-letnico Števerjanskega vestnika, ki je prvič izšel 12. januarja 1969. Govorili bodo Sasa Martelanc, predsednik društva Sedej Mihael Corsi in urednik vestnika Marjan Drufovka, pel bo senai zbor pod vodstvom Bogdana Kralja.

Živahen pust V Sovodnjah

V Sovodnjah se pripravljajo na pustni teden. Praznovanje se bodo pričelo v nedeljo, 14. februarja, s pustno povorko. KD Sovodnje in KD O. Župancić iz Standreža pa pripravljata v torek, 16. t.m., noro pustno noč s celonočno glasbo. Pod ogrevanim sotorom pred Kulturnim domom v Sovodnjah bosta igrala dva kvinteta (Juke Box in Normal Position), tako da maske ne bodo imele sploh časa za počitek. Organizatorja pripravljata še presenečenje. Vstop bo prost, ob veseli glasbi pa bo jedace in pijače na pretek.

Varovanje osebnih podatkov

V sejni dvorani Pokrajine se jutri od 9.30 do 12.30 in od 14. do 16. u. nadaljuje tečaj na temo Med tajnostjo in prozornostjo. Sodnica DUS v Venetu Rita del Piero bo osvetlila sporne aspekte zakona o varovanju osebnih podatkov (ti. privacy).

Jamarski večer v Podtumu

V socialnem centru v Ul. Baiamonti bo jutri ob 19. uri ravnatelj naravoslovnega muzeja v Trstu dr. Sergio Dolce predaval z diapozitivi na temo Življenje v kraskih jamah. Večer prireja rajonski svet Podturn-Sv. Ana in jamarski krožek »Seppenhofer«.

Zbor združenja »La Salute«

Združenje »La Salute« sklicuje danes ob 11.30 redni občni zbor v socialnem centru v Ločniku. Na dnevnem redu je poročilo o lanskim dejavnosti, odobritev obračuna, proračuna in programa za leto 1999.

Tržič: večer rock glasbe

V pivnici »No problem« v Tržiču nasproti diskoteke Hippdrome bo noč ob 21. uri večer z glasbo 70. let. Nastopa skupina »Sioux age« z izvirno psihedelično in progresivno rock glasbo.

Zveza slovenskih kulturnih društev **Kulturni dom Gorica**

v sodelovanju s knjižnico F. Bevka v Novi Gorici
vabijo

ob Dnevu slovenske kulture
na odprtje razstave
literarnih ustvarjalcev ob meji

Kulturni dom

Gorica, 8. februar 1999, ob 18.30

Ogled razstave je možen do 16.2.1999, vsak delavnik med 9. in 13. ter med 16. in 18. uro.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
SLOVENSKA PROSVETA

DAN SLOVENSKE KULTURE

Gorica, danes, 7. februarja 1999, ob 16. uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuz

Nastopajo: *Kvartet Tartini, igralci Alda Sasič, Aleksij Pregarc, Jan Leopoli z odlomki iz del Alojza Rebule, Sergeja Verča, Marija Čuka, Jurija Paljka in Dušana Jelinčiča ter dijaki slovenskih višjih šol.*

VABUENII

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA
BIBLIOTECA STATALE ISONTINA

Boris Paternu

FRANCE PREŠEREN

1800-1849

Vljudno Vas vabimo na predstavitev monografije, ki jo je v italijansčino prevedel **Paolo Privitera**. Ob prisotnosti avtorja in prevajalca bo o delu spregovorila **prof. Lojzka Bratuz**.

Sreda, 10. februarja 1999, ob 17.30 v dvorani
Državne knjižnice, Ul. Mameli 12 v Gorici.

ŠOLSTVO / PRIHODNJE LETO V ŠOLI I. TRINKA

Število dijakov ostaja stabilno

Letno nihanje števila rojstev je pogojevalo vpis v prvi razred, kjer letos skoraj ni bilo osipa

V zapisu o številu učencev v slovenskih osnovnih solah na Goriskem v prihodnjem solskem letu smo prejšnjo nedeljo ugotavljali, da bo v prvih razredih sicer manj učencev kot letos, da pa bo v skupnem številu na naših solah število učencev nekoliko večje. Enaka ugotovitev velja tudi za stanje na nižji srednji soli Ivana Trinka, kjer je obračun vpisovanja v prihodnje solsko leto tako kot za osnovne sole močno pogojen z nihanjem števila rojstev otrok v posameznih letnikih.

V prvih razredih slovenske srednje sole bo v solskem letu 1999/2000 skupaj 50 dijakov, medtem ko jih je letos 67. Ker pa bo junija letos solo zapustilo 47 dijakov, ki obiskujejo tretji razred, bo prihodnje leto skupno število vpisanih naraslo od letošnjih 158 na 161 dijakov. Od teh bo 123 dijakov v Gorici (natanko kot letos) in 38 v oddeljenih razredih v Doberdobu, kjer

bodo imeli tri dijake več.

Tudi glede vpisov v prvi razred je Doberdob nekoliko na boljsem, saj bodo prihodnje leto imeli le enega dijaka manj kot letos (15 namesto 16), občutnejša pa je izguba v Gorici, kjer bodo z letošnjih 51 zdrsnili na 35 dijakov. Slednji podatek pa ne sme pretirano zaskrbljati, saj je kot receno odvisen od nihanja števila otrok posameznih letnikov in se bo stanje v prihodnjih solskih letih predvidoma spet izboljšalo.

Dokaj spodbuden je podatek o skoraj popolnem prehodu otrok iz slovenskih osnovnih v nižjo srednjo solo. Osnovne sole na Goriskem bo letos zapustilo 52 otrok in vsi razen dveh so se vpisali v slovensko srednjo solo. V primerjavi s prejšnjimi leti, ko je bil ta pojav občutnejši in dokaj zaskrbljujoč, osipa letos skorajda ni bilo, četudi se v solskih krogih sprašujejo, kako je mogoče, da povsem

slovenska družina, ki živi v slovenskem okolju (vsaj en tak primer beležij o tudi letos) izbere za otroka po slovenski osnovni italijansko raje kot slovensko srednjo solo.

Kar zadeva višje srednje sole podatki o vpisih se niso razpoložljivi, saj je bil zaradi reforme obveznega solanja rok za vpisovanje letos podaljšan do 25. februarja. Na srednji soli Ivana Trinka smo vsekakor dobili tudi podatke o tem, kam nameravajo letošnji mali maturanti. Velika večina jih namerava nadaljevati solanje na višji srednji soli (41), trije se bodo usmerili v poklicne tečaje, trije pa se se niso odločili. Med dijaki, ki bodo nadaljevali solanje, jih 34 namerava obiskovati slovenske višje srednje sole v Gorici in Trstu, sedem dijakov bo nadaljevalo solanje na zavodih z italijanskim učnim jezikom v Gorici, Gradišču in Vidmu.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA IVANA TRINKA

	Solsko leto 1998/99				Solsko leto 1999/2000			
	1. r	2. r	3. r	SKUPNO	1. r	2. r	3. r	SKUPNO
Gorica	51	37	35	123	35	51	37	123
Doberdob	16	7	12	35	15	16	7	38
Skupaj	67	44	47	158	50	67	44	161

GORICA IN NOVA GORICA

Redarji in UNZ bodo sodelovali

Proti nediscipliniranim voznikom

Goriški občinski redarji in novogoriška policija bodo vzpostavili sodelovanje z namenom, da avtomobilisti iz druge države, ko nepravilno parkirajo ali zagrešijo druge prometne prekrške, ne bi več nezakaznovo odhajali, kot se pogosto dogaja danes. O tem so se pogovarjali na srečanju v Novi Gorici, ki so se ga z italijanske strani udeležili občinski odborniki za mestno policijo Luigi Coana, poveljnik redarjev Franco Stacul in kapetan redarjev Paolo Paesini. Sprejel jih je načelnik UNZ Jakob Ceferin s sodelavcem Vladom Lebanom in Borutom Erzenom.

V sporočilu za tisk, ki nam ga je posredoval odbornik Coana, je zapisal:

no, da so se pogovarjali o sodelovanju pri varovanju javnega reda in zlasti o pregonu nediscipliniranih voznikov, kar je potrebno za ohranjanje dobrososedskih odnosov. Problem so vozniki z obeh strani, ki se na drugi strani meje izogonejo plačilu glob, ker vedo, da jih doma ne bodo preganjali. To velja za slovenske voznike v Gorici kot tudi italijanske v Novi Gorici. V pomanjkanju meddržavnega sporazuma bosta mestni policiji vzpostavili sodelovanje, s katerim naj bi vsaj v nekaterih primerih stopili na prste nediscipliniranih voznikov. Goriški redarji naj bi tudi začeli odstranjevati in »vklepati« nepravilno parkirane avtomobile iz Slovenije.

Poslanec Prestamburgo zapušča LS za Prodi jevo novo stranko

Nova stranka Demokratov za Oljko, ki jo je ustanovil Romano Prodi z Antoniom Di Pietrom in nekaterimi levosredinskimi župani velikih italijanskih mest, se krepi tudi na Goriskem. Najpomembnejša je gotovo pridobitev poslanca Maria Prestamburga, ki je bil izvoljen v poslansko zbornico v goriškem okrožju. Prestamburgo je včeraj z izjavo lokalnemu dnevniku napovedal svoj pristop v novo parlamentarno skupino, ki jo snuje Prodi. Ni znano, ali namerava tudi kandidirati na junijskih evropskih volitvah.

Prestamburgo, ki je poklicno univerzitetni profesor in je v politiko stopil kot tehnik četudi blizu Ljudske stranke, je že dalj časa bil v slabih odnosih z LS. V utemeljitvi svoje nove izbire je dejal, da ostaja zvest načrtu Oljke, medtem ko se je prav LS izneverila temu načrtu.

NOVA GORICA / PROSLVA

Petdeset let knjižnice F. Bevka

Ena prvih skrbi takrat ljudske oblasti po priključitvi Primorske Jugoslaviji je bilo odprtje knjižnice. S tem so v neposredni bližini nove državne meje hoteli poudariti kulturni pomen, ki ga je v preteklosti imela Gorica v razvoju slovenske tiskane besede in kulture nasploh. Formalno je bila Okrajna studijska knjižnica Gorica ustanovljena 18. januarja 1949. Ustanovili so jo, ko Nove Gorice se ni bilo in ko je bilo v Solkanu in Sempetru veliko poamnjkanje prostorov za bivanje in za urade ter sole. Kljub temu je bil dan velik poudarek slovenski kulturi. Knjižnica je svoj sedež imela najprej v Sempetru, potem je romala v Solkanin končno »pristala« v Novi Gorici. Danes ima knjižnica svoje prostore kar na petih krajih v tem mestu ob meji. Knjižnica ima tudi bibliobus, ki redno obiskuje podeželje in druge podružnice v nekaj krajih na Go-

riskem. Stalno sodelujejo z gorisko državno knjižnico in s slovenskimi knjižnicami na italijanski strani državne meje.

Za knjižnico, ki so jo kasneje poimenovali po Francetu Bevku, imajo v Novi Gorici veliko razumevanje. Pravkar je v gradnji na prostoru med zupanstvom, gledališčem in pokrajinskim arhivom velika stavba, ki - tako upajo - bo končana zelo kmalu. V njej bodo skupni prostori za vse delovanje knjižnice.

50-letnico so obeležili v petek zvečer z odprtjem spominske razstave v atriju novogoriškega gledališča. Istocasno so zelo številnemu občinstvu predstavlili tudi zbornik o delovanju knjižnice v tem njenem prvem pol stoletju. Govorili so ravnatelj Rajko Slokar, novogoriški župan Crtoimir Spacapan, urednik zbornika Boris Jukić in Andreja Jejcic, ki je uredila spominsko razstavo. Marko Waltritsch

KULTURNI DOM

Gino Pipia in »I Trovieri« bodo peli v spomin na De Andrèja

Glasbeni festival »Across the border« se bo na prvem koncertu v letu 1999 poklonil spominu pred kratkim preminulega pevca in poeta Frabrizia De Andrèja. V sredo, 10. februarja, ob 20.30 bo namreč v goriškem Kulturnem domu na sporedu poseben koncert, na katerem bo nastopil goriški ansambel »Gino Pipia e i Trovieri«, ki je že vrsto desetletij visoko uvrščen na goriški glasbeni sceni.

Gino Pipia je kantavtor, ki je skupaj z omenjeno skupino dosegel zavidljive glasbene uspehe, ne samo na lokalni ravni. Skupino »I Trovieri« sestavljajo Mauro Tesolin, Sandro Bucciol, Sergio Di Bon in Angelo Konjedic. Poleg lastnih skladb bodo izvajali najbolj priljubljene pesmi in balade De Andrèja, ki jih sicer vedno radi uvrščajo v svoj repertoar.

Prireditelji festivala »Across the border« so v zadnjih tednih navezali stik tudi s hrvaškim pevcem Goranom Kuzmincem, enim od redkih slovanskih pevcev, ki se je uveljavil tudi v italijanskem glasbenem prostoru. Goran Kuzminac bi moral nastopiti na odru Kulturnega doma v Gorici v sredo, 31. marca.

8. FEBRUAR / V BRATUŽEVEM CENTRU NA POBUDO ZSKD IN ZSKP

Danes osrednja proslava dneva slovenske kulture

Jutri popoldne tudi Mala Prešernova proslava za otroke
Ob dnevu kulture tudi razstavi v galeriji Ars in Kulturnem domu

Ob dnevu slovenske kulture se bodo ta teden pricele tradicionalne Prešernove proslave. Osrednja prireditve na Goriskem bo že danes popoldne ob 16. uri v veliki dvorani kulturnega centra Lojzeta Bratruza. Prirejajo jo Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza slovenske katoliške prosvete in Slovenska prosveta iz Trsta.

Spored danasnega praznovanja kulturnega praznika bo uvedel Kwartet Tartini z Mozartovo Serenado v G-duru KV 525 - Allegro. Namesto tradicionalnega slavnostnega govora bodo misli ob dnevu slovenske kulture prispevale tri goriske dijakinje: Irena Bednarik s klasičnega liceja Primioza Trubarja in Maja Kragelj ter Urška Petrovič s pedagoškega liceja Simona Gregorčiča. Igralca Alda Sosič in Jan Leopoli bosta nato prebiral odlomke iz proznih in pesniških del slovenskih knjižnih ustvarjalcev v Italiji Marija Cuka (Pena majskega vala), Dušana Jelencica (Tisti vonj po Krasu), Jurija Paljka (Nedorečenemu), Alojza Rebule (Cesta s cipreso in zvezdo), Sergeja Verca (Skrivnost turkizne meduze). Prireditve se bo sklenila z glasbo: kvartet Tartini bo za slovo zaigral

Drugi godalni kvartet Karla Pahorja in Godalni kvartet v F-duru op. 96 »Ameriški« Antonina Dvoraka.

Po današnji prireditvi za odrasle bodo svojo proslavo dneva kulture imeli tudi otroci. Jutri, 8. februarja, ob 17. uri bo Mala Prešernova proslava, na katero vabijo Kulturni dom Gorica, Zveza slovenskih kulturnih društev in Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča. V mali dvorani Kulturnega doma bosta Aleksandra Maraz in Barbara Rustja predstavili slikanico Tri muce, nastopili bodo claudni otroškega pevskega zbora Dijškega doma iz Gorice, predstavili bodo

glasbeno kaseto Pika in Nejc z bogatim izborom pesmi za otroke. Program se bo nadaljeval z nastopom animatorja Stena Vilarja, vokalne skupine »Pinocchio« in carodeja Grega. Skratka pester in prijeten spored.

V sklop praznovanja dneva slovenske kulture sodita tudi dve razstavi, ki bosta na ogled v tem času. Na pobudo Galerije Ars in v sodelovanju z ZSKP so ob Prešernovem dnevu v razstavnih prostorih Katoliške knjigarne predsinoci odprli prvo razstavo treh mladih ustvarjalcev Dimitrija Brajnika, Ivana Zottija in Ivana Zerjale (na sliki - foto Bumbaca). Mlade umet-

nike je predstavil kritik Josko Vetrh, glasbeni uvod pa je prispeval Matěj Spacapan.

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z upravo goriskega Kulturnega doma in knjižnico Franceta Bevka iz Nove Gorice pa vabi jutri na odprtje dokumentarne razstave Literarni ustvarjalci ob meji. Razstavo, ki sodi v sklop prireditve v počastitev Dneva slovenske kulture, bodo odprli v Kulturnem domu v Gorici jutri ob 18.30. Na ogled bo v zgornjem fojerju Kulturnega doma do 16. februarja, vsak delavnik med 9. in 13. ter med 16. in 18. uro.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 15.30-17.45-20.00-22.15 »Attacco al potere«. I. Bruce Willis.

VITTORIA 3 15.15-17.00-18.45-20.30-22.30 »Svegliati Ned«. Rež. Kirk Jones.

CORSO Rdeča dvorana: 15.00-18.00-21.30 »Vi presento Joe Black«. B. Pitt in A. Hopkins.

Modra dvorana: 15.00-17.00-18.40-20.30-22.30 »L'assedio«. Rež. B. Bertolucci.

Rumena dvorana: 15.00-16.30 »La gabbianella e il gatto«. 18.00-20.00-22.15 »Paura e delirio a Las Vegas«. I. Johnny Depp.

TRZIC
EXCELSIOR 11.00 in 16.00 »La gabbianella e il gatto«. 18.00-21.30 »Vi presento Joe Black«. B. Pitt in A. Hopkins.

COMUNALE 17.30-19.45-22.00 »Central do Brasil«.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV obvešča, da bo avtobus za pusto vanje v Gaglianodpeljal v soboto, 13. t.m., ob 16. uri izpred gostilne Primožič v Podgoro, Sovodnje in Standrez.

LUDOTEKA PIKA NOGA-VIČKA v Dijškem domu S. Gregorčiča v Gorici je odprta za učenje osnovnih sol ob delavnikih od 17.00 do 18.30; ob sredah je ludoteka rezervirana za malčke iz otroških vrtcev (od 16. do 18. ure).

Sovodnjskemu zupanu in bivši predsednici našega društva se je pridružil drugorojenček

Dimitrij

Katji, Igorju in Stefanu želimo mnogo sreče

KD Danica

PRIREDITVE

KD OTON ZUPANČIČ in KD SOVODNJE vabita na Otroško pustno rajanje, ki bo v torek, 16. februarja, ob 15. dalje v segretem sotoru v Sovodnjah.

KSD KRAS DOL-POLJANE vabi na Dan slovenske kulture v petek, 12. februarja v prostorih bivše osnovne šole na Palkišču s pricetkom ob 20. uri. Nastopila bosta moski pevski zbor Skala iz Gabrij in mladinska skupina KSD Danica z Vrha z recitalom Krst pri Savici.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA in Državna knjižnica vabita na predstavitev monografije, ki jo je v italijansko prevedel Paolo Privitera: Boris Paternu France Prešeren 1800-1849, v sredo, 10. februarja, ob 17.30 v dvorani Državne knjižnice, ul. Mameli 12. Ob prisotnosti avtorja in prevajalca bo o delu spregovorila prof. Lojzka Bratruz.

KD DANICA prireja v torek, 9. t.m. ob 20.30 večer »Vrhovskega pusta«. V SKC Danica bodo vrteli film, ki ga je pred 15 leti posnela RTV Ljubljana in tudi novejšo posnetke domacinov.

KD OTON ZUPANČIČ in MLADINSKI ODSEK KD SOVODNJE vabita na »Carnival night« v torek, 16. februarja od 21. ure dalje v ogrevanem sotoru v Sovodnjah. Igrata skupini Juke box in Normal posivov.

KD OTON ZUPANČIČ IZ STANDREŽA vabi na pustni večer, v soboto, 13. februarja, ob 20.30 v gostilni Turri na trgu sv. Andreja. Zagotovljena zabava s plesom, veselo glasbo, večerjo in nagrajevanjem najlepše pustne maske. Vpisovanje vsak dan v gostilni Turri.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKE DEŽELNE ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da je se nekaj prostih mest pri tečaju fiskalne novosti za srednja - mala podjetja (65 ur). Vpisovanje in ostale informacije v tajnistvu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel 0481-81826 vsak dan, razen sobote, od 9. do 13. ure.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta
ESSO - Ul. Brass
IP - Ul. Lungo Isonzo
ERG - Ul. Brig. Re
GRADISČE
IP - Trg Unità
TRZIC
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESHELL - Ul. Boito
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTESHELL - Ul. Re-

dipuglia
ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
SKOČJAN
AGIP - pokrajinska cesta za Grazež

SLOVRENC
AGIP - državna cesta 56
TURJAK
IP - državna cesta
VILES
ERG - Ul. Aquileia
KRMIN
API - Drev. V. Giulia

Sezonsko znižanje
mauro lario
moska oblačila
ul. Carducci 24
tel. 0481/537561

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV prireja ob 8. marcu izlet v Cedad (voden ogled mesta, sprejem pri zupanu) in kosilo in družabnost v gostišču Al Fogolar. Prijave na sedzu in pri po-vejenikih.

PRISPEVKI

Zdenko Vogric je Slovenskemu planinskemu društvu daroval 75 tisoč lir. Enak prispevek je namenil Kraskim krtom.

Ob smrti Rada Lakovića daruje žena z družino 150 tisoč lir za moski pevski zbor Jezero.

V počastitev spomina dr. Andreja Budala daruje hci Breda 50 tisoč lir za KD Oton Zupancič.

28 let je minilo od tragice smrti Jureta Tomsica. V počastitev njegovega spomina darujeta mama Jozica in sestra Dasa 100 tisoč lir za SZ Dom iz Gorice.

Družina Erike Pavlin je darovala 200 tisoč lir za VZ-PI v Gorici v počastitev spomina Angele Pavlin.

V spomin na Danila Nanuta darujeta Lidija in Viktor 50 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Standreza.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine od 27. januarja do 5. februarja 1999.

RODILI SO SE: Francesca Gri-Marizza, Andrea Decolle, Elenia Natoli, Alessia Tagliani, Lisa Marega.

UMRLI SO: 64-letna Ines Pauluzzi por. Mischou, 87-letna Caterina Cantarin vd. Muchiut, 78-letna Olga Ongaro vd. Santorelli, 89-letni Giovanni Delzotto, 90-letna Paola Bedini vd. Bertin, 79-letna Maria Poggioni vd. Sca-ramuzza, 70-letni Aurelio Cissilin, 85-letna Palmira Battisti vd. Scubini, 66-letna Nives Olivo, 79-letni Luigi Molinari, 64-letni Ezio Franzot, 89-letna Maria Klavcic vd. Iob, 78-letna Anna Stolfi por. Smet, 72-letni Oskare Gabrijelc, 74-letna Ottilia Zimic vd. Salona, 74-letni Amadio Burtolla, 96-letna Giovanna Cechet, 69-letni Danilo Nanut, 72-letni Antonio Cassone.

POROCILA STA SE: delavec Cristian Poberai in studentka Ilona Zelytyé.

OKLICI: obrtnik Davide Donda in uslužbenka Marina Munafó.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI - AL GIARDINO, K. Verdi 57, tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU - OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

ZAHVALA

Ob boleci izgubi nsega dragaga

Danila Nanuta

se iskreno zahvalujemo udeležencem pogreba, g. zupniku, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene, pevcem ter vsem, ki so nam izrazili sozalie in na katerikoli način počastili njegov spomin.

Zena in svojci

Standrez,
7. februarja 1999

ŠTEVERJAN / V TOREK

KZ o novih vinogradih

V četrtek v Doberdobu sestanek o davku IVA

V sredo, 27. januarja, je bil objavljen v Uradnem listu FJK st. 417/98 pravilnik o dodelitvi dovoljenj za 900 hektarjev novih vinogradov v nasi deželi. Poleg tega zelo pomembnega posega so predvideni prispevki za nakup enološke opreme. Ker je rok za predložitev prošnje zelo kratek in so predvideni številni pomoči za vstop v lestvico, je predsednik Kmečke zveze Gorica zaprosil vršilca dolžnosti ravnatelja Kmetijskega inspektorata dr. Renata Osnacha za informativni sestanek, ki bo v torek, 9. februarja, ob 15.30 na sedežu društva Briski Gric na Bukovju v Steverjanu. Vse vinogradnike vabijo, naj se srečanja udeležijo, saj gre za pomembno priložnost

za ovrednotenje briskega vinskega okoliša.

Kmečka zveza bo tudi priredila informativni sestanek o fiskalni zakonodaji za kmetijska podjetja. Sestanek bo v gostilni Peric v Doberdobu v četrtek, 11. februarja, ob 15.30. Predavala bo odgovorna za fiskalo pri Kmečki zvezi Trst gospa Vesna Skrk. S tem v zvezi tudi sporočajo, da 15. marca zapade rok za plačilo davka IVA. Kot je znano, morajo plačati davek kmetije, ki so presegle 5 milijonov (nižinska področja) oziroma 15 milijonov lir (gorata področja) skupnih prodaj v letu 1998. Kmetije morajo vpisati v ozirogas register vsoto prodaj in nakupov v letu 1998 ter izračunati davek IVA.

Gostilna Kapriol

Vas pričakuje
v prenovljenih
prostorih

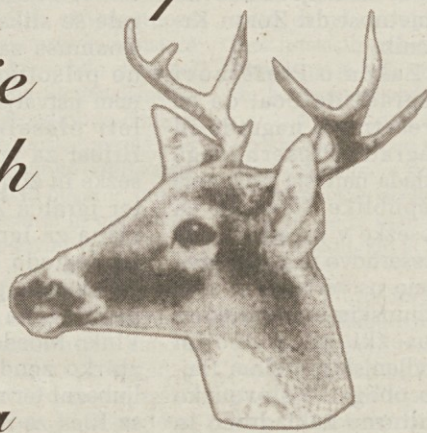
Pristna domača
kuhinja, divjačina
in specialitete na žaru

Velika dvorana za poroke, obhajila, birme,
poslovna in druga slavnostna kosila.

Ferletiči 65/A, Doberdob • Tel.: 0481/78114

Drž. cesta GORICA - TRST

Zaprto ob ponedeljkih

CIBEJ BORIS EREDI

ul. Carducci, 51, Gorica • tel. 0481/82589, faks 533011

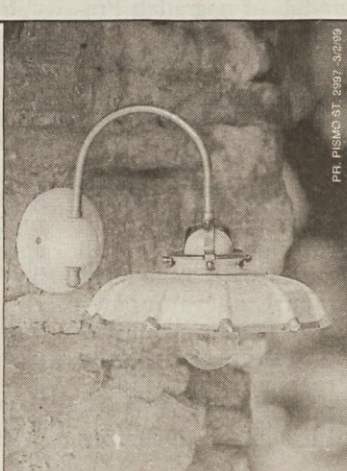
OD 9. FEBRUARJA DO 20. MARCA

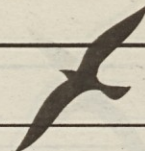
RAZPRODAJA

TALNA, STENSKA IN STROPNA

SVETILA

SPOPUSTI OD 20 DO 50%

LJUBLJANA / POSLANICA MINISTRA ŠKOLČA OB 8. FEBRUARJU

»Idealen čas za sodoben spoprijem s Prešernom«

Danes v CD osrednja slovesnost s podelitvijo nagrad

LJUBLJANA - Danes bodo v Cankarjevem domu podelili najvišja slovenska priznanja za dosežke in delo na kulturnem področju. Tokratna Prešernova nagradenja sta skladatelj Alojz Srebotnjak in pesnik Tomaž Salamun, nagrade iz Prešernovega sklada pa bodo prejeli dvojica animatorjev-illustratorjev Zvonko Coh in Milan Eric, basbaritonist Marko Fink in pianistka Natasa Valant, pisatelj Jani Virk, slikar Živko Marušič, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije in video umetnik Andrej Zdravica.

Ob slovenskem kulturnem prazniku je minister za kulturo Jožef Školč izdal poslanico, v kateri je zapisal, da "živimo v letu, ki bo zaradi neizprosne logike števil iz dneva v dan prinašalo nove in nove epohalne obracune: katera je bila najboljša plošča, kdo najboljši dramatik, kateri film vseh časov in brez koga bi literatura ne bila, kar je - to so vprašanja, ki nam jih bo neizogibno zastavljal prelom stoletja. Idealen čas torej za Prešerna, za sodoben spoprijem z avtorjem, ki mu tudi 150 ali 200 let zgodovinskega spomina ne more nicesar odvzeti, temveč le bogati njegovega duha in plemeniti njegove besede."

Ob številnih pregledih, ki nas čakajo letos, bomo po Školčevih besedah kaj hitro ugotovili, da je "prav kultura izsanjala ogromen del naših stoletnih sanj in da zna tudi danes, vsej milenijski tesnobi navkljub, še vedno včasih na moč sladko zaspati. In sanjati, sanjati..."

"Zato bi v pozdrav novemu ciklu kulture lahko veljala podoba, ki je še

nedavno tega oblezala v predalih, zdaj pa bi lahko mirno skozi velika vrata vstopila na veliki oder. Gre za pomnik Pesnika, ki se je za en večer umaknil s svojega piedestala na Tromostovju, a se je med večernim sprehodom nekam izgubil, tako da je nad prešerno sproščenim prostorom ostala le muza, ki pa je se naprej skrbno rojevala nove prebliske in bdela nad ustvarjalnimi presežki. Ta podoba je podoba našega časa, časa elektronskih bliskavic in digitalnih vezij: ne prizigamo več svečk na grobovih, temveč senco pomnikov brusimo v svetlo zavetje, v katerem si splete prostor nova ustvarjalnost," je v poslanici ob Prešernovem dnevu zapisal minister za kulturo Jožef Školč. (STA)

Minister Jože Školč (foto KROMA)

LJUBLJANA / PREŠERNOV SKLAD

Poročilo upravnega odbora

Predsednik Jože Kušar o delu sklada in njegovih komisij

LJUBLJANA - Upravni odbor Prešernovega sklada pod predsedovanjem dr. Jožeta Kušarja je v poročilu o svojem delu v letu 1998 zapisal, da je na razpis za Prešernovo nagrado leta 1999 prišlo 24 prijav, za nagrado Prešernovega sklada pa 23 predlogov.

Državni zbor je 27. junija leta 1996 imenoval upravni odbor (UO) Prešernovega sklada v sestavi Janez Bernik, Marij Cuk, Leon Engelman, dr. Peter Fister, Andrej Hieng, Ksenija Hribar, dr. Milček Komelj, Peter Kovacic Per-

sin, dr. Jože Kušar, Uros Lajovic, dr. Jože Marolt, Pavel Mihelcic, dr. Igor Saksida, Rapa Suklje, Marijan Tršar. Andrej Hieng je v letu 1998 za-prosil za razrešitev. UO je imenoval predsednike in člane starih strokovnih komisij. Komisiji za književnost je predsedoval Rudi Seligo, komisiji za scensko umetnost dr. Andrej Inkret, komisiji za glasbo dr. Primož Kušar, komisiji za likovno umetnost dr. Zoran Kržišnik.

Zakon o Prešernovi nagradi določa, da so Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada najvišja priznanja Republike Slovenije za dosežke v umetnosti, da Prešernovo nagrado prejmejo ustvarjalci, ki so z vrhunskimi umetniškimi dosežki ali s svojim življenjskim delom trajno obogatili slovensko kulturno zakladnico in da nagrado Prešernovega sklada prejmejo ustvarjalci za pomembne dosežke, ki so bili v javnosti predstavljeni v zadnjih dveh letih pred podelitvijo in pomenijo obogatitev slovenske kulturne zakladnice.

Zakon tudi določa, da upravni odbor imenuje strokovne komisije in na podlagi njihovih mnenj odloča o Prešernovih nagradah in nagradah Prešernovega sklada ter da vsako leto lahko podeli največ dve Prešernovi nagradi in največ šest nagrad Prešernovega sklada.

Strokovne komisije so iz pravočasno prejetih predlogov in dodanih svojih izoblikovale izbor možnih nagrajencev - pet za Prešernovo nagrado in osem za nagrado Prešernovega sklada. Upravni odbor je na volilni seji 16. decembra

lani po obrazložitvah predsednikov komisij in po temeljiti razpravi s tajnim glasovanjem in dvotretjinsko večino izbral letošnje nagrajence, ki jim bodo nagrade izročili na nedeljski slovesnosti v Ljubljani. Hribarjeva pri odločitvah ni sodelovala, saj je bila kandidatka za nagrado.

Strokovne komisije so poleg izbranih in nagrajenih avtorjev za Prešernovo nagrado predlagale še slikarja Gustava Gnamusa za dominantno prisotnost v likovnem ustvarjanju zadnjih let, plesalko Ksenijo Hribar za vrhunske dosežke in življenjsko delo ter igralca Zlatka Sugmana za igralski opus. Za nagrado Prešernovega sklada pa sta bila predlagana se pisatelj Vinko Moederndorfer za zbirko zgodb Nekatere ljubezni ter režiser Janusz Kica za režijo Shakespeareove Ukročene trmoglavke ter Calderona Življenje je sen.

Prešernova nagrada znaša letos 2 milijona tolarjev, nagrada Prešernovega sklada pa 660.000 tolarjev.

V finančnem delu poročila UO je še zapisano, da je sklada v letu 1998 porabil 17.081.921 tolarjev, od tega za nagrado 7.640.000 tolarjev.

UO Prešernovega sklada se je po dveletnem iskanju zedinil, naj bodo proslave v počastitev slovenskega kulturnega praznika predvsem predstavitev vsakoletnih nagrajencev. Hkrati je pripravil nekaj statutarnih sprememb, s katerimi je določil programski okvir za izvedbo proslave in napravil poslovanje UO preglednejše, je zapisano v poročilu predsednika UO Jožeta Kušarja. (STA)

RIM / OLAJŠAVE ZA PREBIVALCE FJK

Vlada zavrnila deželni zakon

Zadovoljstvo svetovalcev opozicije

RIM - Vlada Massima D'Alema je po pričakovanju zavrnila deželni zakon Furlanije-Juljske krajine, ki nudi vrsto olajšav za občane z več kot dveletnim stalnim bivaliscem v deželi. V Rimu so mnenja, da je zakonski normativ v nasprotju z ustavo ter ga mora zato deželni svet ali popraviti ali pa umakniti. Da je sklep protustaven so bili od vsega začetka prepričani predstavniki opozicije (Olija in komunisti), Severna liga in Pol svoboščin pa sta ga vseeno odobrila.

Zakon, ki je vezan na proračun 1999, je predvideval vrsto olajšav za občane, ki imajo dve leti stalno rezidenco v FJK in to na področju zaposlovanja ter ljudskih stano-

vanj. Njegov politični »sponzor« je bila Bossijeva stranka, predlog pa je na koncu podprla tudi večinska desnosredinska koalicija, čeprav so mnogi njeni predstavniki imeli nad tem velike pomisleke. Na desnici pa niso hoteli polemik, ker očitno niso želeli skaliti odnosov z Ligo, ki je pravkar pristopila v večinsko zavezništvo.

Pomisleki nad tem zakonom pa niso prisli samo iz vrst leve sredine in levice, saj je kritike doživel tudi s strani furlanskih industrijcev in podjetnikov, ki so se upravičeno bali, da bi tako zastavljen normativ oskodoval novoustanovljena podjetja. Zakon namreč ni zadeval le »avtohtone« občane, ampak

tudi »avtohtona« podjetja in obrtniške delavnice, kar po svoje predstavlja še dodatni paradoks.

Rimska vlada je zavrnila tudi nekatere člene deželnega finančnega zakona. V Trstu so npr. znova poslali sklep, s katerim je deželni svet se dodatno znižal ceno neobdavčenega bencina v pordenonski pokrajini, ki že uživa nekatere ugodnosti na tem področju. Tudi za ta sklep si je prizadevala Severna liga, ki je hotela priti na roke tamkajšnjim avtomobilistom-volilcem. Iz neuradnih virov se je tudi zvedelo, da je D'Alema vlada zavrnila deželno investicijo (100 milijonov lir) v korist nactovane čezmejne televizije. Glavni pobudnik tega sklepa je bil levi demokrat Milos Budin. V Rimu, kot kaže, menijo, da je finančna podpora čezmejni televiziji v nasprotju z načeli svobodnega evropskega tržisca (!).

Dezelna uprava bo uradno ocenila sklepe centralne vlade, ko bo dobila iz Rima zapisnik seje ministrskega sveta in motivacije, s katerimi so zavrnili omenjene odloke. V Trstu pa medtem čakajo na sklep osrednje vlade v zvezi s spornim zakonom FJK o preustroju trgovskega sektorja. Nekateri (med njimi tržaški župan Riccardo Illy) so mnenja, da je ta deželni zakon v kricecem nasprotju z državnimi dolocili (t.i. dekret Bersani), desnica in Liga pa sta prepričani, da ima FJK tudi na tem področju proste roke.

KOROŠKA

Koroški svobodnjaki imajo še vedno prednost

DUNAJ - Avstrijski svobodnjaki (FPOe) imajo po javnomnenjski raziskavi instituta Gallup, objavljeni v časniku Format, pred bližnjimi koroškimi volitvami s 34 do 36 odstotki še vedno prednost. Socialdemokrati (SPOe) bi lahko računali z 29 do 31 odstotki glasov, Ljudska stranka (VPOe) pa s 26 do 28 odstotki glasov volilcev.

Kar 41 odstotkov vprašanih se je izreklo za to, da bi moral biti deželni glavar na Koroškem postati

vodja FPOe Joerg Haider, če bi njegova stranka na volitvah dobila največ glasov. V primeru neposrednih volitev deželnega glavarja pa bi največ podpore - 37 odstotkov glasov - prejel vodja VPOe Christof Zernatto, svobodnjak Haider 26, socialdemokrat Michael Ausserwinkler pa 19 odstotkov.

Koalicija 99, v kateri so med drugim tudi Liberalni forum in Zeleni, bi po anketi sodeč dobila od sedem do devet odstotkov glasov. (STA)

ŽELEZNIŠKA PROGA PROTI MADŽARSKI

Kmalu začetek gradnje

LJUBLJANA - Gradnja proge proti Madžarski se bo po besedah direktorja Slovenskih železnic Marjana Rekarja verjetno lahko začela marca, rok izgradnje povezave pa je 15. december 2000. Ne glede na zaplete, ki jih je povzročila pritožba enega od ponudnikov za gradnjo, naj bi bila odločitev o začetku gradnje znana v desetih dneh, čemur bo sledil podpis pogodbe, je Rekar povedal v pogovoru za januarjsko številko Nove proge, glasila Slovenskih železnic.

Tako nasi kot zunanji strokovnjaki so ugotovili, da je bil razpisni postopek pravičen, zato ne vidim razloga za odlašanje, zagotovljena pa so tudi finančna sredstva, je dejal Rekar.

Glede gradnje drugega tira proge Divaca - Koper pa je Rekar poudaril, da je s približevanjem EU logično pričakovati, da bodo Italijani vstop Slovenije pogojevali z neiz-

gradnjo drugega tira, ki bi pomenil dodatno konkurenčno prednost Kopra pred Trstom. "Moj osebni cilj je, da bi z gradnjo začeli leta 2000," je povedal Rekar. Ker državni proračun ne ponuja veliko možnosti financiranja, se zdi Rekarju najbolj privlačna ustanovitev družbe za izgradnjo, ki bi ji država

izdala koncesijo za zaračunavanje stroškov uporabe infrastrukture. Poleg Slovenskih železnic naj bi bili soustanovitelji družbe se Luka Koper in spediterji. Vrednost projekta po Rekarjevih ocenah znaša 54 milijard tolarjev, progo pa bi lahko v več fazah zgradili do leta 2005 oz. 2006. (STA)

Sindikati kritični do projekta »Jadranskega koridorja«

TRST - Dezelna vodstva sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL precej kritično ocenjujejo zadnji nacrt o izvedljivosti t.i. »Jadranskega koridorja«, ki bo v prihodnjih dneh predmet dokončne ocene zainteresiranih dezelnih uprav. Strokovni projekt je pripravila družba Bonifica.

Sindikalne organizacije menijo, da ta nacrt zal precej zanemarljivo vlogo severno-jadranskih pristanišč, zlasti Trsta, medtem ko sploh ne omenja luke Porto Nogaro v videmski pokrajini in dezelna postajališča. Od tod poziv dezelni vladi predsednika Roberta Antonioneja, naj na te pomakljivosti ustrezno in primerno opozori ostale dezelne uprave.

Je Prešeren samo »naš«?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Abstraktni samostalnik »solidarnost« je zamenjal zaimek »naš«: naša zemlja, naš jus, naše društvo, naša banka, naš Narodni dom, naša kultura, naš Prešeren...

»Tujega nočemo, svojega ne damo« - tako smo pisali in govorili v času, ko smo se kot ljudje in kot skupnost dvignili najvišje v svoji poprešernovi stoletni zgodovini (in ko so se istocasno sproščali v nas tudi najbolj zivalski nagoni - če jim lahko tako rečemo, ne da bi delali zivalim krivice); v času, ko smo najgloblje spoznali, da smo kulturni in omikan narod, kakor drugi, ki nas obkrožajo, in da imamo zato pravico do obstoja in razvoja ter dolžnost, da se za to pravico borimo; v času, ko smo Prešernu na cast posvetili osmi februar v praznik slovenske kulture. Danes, ko so tisti mrakobni in junaski časi že zdavnaj mimo, bi najbrž kazalo takšna gesla zamenjati za nekoliko bolj svezimi, prihajajočemu tretjemu tisočletju primernejšimi. Kar seveda ne pomeni, da moramo »svoje« razdajati, in se manj zeleti »tuje«. Svoje moramo tudi v imenu Prešerna ohraniti in bogatiti. Vendar tako, da smo ga pripravljeno prijateljsko deliti s svojim bližnjim, kakor nas navsezadnje z vso umetnisko in kulturno avtoriteto uci sam France Prešeren, ki v tem svojstvu ni več samo »naš«. Čeprav bi moral biti nas bolj kot kdajkoli prej, bi moral biti tudi vseh tistih drugače govorecih, ki so ga spoznali in vzljubili. Vemo, da je teh, zlasti med našimi sosedi, še zelo malo (morda bi kazalo se vprašati, v kolikšni meri smo za to tudi sami krivi), a jih je vendarle vsak dan več. Zato je Prešeren tudi Depangherjev in vseh tistih, ki se v teh dneh segli po njegovem prevodu Poeziji. In tudi vseh mladih, ki so na sinočnji osrednji Prešernovi proslavi v Boljuncu izpricali svoja gledanja na kulturo in identiteto, pa tudi vseh njihovih vrstnikov, ki ne poznajo našega jezika, a sanjajo prav tako o boljsem in pravičnejšem svetu. Skratka vseh, ki dobro mislijo.

Dusan Kalc

Nedeljske teme

OB 150. OBLETNICI ROJSTVA

Prešernova pot k Italijanom

MARJA PIJREVEC*

Ameriški slavist Henry R. Cooper se v svoji monografiji *France Prešeren* (Boston, 1981) sprašuje, kje je iskati posebno moč in privlačnost Prešernove lirike in pri tem odgovarja, da se razkriva predvsem v tistih crtah, ki se izmikajo prevodu: v preprostosti in eleganci izrazja, v stavcnem ritmu in fonični muzikalnosti. Vse te posebnosti slovenskega »lingvističnega genija« pa morejo po njegovem spoznati le tisti redki bralci, ki se mu lahko približajo v izvirniku. Veliki slovenski romantik naj bi bil potemtakem zmagovalec in hkrati žrtev lastnega jezika, saj se njegove pesmi spričo konciznosti kot tudi metrične in ritmične virtuoznosti izmikajo vsakemu, se tako večjemu prevajalcu.¹

Na podoben način je v sestavku *O italijanskih prevodih iz Prešerna* razmišljal zamejski pisatelj in ploden prevajalec iz italijansčine v slovensčino Andrej Budal. »Človek bi pričakoval - piše v trzaskih *Razgledih* leta 1949 - da bi prevajanje italijanskih pesniških oblik, kakor so soneti, oktave, tercine, ne smelo biti posebej težavno, ali Prešernova zgoščenost misli, ki zveni v slovensčini tako neprisiljeno, se v italijansčini vendar ne da strniti v isti obseg. Sonetni venec z magistralom in akrostihom pa je nekaj povsem nepredvidljivega /... / ter se ga zato v celoti ni lotil se nihče. Tu je Prešeren tako samosvoj umetnik, da je dostopen samo tujem, ki se naucijo njegovega jezika.«²

Kljub temu, da imata oba pisca nedvomno prav, pa ni mogoče mimo dejstva, da preverjamo vrednost neke poezije tudi po tem, kakšen je bil njen prodor čez domače meje v tuji svet. To se seveda najbolj kaže pri uspešnem prevajanju, čeprav ob tem nastopa vrsta težav. Prva je v tem, da je slaba poezija mnogo lažje prevedljiva kot dobra (včasih se celo zgodi, da je zaradi spretnosti prevajalca v tujem jeziku učinkovitejša), zares dobro poezijo pa je v resnici mnogo težje prevesti ali je sploh napredeljiva. Toda dejstvo je, da so dobro poezijo vendarle zmeraj prevajali in jo tudi bodo. Prešeren pri tem ni izjema. Prevajali so ga in ga se prevajajo v številne jezike, tudi v italijansčino, v kateri je prevodov iz Prešerna razmeroma veliko, čeprav moramo obenem opozoriti, da prevajalska kultura v Italiji ni bila nikoli posebej pazljiva do slovenske književnosti. Ne smemo namreč pozabiti, da so bili prevajalci Slovenci, ki jim je bila italijanscina tuj jezik, ali pa Italijani, ki so svoje delo opravljali pogosto nevesče in improvizirano. Izbor prevedenih pesmi, ki so izšle v antologijah in drugih publikacijah, posvečenih slovenski, slovanski in svetovni liriki v zadnjih desetletjih prejšnjega in v prvi polovici našega stoletja, zgovorno kaže, da so se prevajalci v prvem obdobju prevajanja osredotočili predvsem na tista besedila, v katerih se je Prešeren odmaknil od visoke evropske poezije in njenih zahtevnih pesniških oblik ter se prilagodil slogovnim in jezikovnim prvinam domače ljudske pesniške tvornosti.³

Morda je to izbiro narekoval ne samo občutek lastne nemoci ob oblikovni izdelanosti Prešernove lirike klasično romantičnega obdobja - kot meni Budal, temveč tudi literarni okus prevajalcev samih. Brzkone so Italijani v skladu s svojim vnapijajšnim odnosom do »kmečke književnosti« enega najmanjših slovenskih narodov, ki se je šele pojavil na obzorju kulturne Evrope, najvisje dosežke Prešernovega pesnjenja

odkrivali predvsem v tistih besedilih, kjer se je približal folklorim oblikam in se od višje osebne izpovednosti usmeril v preprosto pripovednost in opisnost. Ze sami naslovi pesmi, ki jih najpogosteje zasledimo v tedanjih zbirkah, so več kot zgovorni: *Pod oknam* (La luna nella tua stanza risplende), *Prosnja* (Io no posso proibir che ad altri volgansi), *Strunam* (Dolci versi, risonate), *K slovesu* (In addio), *Zgubljena vera* (La fede perduta) idr.⁴

Zato ne preseneca, da je izšla prva Prešernova pesem v italijansčini - ljubzenska romanca *Hcere svet* (Il consiglio della figlia, 1878) - brez imena njenega avtorja, kot da bi bila spontana stvaritev »ljudskega duha«.⁵

Tudi po kakovosti so ti zgodnji prevodi iz Prešerna dokaj skromni in se le redko dvignejo nad se sprejemljivo povprečje, kot so ob njihovem izidu obzirnoma ugotavljali tedanji slovenski, zlasti primorski izobraženci, ki so budno spremljali vse, kar je pripomoglo k poglobljanju stikov med obema narodoma.⁶ Danes se s toliko večjo gotovostjo lahko rečemo, da so to okorne in poenostavljene priredbe ali parafraze Prešernovih besedil (zgovorni v tem smislu so že sami prevodi naslovov), ki pogosto komaj se spominjajo na pesniško predlogo. Skrajni primer takega površnega in nezmožnega, čeprav v tedanji prevajalski praksi dokaj običajnega odnosa do izvirnika, je Kušarjeva priredba Prešernove pesmi *Pevcu*. To osrednjo izpoved, ujeta v kratko lirsko obliko, obsegajočo 14 neenakih stihov, je prevajalec razčlel v 29 vrstic dolge besedilo, v katerem so ritmični in glasovni učinki originala popolnoma zabrisani.⁷

Prav tako neizraziti, včasih celo izkrivljeni in zavajajoči so tudi redki zapisi o Prešernovem življenju in delu, ki jih je zaslediti v italijanskem tisku med vojnama. Kaj reči npr. o tezi ze omenjenega Kušarja, po katerem naj bi bilo Prešernovo vztrajanje v materinščini obsojanja vredno. Tako v knjigi *Poeti jugoslavi del Rinascimento* brez zadrege ugotavlja, da bi slovenski pesnik ravnal pametneje, ko bi sledil Vrazu, se odrekel svojemu jeziku in se odločil za srbohrvaščino, saj bi tako povzdignil srbohrvaško književnost v zavidanja vredne višine.⁸

Do premika v spoznavanju Prešerna in njegovega dela je prišlo sele v drugem prevajalskem obdobju, v začetku petdesetih let našega stoletja, ko je v Rimu izšla prva pomembna antologija slovenske lirike *Sempreverde e rosmarino* (Zimzelen in rožmarin, 1951) z obsevnim literarnozgodovinskim uvodom.⁹ Njen avtor, znani italijanski slavist Luigi Salvini, je v njej italijanskemu bralstvu pred-

stavil 32 slovenskih pesnikov, med katerimi je ob Zupanciču in Gradniku posvetil največ pozornosti prav Prešernu. V izboru večjega števila njegovih pesmi je zaobjel besedila iz celotnega opusa in tako prvi v Italiji opozoril na oblikovno, slogovno in tematsko raznolikost Prešernovega pesnjenja. Pri tem ne gre spregledati, da je italijanska in slovenska kritika poleg laskavih priznanj izrekla na račun Salvinijevih prevodov tudi nekaj pomislekov, predvsem zaradi njegovega samovoljnega odnosa do metričnih značilnosti izvirnika. V središču debate je bilo seveda vprašanje rime, ki jo je Salvini opustil, izhajajoč iz prepričanja, da mora biti prevajalec napor posvečen predvsem ritmu, češ da je za uspešnost prevoda prav ta bistvenega pomena. Rima je namreč po njegovem že od pesnika Leopardija dalje zgubila tista veljavo, ki jo je imela v preteklih obdobjih.¹⁰ Ta odklonilni odnos do rime pa marsikoga ni prepričal. Med Italijani se je npr. oglašil slavist Enrico Damiani, ki je v nasprotju s Salvinijem zagovarjal tezo, da je opuščanje rime z umetniškega stališča lahko slabost, »posebej, ko gre za kratke, razgibane verzze, ki jim daje rima največjo melodično učinkovitost«.¹¹

Tudi v uvodnem prikazu temeljnih razvojnih procesov slovenske književnosti je Salvini s posebno pozornostjo spregovoril o Prešernu in slovenski romantiki. Prav v tem obdobju je namreč po njegovem prislo do svojevrsnega spoja med germanskim in romanskim kulturnim vplivom, kar je bilo za razvoj besedne umetnosti na Slovenskem temeljnega pomena. Pravilno je namreč ugotovil, da se je slovenska poezija pod vplivom nemške romantike odprla zgledu klasičnih romanskih literatur, predvsem italijanske renesanse in tako dosegla prvič v svoji zgodovini visoko evropsko raven.¹²

Kljub tem spoznanjem pa se mu je zdel pojav romantičnega pesnika Franceta Prešerna »skrivnost« ne samo v slovenski književnosti, temveč v književnostih nasploh. Po njegovi zaslugi je namreč slovensčina, ki je šele tedaj dosegla raven visjega literarnega ustvarjanja, postala umetniško dovršena. Posebej zanimiva je na tem mestu Salvinijeva primerjava slovenskega jezika z drugimi jugoslovanskimi. Medtem ko so po njegovem Srbi se vedno nihali med živim ljudskim jezikom narodne pesmi in arhaičnim umetnim jezikom, ki je bil ljudstvu popolnoma tuj, ko so Hrvati razpravljali, katero od svojih narecij izbrati za knjižni jezik, so Slovenci po za slugi svojega velikega pesnika doživljali podoben razvoj kot mnogo stoletij pred njimi večji narodi evropskega Zahoda.¹³

Salvinijevi prevodi pa tudi njegova opazanja v zvezi s slovensko literaturo so brzkone izzvali Bartolomea Calvija, plodnega prevajalca Cankarjevih del, da je leta 1959 izdal obsežno knjižno studijo *Fonti italiane e latine nel Prešeren Maggiore* (Italijanski in latinski viri v osrednjem obdobju Prešernovega pesnjenja).¹⁴

Vanjo je vključil petdeset Prešernovih pesniških besedil, od katerih so bila mnoga prvič predstavljena italijanskemu bralstvu, na primer *Soneti nesreče*, *Sonetni venec*, *Krst pri Savici*. Calvi se je namreč v skladu s tezo, ki jo je razvil v svoji razpravi, zavestno osredotočil na pesmi iz »orfejskega« in »prometejskega« romantičnega obdobja, v katerem prevladujejo oblike italijanske renesanse.¹⁵ Kljub temu ambicioznemu podvigu pa njegovo delo ni zbudilo zelenega priznanja. Slovenska kritika - italijanska je v glavnem molčala - je ne samo zavrnila Calvijevu izkrivljeno tezo o Prešernovi neizvirnosti in ze kar »vazalski« odvisnosti od latinskih in italijanskih pesnikov, temveč tudi opozorila na vidne pomanjkljivosti njegovih prevodov. Ti se po kakovosti, kot piše v svoji temeljiti studiji *Calvijev Prešeren* (1961) Boris Merhar, se zdalec ne morejo meriti s Salvinijevimi.¹⁶

Medtem ko se je slednji trudil predstaviti umetniško cimbolj dovršeno pesniško besedilo, je slo Calviu predvsem za to, da ustvari smiselno točen prevod brez estetskih ambicij. Svoje poglede na prevajanje je tudi sam predstavil v uvodu k omenjeni razpravi, kjer je bralce opozoril, da je le v redkih primerih upošteval metrične značilnosti izvirnika (npr. v *Sonetnem vencu* in *Uvodu h Krstu pri Savici*), dosledno pa se je izognil rimi, da ne bi okrnili prvinske sporocilnosti besedil, kar je bilo zanj najbolj pomembno.¹⁷

Novo etapo na poti k odkrivanju Prešerna v Italiji pomeni prevajalski napor slovenskega redovnika Franca Husuja, ki je večji del svojega življenja preživel v Italiji in mu je bila italijanscina prav tako domaca kot materinščina. Sad njegovih prevajalskih prizadevanj so kar tri samostojne knjige Prešernovih pesmi: *Il Battesimo presso la Savizza - Krst pri Savici* (1972), zbirka Poesie (1976) in *I sonetti della sventura - Soneti nesreče* (1983). V Poezijah se je Husu skoraj v celoti naslonil na Prešernovo zbirko iz leta 1847, saj je iz njega izpustil samo Bürgerjevo *Lenoro* in *Zabavljive napise*, ki so se mu zaradi pogostih besednih iger zdeli neprevedljivi.¹⁸

Vendar veliki prevajalec pa tudi založniški podvig (knjige so izšle v sodelovanju različnih založb v Trstu, Kopru,

Ljubljani in Münchnu) ni obrodil pričakovanega sadu. Italijanska kritika je slovenskega Prešerna in njegovo novo predstavitev - z izjemo kakšnega priložnostnega zapisa - skoraj v celoti spregledala, medtem ko so jo nekateri slovenski ocenjevalci sprejeli z dokajšnjim pridržkom.¹⁹ Tako je na primer Miran Kosuta opozoril na številne pomanjkljivosti Husujevega prevoda, v prvi vrsti na glasovno disharmoničnost, zanosno retoričnost in izrazno arhaicnost njegovega jezika.²⁰ Tudi ce so omenjene kritične pripombe upravičene, moramo vendarle priznati, da si je Husu prizadeval ohraniti zvestobo izvirnim pesmim, kar pri romanskih prevajalcih - kot neke poudarja - večinoma ni v navadi. Ta njegova odločitev je izhajala iz prepričanja, da je vrednost pesniške stvaritve neločljiva od oblike, ki jo je izbral pesnik sam. To pa je po njegovem se posebej pomembno, ko prevajamo klasične pesnike, kakršen je bil Prešeren.²¹ »Sicer pa - se sprašuje v nekem intervjuju ob izidu italijanskega *Krsta* - kaj bi bil prevod Krsta v neki moderni nevezani obliki? Ali ni isto kot klasična simfonija, uglasbena v stilu modernega jazza?«²² Vendar moramo na koncu opozoriti, da je Husu to svoje izhodiščno načelo le delno uresnil. To kaže analiza ze enega samega soneta (*O Vrba, srečna, draga vas domaca*), kjer se je s samovoljno sestavo rim v kvartinah in tercinah vidno oddaljil od Petrarkovega in Prešernovega vzorca.²³

Ob sklepu lahko rečemo, da so prevodi omenjenih treh osrednjih prevajalcev Prešerna - Luigija Salvinija, Bartolomea Calvija in Franceta Husuja - ki so svoja dela objavili v drugi polovici našega stoletja, se posebej zanimivi zato, ker predstavljajo tri različne prevajalske strategije, do katerih se bodo morali nujno opredeliti tudi bodoči prevajalci. Prevod Luigija Salvinija je napisan z namenom neposrednega poetično umetniškega učinka, zato se osvobaja pretirane vezanosti na izhodiščni avtorjev pesniški jezik, tako da besedilo prilagaja lastni poetiki, ciljnemu jeziku in recepciji sodobnega bralca. Husujev namen je bil drugačen, saj je kljub želji po pesniškem prevodu hotel ohraniti avtorjevo formalno poetiko kot obvezujočo in jo prenesti v italijanski jezik, ne glede na recepcijo oz. dojemljivost sodobnega bralca. Delo Bartolomea Calvija pa sploh ne sodi več v avtonomne pesniške prevode, temveč je izrazito diskurzivno, vključeno v literarnozgodovinsko razpravljanje in v glavnem prozairazna parafraza.

Nazadnje je tu pred nami se najnovjši prevod iz zbirke *Prešernova pot v svet*, ki ga je oskrbel pesnik Giorgio Depangher (1998).²⁴ Ze bezni pregled njegovega prevajalskega podviga kaže, da je zelel, podobno kot Salvini pred skoraj pol stoletja, ustvariti prevod, napisan z namenom, da bi na današnjega italijanskega bralca učinkoval neposredno, živo in umetniško. Zato je opustil pretirano podrejenost izhodiščnemu jeziku in metričnim posebnostim izvirnika ter besedilo, kolikor mogoče, podredil nearhaiziranemu, današnjemu italijan-skemu knjižnemu jeziku in sodobni recepciji.

Po tem kratkem prikazu poglavitnih etap Prešernovih prevodov v italijansčino lahko ugotovimo, da je prevajanje slovenskega romantičnega pesnika slo skozi vse glavne možnosti prevajalskih strategij, od najbolj arhaične do izrazito moderne.

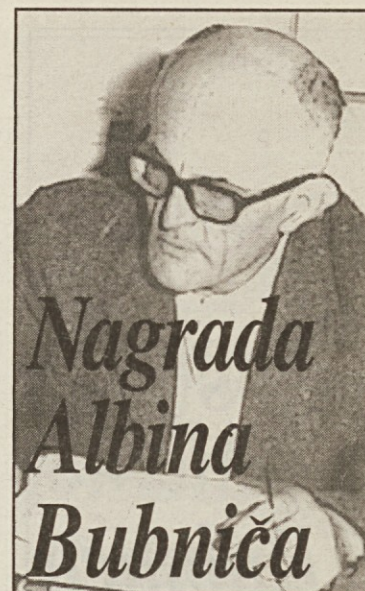
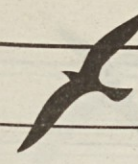
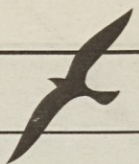
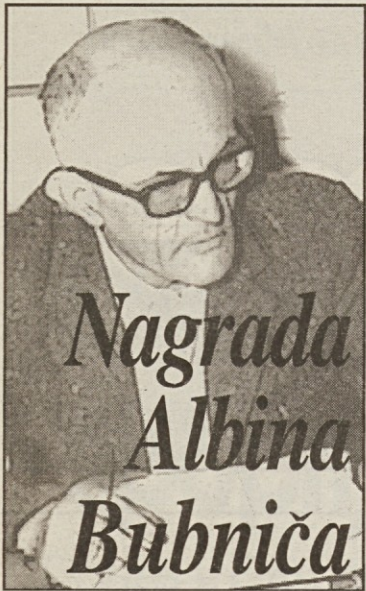
Opombe

- *Esej, ki ga je prof. Marija Pirjevec predstavila na simpoziju Prešernovi dnevi v Kranju.
1) H.R.Cooper, *France Prešeren*, Boston, 1981, str. 63.
2) A.Budal, *O italijanskih prevodih iz Prešerna*, Razgledi, 1949, LIV, št.1, str.9.
3) Zbirke, v katerih so izšle Prešernove pesmi do srede 20. stoletja:
G.Chiudina, *Canti del popolo slavo*, Firenze, 1878, str. 179-180.
M.A.Canini, *Il libro dell'amore*, I, Venezia, 1885, str. 528-530.
F.Pirman, *Riflessi di poesia e prosa slovena*, Trieste, 1894, str. 7-16.
G.Kušar, *Canti jugoslavi*, Rocca S.Canciano, 1910, str.4-6, 102.
I.Kušar, *Poeti jugoslavi del Rinascimento*, III, Trieste, str. 63-75.
U.Urbani, *Piccolo mondo sloveno - Mali slovenski svet*, Ljubljana, 1941, str. 230-235.

- P.La Cute, *Scrittori stranieri*, Milano, 1947, str. 300-301.
Orfeo, *Il tesoro della lirica universale interpretato in versi italiani*, a cura di V.Errante e E.Mariano, Firenze, 1949, str. 713-715.
4) Glej M.A.Canini, *Il libro dell'amore*, n.d.; F.Pirman, *Riflessi della poesia e prosa slovena*, n.d.
5) G.Chiudina, *Canti del popolo slavo*, n.d.; M.Leghissa, *La fortuna in Italia di alcuni protagonisti della letteratura slovena, 1945 - 1992*, Facoltà di Lettere e filosofia, Univerza v Trstu, ak.l. 1991/92, str. 10.
6) S.Rutar, *Prešeren med Italijani, Prešernov album*, ob stoletnici pesnikovega rojstva, decembrska številka Ljubljanskega zvana, 1900, str. 847-849.
A.Debeljak, I.Kušar, *Poeti jugoslavi del Rinascimento*, Ljubljanski zvon, 1926, LXVI, št. VII/VIII, 1926, str. 555, 556.
A.Budal, *O italijanskih prevodih iz Prešerna*, n.d., str. 5-9.
7) I.Kušar, *Poeti jugoslavi del Rinascimento*, n.d., str. 68, 69.
8) prav tam; Kušar piše takole: »Un solo rimprovero può farsi al poeta, e cioè di non aver seguito il consiglio del suo amico

- ed ammiratore Stanko Vraz, che lo incalzava con preghiere perché scrivesse in serbo-croato, anziché in sloveno. Forse a quest'ora la letteratura serbo-croata avrebbe raggiunto superbe altezze.«
9) L.Salvini, *Sempreverde e rosmarino*, Roma, 1951.
10) L.Salvini, *Poeti Croati moderni*, Milano, 1942, str. 6.
11) Glej B.Borko, *Italijanski glasovi o slovenski poeziji*, Nova obzorja, 1952, I V, št. 6, str. 383.
12) L.Salvini, *Sempreverde e rosmarino*, n.d., str. 32.
13) Isti, str. 37, 38.
14) B.Calvi, *Fonti italiane e latine nel Prešeren Maggiore*, Torino, 1959.
15) B.Paternu, *France Prešeren 1800-1849*, Ljubljana 1994, str. 47, 129.
16) B.Merhar, *Calvijev Prešeren*, Nasa sodobnost, 1961, LXI, št. 11, str. 1023.
17) Calvi, *Fonti italiane e latine nel Prešeren Maggiore*, n.d., Prefazione.
18) F.Prešeren, *Il battesimo presso la Savizza - Krst pri Savici*,

- traduzione di F.Husu, Ljubljana, Koper, Trst, 1972.
F.Prešeren, *Poesie*, traduzione di F.Husu, München, Trst, Ljubljana, 1976.
F.Prešeren, *I sonetti della sventura*, miniaturna izdaja, traduzione di F.Husu, Ljubljana, Trst, 1982.
19) *Le ore della città*, Il Piccolo, Trieste, 1. 91, st. 403, 27.nov. 1972, str. 5.
20) M.Kosuta, *Tamquam non essent?*, Traduzioni italiane di opere letterarie slovene, Metodi e ricerche, Udine 1992, I.XI, st. 1, str. 13.
21) F.Husu, *Il battesimo presso la Savizza - Krst pri Savici*, n.d., str. 80-82.
22) Pogovor s prevajalcem Prešernovega Krsta Francetom Husujem, (Rim, 6.1.1973), Mladika, Trst 1973, str. 8.
23) M.Pirjevec, *Troje strategij pri prevajanju Prešernovega soneta v italijansčino*, Trzaski zapisi, Trst, 1997, str. 113.
24) F.Prešeren, *Poesie - Pesmi, Prešeren nel mondo, Prešernova pot v svet*, II, izbrala in uredila M.Pirjevec, prevedel G.Depangher, Kranj, Trst, 1998.

Nadaljujemo z objavljanim prispevkov za natečaj Albina Bubniča, ki ga je razpisalo uredništvo Primorskega dnevnika. Pod geslom »Dajmo« se je raziskovanja zgodovine šol iz virov, ki jih hranijo naše družine, lotila skupina razreda dijakov višje srednje šole iz različnih vasi tržaškega predmestja in okolice. Pod skupni naslov Skrito bogastvo je zbrala vrsto različnih pričevanj ter jih uokvirila z znanimi mejniki slovenskega šolstva v Italiji. Domače gradivo je izredno bogato, natančno dokumentirano in pojasnjeno ter pogosto vodi v zanimivo primerjavo s sedanostjo. Jasen metodološki prostor ni omejeval pisanosti in pestrosti posameznih deležev. V skupnem mozaiku ohranja vsak drobec svojo privlačnost. Komisija mu je soglasno podelila prvo nagrado za spise ali raziskave dijakov višjih srednjih šol. Pod geslom »Dajmo« pa je odkrila lanski 1. razred klasičnega liceja Franceta Prešerna.

KDO?

Smo razred učencev višje srednje šole. Zivimo v zamejstvu, prihajamo iz dolinske občine, vendar tudi iz Nabrezine, Kriza, iz tržaškega predmestja in okolice Trsta ter iz Slovenije, točneje iz komenske občine. Naše družine živijo v Trstu in so slovenske, italijanske ali narodnostno mešane. Delali smo v okviru pouka zgodovine in gradivo, ki smo ga poiskali po naših domovih, je iz Italije (Toscane in Trsta), iz Slovenije (in iz Argentine).

KJE?

Raziskavo smo pisali in obravnavali bodisi doma kakor v soli. Vsakdo izmed nas je iskal material pri dedih, prijateljih, sosedih in seveda tudi pri samih starših. Območje naše raziskave se ne osredotoca samo na tržaško območje, ampak se širi do Ligurije, Siene, Firenc in celo do Argentine. Obravnavali in dopolnjevali smo ga tudi v soli. Zbrali smo klopce skupaj in delali vsi v skupinski obliki.

KAKO?

Na začetku solskega leta smo se najprej skupno pomenili, kaj bomo obravnavali v tej raziskavi, nato smo začeli iskati po domovih gradivo, kot so slike in spričevala in smo enkrat tedensko predstavili tudi drugim to, kar smo dobili. Po tej prvi fazi smo začeli opisovati ročna dela in slike ter smo se odločili, da bomo pripravili razstavo z naslovom »Ročno delo, tudi to je kultura« za Prešemovo proslavo. Razstavili smo starejše umetnine in k temu smo dodali tudi tiste, ki jih marsikdo dela na soli; spoznali smo, da je ročna spretnost na soli zanemarljiv predmet. Marca meseca smo začeli z resnejšim delom in smo začeli tudi dodajati zgodovinski ozadje tako, da si je vsak izmed nas izbral določeno zgodovinsko obdobje ali dogodek in je za tisti čas napisal o solstvu in o tem, kako je politična zgodovina vplivala na solstvo. Nato je vsak prebral drugim svoje delo in smo začeli konkretnije sestavljati našo raziskavo.

ZAKAJ? ČEMU?

- da bi delali v skupini
- da bi se naučili raziskovanja in priprave referata
- da bi odkrili in razkrili, katera bogastva hranijo naše družine
- da bi predelali del novejšje zgodovine
- da ne bi ucné ure potekale vsakdanje
- da bi tekmovali in tudi zmagali

ZAKLJUČEK

Raziskava za Bubničevo nagrado je pripomogla k temu, da smo se učili iskati vse viře, poslušati pričevanja, urejati gradivo in ga pri tem analizirati in povezovati. Pri našem delu pa smo naleteli na številne težave zaradi raznolikosti materiala in na velike »luknje« kot na primer pomanjkanje gradiva iz casa Avstro-ogrske ali iz obdobja ilegalnega delovanja. Nasli smo obenem izredno malo solskih potebšcin, kakor solskih torb, peresnic ali zvezkov, nasprotno pa smo odkrili veliko spričeval in ročnih del, zlasti deklisih. Precejšnje težave smo imeli tudi s tehniko, ker smo se odločili, da bomo računalniško poenotili besedilo, doma pa ima vsak različen računalnik, programe in crkospise - s stresičami ali brez in z različnimi ukazi za stresiče -, v soli pa spet drugo.

Bubničeva nagrada nam je obenem omogočila, da smo posvetili večjo pozornost zgodovini soli, kot bi jo sicer med učnimi urami, ceprav od razsvetljenstva v 18. stoletju dalje zgodovina tudi pri rednem pouku posveča več pozornosti solski preteklosti.

Menjajmo, da je slovenska primorska in zamejska zgodovina sole posebna, in to iz več razlogov:

- Na ozemlju Primorske je prišlo do menjave raznih vlad in držav (Avstro-ogrska, Kraljevina Italija; fašizem v Italiji, partizanska in nacistična oblast, Zavezniška vojska uprava, Republika Italija in Ljudska oziroma Socialistična Republika Slovenija v FLR - Federativni Ljudski Republiki - oziroma SFR - Socialistični Federativni Republiki - Jugoslaviji).
- Menjaval se je učni jezik, slovenske šole pa so bile ukinjene in nato obnovljene.
- Šola je imela velik pomen v slovenski nacionalni zgodovini za razvoj skupnosti in v tem, da so Slovenci postali narod. To vlogo ohranja v zamejstvu, kjer se veliko pozornost daje zgodovini sole, na primer pri proslavljanju obletnice ustanovitve.
- Zgodovina sol je pomembna tudi v tem, da lahko skozi njo odkrivamo splošno politično, družbeno in kulturno dogajanje določenega zgodovinskega obdobja.

Solstvo na Tržaškem za časa Avstro-ogrske monarhije

V drugi polovici 18. stoletja je zaceel Trst dobivati podobo tiste-ga trgovskega in multietničnega mesta, ki je postala značilna, ko je mesto postalo glavno pristan-išce cesarstva. V tem obdobju je bila na prestolu Marija Tere-zija, razsvetljena cesarica, kateri se mora Trst zahvaliti za svoj ka-snejši razvoj.

Zaradi hitrega razvoja mesta je prišlo do preobrata takratnega ekonomskega sistema, situacijo je poslabal se nagel demografski vzpon. Zato se je mestna uprava odločila, da bo ustanovi-la šole za tiste fante, ki so pro-jacili po mestu in jih tako vz-gojila v delavne državljane. To se je dogajalo leta 1761.

Nekaj let kasneje, leta 1774, je cesarica Marija Terezija izdala Allgemeine Schulordnung, državni odlok, ki je predvideval ustanovitev obvezne državne šole. Predvideval je ustanovitev treh različnih sol: Normalko, eno za vsako deželo, ki bi mora-la biti zgled vsem drugim solam in ki bi morala pripravljati nove učitelje; navadne šole, zgrajene v mestih in ustrojene po zgledu Normalk ter trivialke, ki bi mo-rale biti ustanovljene v vseh večjih in manjših centrih, vseh in skratka povsod, kjer je stala kloga cerkev ali kako zupnišče. Vloga verouka je bila bistvene važnosti, saj profesorji in učitelji so bili v veliki večini duhovniki. Sama državna uprava si je priza-devala, da šola izuči otroke v dobre državljane, ki naj poznajo vsaj osnove katekizma.

V šole so morali hoditi vsi otroci, obeh spolov, od sestega do dvanajstega leta. Učni jezik je bila nemščina, ne zato, ker so hoteli germanizirati ljudstvo, ampak zato, da bi bili vsi državljani enako izobraženi in da bi vsi lahko brez težav lahko razumeli vse zakone.

V Trstu so se takoj držali ce-sarske odredbe in ze 28. marca 1775 je krajevna oblast ustanovi-la v starem mestu Normalko. Jozef II., naslednik Marije Tere-zije, ki je umrla leta 1780, je ukazal nunam, naj ucnijo dekleta tisto, kar ne morejo učitelji, in torej šivanja in hišnih opravil. Istega leta je mestna uprava ustanovila prvo trivialko izven mesta in to in Skednju.

V teh letih se je solski nadred-nik, bategon Pietro Antonio Pitto-ni, potegoval za ustanovitev sed-mih novih trivialk v okoliških vaseh, tako so leta 1791 ustano-vili trivialko na Katinari. Kmalu nato, leta 1795, pa je bil na vrsti tudi Prosek. Leta 1804 je vedno prizadevni Pittoni ustanovil tri-vialke v Krizu, Opcinah in Bazo-vici. Treba je poudariti dejstvo, da cetudi so se na podeljezu ustanovljale nove šole, ni bilo število učencev nič kaj spodbud-no, saj je hodilo v trivialke sla-bih 10% otrok. Drugi zanimiv podatek je ta, da so v tem ob-dobju, ko gobe po dežu, rasle

nove zasebne šole, kamor je zahajala mestna elita.

Leta 1842 je občina ustanovila nedeljsko agrarno šolo v sloven-skem učnem jeziku. Ta šola je bila namenjena le sinovom ime-nitnejših vaskih družin. Leta 1846 so mestne oblasti, pazljive na zdravje mladih meščanov, ustanovile telovadno šolo.

Leta 1848 je bistvene važnosti v zgodovini sole v naših krajih, saj je to cas pomladi narodov. To leto je bistvene važnosti, saj je takrat prišla v veljavo Piller-sdorfsche Verfassung, ki je do-locevala, da je učni jezik v solah materin jezik večine učencev. Takrat je italijanska večina v mestu zahtevala ustanovitev Gimnazije z italijanskim učnim jezikom, saj je v mestu od leta 1842 obstajala nemška Gimna-zija. Te želje po zapostavljanju manjšinskih jezikov v avstro-ogrski monarhiji pa so izginile z Marcno ustavo leta 1851. Otala pa je se vedno v veljavi odredba o pouku v krajevnem jeziku.

Leta 1867 je avstro-ogrska mo-narhija dobila ustavo, v kateri je bilo govora tudi o tem, da so vsi jeziki v državi enakopravni, in to je potemtakem veljalo tudi za solski učni jezik. Nekaj let ka-sneje (leta 1869) je bila uvedena splosna reforma šole. Ta je bila na novo razdeljena v ljudsko in mestno. Ljudska šola je trajala 8 let in tako je povzdignila obvez-no šolo vse do štirinajstega leta starosti. Mestna šola je pred-videvala samo zadnja tri leta ljudske šole. V tem splošnem duhu liberalizacije je mestna uprava določila, da se bo začelo nemški jezik učiti v solah v cet-rem razredu. V 80. letih pa so se tudi iz slovenske strani začeli prizadevati da bi se v vaskih so-lah začeli učiti italijanscino v tretjem razredu, a brez velikega uspeha. Istocasno so se Slovenci v mestu, in v prvi vrsti Janez Na-bergoj, začeli prizadevati za ustanovitev slovenskih sol v me-stu, a pri tem so naleteli na na-sprotnovanje liberal-nacionalne stranke, in tako niso dosegli nicesar. V tistem obdobju so ob-stajale v mestu le šole z italijan-skim učnim jezikom. Ko so se iz slovenske strani zavedali, da ne bodo nicesar dosegli, so sklenili, da bodo ustanovili Ciril-Metodo-vo družbo, katere cilj je bila gradnja slovenskih sol v Trstu in Gorici. Prvo šolo je Ciril-Meto-dova dogradila leta 1888.

Stanje se ni v letih prve sve-tovne vojne nič kaj izboljšalo, nasprotno, se poslabšalo se je. V tem stanju splošnega nereda so nasi kraji prišli leta 1918 pod italijansko upravo.

Vir: Diana De Rosa - Libro di scorno, libro d'onore - Videm 1991

Šolstvo v letih 1918-1923 in Rapalska pogodba

Položaj slovenskega solstva v Italiji se je po letu 1918 precej poslabal v primerjavi s prejšnji-

mi leti. »Po statističnih podatkih iz leta 1915 je bilo tedaj na Pri-morskem 321 slovenskih sol, na koncu solskega leta 1918-19 pa le 285 sol. Razlika sestintidesetih sol se se poveča, kajti po letu 1913 so bile odprte se nove slo-venske šole. Tako je bilo samo v Istri v letih od 1815 do 1918 od-prtih deset novih slovenskih sol.« (str.314)

Najbolj je bilo prizadeto slo-vensko solstvo v mestih, v Trstu in Gorici. »Slovenske zasebne šole v Trstu so ostale zaprte celo solsko leto 1918-19. Vendar je morala italijanska vlada preko civilnega komisariata dovoliti z aktom številka IV-3/10-19 z dne 12. decembra 1919, da se odpre petrazredna šola pri Sv. Jakobu, medtem ko sta soli na Akveduk-tu in pri Sv. Vidu ostali zaprti. Usodo zasebnih slovenskih sol so doživeli spocetka tudi sloven-ski otroški vrtci v mestu.« (str.316) Vlada je dovolila vrtna-ricam odpirati slovenske vrtce samo tam, kjer ni bilo drugih ita-lijanskih. V Gorici ni bila situa-cija boljša; ob okupaciji Gorice so Italijani zasedli stavbe »Sol-skega doma« tako, da so lahko le v solskem letu 1920-21 odprli vzprednice I. in II. razreda na naketerih italijanskih osnovnih solah. Glavna karakteristika sol-ske politike civilne uprave oku-pacijske vojske, kasneje redne državne uprave, je bila nestalno-st.

Ze v letih 1918 in 1919 so bili za slovenske osnovne šole ob-vezni večurni tečaji italijansci-ne. Tuj jezik so poncevali učitelji-vojaki, na mnogih sloven-skih solah pa se tega pravila ni-so držali.

19. novembra 1920 so učitelji ustanovili zvezo, ki je bila dokončno ustanovljena leta 1920. Iz tistega leta je tudi znana Rapalska pogodba.

Spomladi leta 1920 je mirovna konferenca prepustila vprašanje razmejitve neposredno prizade-ta državama. V novembru 1920 sta se delegaciji Italije in Jugoslavije sestali v Santa Mar-gheriti pri Rapallu. Jugoslavija se je tokrat zavzemala za Wilso-novo crko (ki je predvidevala mejo vzdolz Julijskih Alp, zahodno od Idrije, cez Nanos na Učko do izliva reke Raše v srednji Istri), za Reko in Zadar pa je zahtevala neodvisnost. Ita-lija je za ozemlje severno od Reke zahtevala mejo londonske-ga pakta iz leta 1915, ozemeljsko povezavo z neodvisno resko državo, otoke Cres, Lošinj, Pala-gruz in Lastovo ter mesto Zadar. Dalmacijo in druge jadranske otoke je bila pripravljena prepu-stiti Jugoslaviji. To stalisce sta Anglija in Francija odločno pod-prli in ga vsilili Jugoslaviji. 12. novembra 1920 so podpisali rapalsko pogodbo in januarja 1921 je bilo primorsko ozemlje priključeno Italiji. Rapalska meja med Italijo in Jugoslavijo, ki je formalno veljala do leta 1947, je tekla po crti: Pec - Jalo-vec - Triglav - Mozič - Porezen - Blegos - Crni vrh nad Novaki - Bevki - Hotedrsica - Planina - Ja-vornik nad Cerknico - Briska go-ra - Griz - Sneznik - Kastav - vzhodno od Matulj - morje. Ozemlje, prepušceno Italiji je obsegalo Gorisko-Gradiscansko,

Istro, Trst, od Kranjske, politični okraj Pостоjno, sodni okraj Idrijo brez občine Ziri, vendar z neka-terimi deli obcin logškega ok-raja, od Koroske sodni okraj Tr-biz in obcino Belo pec iz ra-dovoljskega okraja. Leta 1924 je bila z rimsko pogodbo priključe-na se Reka, ki je dotlej imela po-lozaj neodvisne države.

V Zvezo jugoslovanskih uci-teljskih društev je bilo vclanje-nih devet okrajnih učiteljskih društev, ki so imela decembra leta 1920 skupno 808 članov (628 slovenskih učiteljev, drugi so bili člani istrskega hrvaskega društva).« (str.319) Zveza, ki je sestavila tudi svoj list imenovan »Učiteljski list«, je bila raz-pušcena leta 1926 po dolgih za-tilanjih. V letih, ko se je začela uvajati Gentilejeva reforma, se je število slovenskih učiteljev kot slovenskih sol in slovenskih učencev postopoma zmanjšalo. K temu so pripomogli atentati in aretiranj, ki so jih doziviljali učitelji, pomanjkanje slovenskih solskih knjig, ki jih je morala se-staviti skupina solskih učiteljev in jih stalno spreminjati, ker ni-so navajala dovolj imen italijan-skih slavnih moz ali ker niso bi-la zemljepisna imena v ita-lijanscini.

Položaj pa se je najbolj po-slabšal leta 1923 z Gentilejevo solsko reformo.

Bibliografija:
Zbornik: Osnovna šola na Sloven-skem 1869-1969; Drago Pahor, Pregled razvoja osnovnega solstva na zapadnem robu slovenskega ozemlja; strani od 313 do 323
Slovenci v zamejstvu; Pregled zgo-dovine 1918-1945; Tone Ferenc, Milica Kacin-Wohinz, Tone Zorn; Državna za-lozba Slovenije, Lj. 1974

Gentilejeva reforma

S prihodom fašizma so se vsa določila in didaktični pravilniki italijanskih sol spremenili zara-di Gentilejeve reforme iz leta 1923-1924. Italijanski filozof in solski minister v prvi Mussolli-nijevi vladi Giovanni Gentile je namrec ukazal, da mora v Italiji pouk potekati samo v italijansci-ni.

Gentile je najprej hotel zdruzi-ti furlansko solsko upravo z be-nesko, tako da bi mu uspelo boljše nadzorovati manjšine. To pa mu ni uspelo, saj je sedež furlanske solske uprave ostal v Trstu. Kljub temu je reforma Gentile z zakonom ukinila vse manjšinske šole, ceprav postopoma, do leta 1928. Člani fašistične stranke in sam Gentile so zagovarjali zakon, s tem da so pravili, da so izvedli reformo iz zelje do asimilacije otrok v osnovnih solah in da bi razsiri-li italijansko kulturo tudi med manjšinami. Sama reforma Gentile namrec pravi: »...Nase delo-vanje do leta 1923 je bilo samo v obrambo italijanskih skupin, ki so bile, vsaj duhovno, raznaro-dovane...« (»la nostra azione fi-no al 1923 fu solo di difesa dei nuclei italiani che erano stati, almeno spiritualmente, snazio-nalizzati.«)...Italijanska kultura

pa mora dokončno prevladati nad drugimi...« (»fu assegnato alla cultura italiana il compito di prevalere sulle altre definitivamente«). To prevladovanje pa se je spremenilo v pravo kultu-rno diskriminacijo, saj je bil v vseh osnovnih solah obvezno pouk le v italijanscini. Pouk v materinscini se je prvo leto lahko odvijal, vendar samo su-plementarno in le v ustni obliki. Ukinitev slovenscine in drugih jezikov manjšin kot ucnega je-zika bi morala potekati postopo-ma, tako da bi slovenscina bila v solskem letu 1926/27 učni jezik samo se v petem razredu. Toda z namešanjem italijanskih uci-teljev na enorazrednicah in dru-gih nižjih razredih osnovnih sol, z odpušcanjem in premešcanjem slovenskih učiteljev so solske oblasti vzpostavile tako stanje, da je slovenscina marsikje ze prej prenehala biti učni jezik. Tako so bile vse slovenske in hr-vaske šole ukinjene. Zadnja, leta 1930, je bila Ciril Metodova šola pri sv. Jakobu.

Ta ukinitev je kazala tudi na konec tiste politike, ki naj bi spoustevala pravice manjšin. Saj je hotela fašistčna stranka vzpo-staviti avtoritarno državo, v ka-teri ni bilo prostora za druge na-rode in za drugomislece. Iz tega lahko razumemo, da pravice manjšin v novi upravi sploh ni-so bile pomembne.

Z Gentilejevo reformo pa se ni spremenil samo učni jezik, am-pak tudi celotna šola, ki je dobi-la fašistični značaj. Saj so se vsi učenci imenovali z raznimi ime-ni kot: Avangardisti, Balilla, Giovanni Italiane, Piccole Italia-ne, Figli della Lupa, ki jih je imenoval sam Mussolini. Poleg tega se »fašistizacija« vidi tudi v predmetniku, kamor sta spadala tudi predmet fašistične kulture in zgodovine fašizma. Tudi uč-beniki so poudarjali pomembno-st fašističnega režima. Na na-slovnicah spričeval so se tudi pojavili fašistični simboli.

Bibliografija:
Adriano Andri - Giulio Mellinato, Scuola e confine, Le istituzioni educati-ve della Venezia Giulia 1915-1945, Trst, 1994

Libro e moschetto, Come il fascismo educava alla violenza, pripravil in ure-dil Domenico De Masi, Rim 1972 - La Nuova Frontiera

Drago Pahor, Pregled razvoja osnov-nega solstva na zapadnem robu sloven-skega ozemlja, Ljubljana 1970 - Sloven-ski solski muzej

Ilegalno solstvo

Posledica nasprotovanja do-mace italijanske meščanske pla-sti do Slovencev in Hrvatov so bili drastični ukrepi proti vse-mu, ker bi ugneli podpreti uveljavljanje nepriznane manjši-ne. Za obstanek slovenske in hr-vaske skupnosti so bili usodni sklepi na konferenci v Trstu, 12. junija 1927. Konferenca fašističnih voditeljev je ugotovila, da so slovenski učitelji, duhovniki, društva prava anomalija v deze-li. Iz te ugotovitve je izvirala nujnost, da se obmejne pokraj-i-ne naglo politizirajo, da se

odpravijo se zadnji razredi slo-venskih sol, zadnja društva, ca-sopisi idr.

Med obema vojnama je javno slovensko solstvo skupaj z dru-gimi pravicami slovenske narod-ne manjšine v Italiji zatrla fašis-tična raznarodovalna politika z namenom, da bi izpodrežala ko-renine in jo z nasilno asimilacijo razvrednotila kot narod. Fašiz-em je hotel zabrisati slovensko identiteto, zato je najprej začel z ukinitvijo slovenskih sol, »palestre« mladih slovenskih rodov. Surovo raznarodovanje je priza-delo slovensko solstvo z zloga-sno Gentilejevo reformo (7. ok-tober 1923), ki je približno v sti-rih letih zatrla slovenske šole in vrtce. Ze junija 1927 je takratni minister za javno vzgojo Fedele izjavil pred Senatom, da je ita-lijanscina edini učni jezik na vseh solah Julijske krajine. Pro-testi slovenskega političnega društva Edinost, poslancev in staršev ter napadi po casopisu niso imeli prav nobenega učinka. Preostala je samo mož-nost privatnih tečajev slovensci-ne, a se ti so morali v naslednjih letih delovati ilegalno.

Slovenci so se upirali fašistični dikaturari na razne načine, tudi s tem, da so sami ilegalno skrbili za solanje otrok v materi-nem jeziku. Da bi se slovenski otroci lahko naučili brati in pi-sati slovensko kljub ukinitvi slo-venskih osnovnih sol, so v me-stih organizirali skrivne tečaje slovenscine. Zdi se, da so znani samo tisti tečaji, ki so jih oblasti izsledile. V Gorici sta tako zna- na tečaja, ki sta delovala v sol-skih letih 1925/26 in 1927/28, v Trstu pa tečaj, ki bi se deloval v solskem letu 1937/38.

Slovenske učitelje in profe-sorje so brez posebnega razloga odstranili iz javne službe, ker niso bili na fašistični liniji. Nekateri so se ilegalno organi-zirali proti fašizmu ali se zatekli v Jugoslavijo. Nekateri so se med drugo svetovno vojno vracali na-zaj na Primorsko in v ilegalnem političnem delu ter oboroženih spopadih krepili NOB Slovenije in Jugoslavije. Nekateri je fašis-tična oblast premestila v od-daljene zaostale italijanske pro-vince. Tisti, ki so ostali, so usta-navljali tajne solske krožke, pri-cemer je bila zelo aktivna poseb-no slovenska mladina.

Po padcu fašizma (25. julija 1943) in ob kapitulaciji fašistične Italije (8. septembra 1943) se je pravica do slovenske besede razbivila v najrazličnejših oblikah boja proti zatiralcem. Kjerkoli so bile količikaj ustrezne razmere, so se takoj pojavile so-le, tudi na željo staršev.

Prvi koraki: Vesel abecednik, našim malim v domaco vajo s kratko razlago.
Napisal: Ferdo Klaymeier
Narisal: Milko Bambic
Tiskala: Tiskarna Edinost (Trst, 1926)

Prvi koraki so izhajali najprej kot priloga dnevnika Edinost, nato so izšli se v knjižni izdaji, (podobno je bilo v Gorici, kjer je izšel abecednik oziroma berilo Kolacki). Leta 1926, ko je bila ta

knjiga izdana, so bile ze skoraj vse šole ukinjene, toda otroci so se kar naprej učili po družinah. To je bil tako imenovani domaci pouk, katerega so se večkrat udeležili tudi sosednji otroci. Vse to so naredili, da ne bi mla-dina pozabila na materinscino. Člani ilegalnih organizacij, zanje uporabljamo skupno ime TIGR, so organizirali tudi skrivno božično obdarovanje otrok z da-riilnimi paketi, v katerih so bile knjige v slovenskem jeziku. Par-tizani so obenem ustanovili svoje ilegalne šole, kjer so med drugimi učbeniki uporabljali tu-di Prve korake.

Prvi koraki so ponovno izšli leta 1943 v Trstu in Gorici in z razliko od velike večine sloven-skih učbenikov ni bil prepovedan od nemških oblasti.

Vir: - Slovensko solstvo na Go-riskem in Trzaškem (1945-1985)
Obletnica obnovitve slovenskih sol v Italiji (Izdal in založil Odhor za prosla-vo 40-letnice obnovitve slovenskih sol v Italiji; Trst, 1986)

- Tone Ferenc, Milica Kacin-Wohinz, Tone Zorn: Slovenci v zamejstvu - Pregled zgodovine 1918-1945 (Državna zalozba Slovenije; Ljubljana 1977)

- Slovenci v Italiji po drugi svetovni vojni (Cankarjeva zalozba, CZP Primor-ski tisk, Založništvo tržaškega tiska 1975)

- Ferdo Klaymeier: Prvi koraki
Vesel abecednik našim malim v do-maco vajo s kratko razlago (Tiskarna Edinost, Trst 1926)

Domobranske šole

Partizanske in domobranske šole

V casu vojne jeseni leta 1943 je na Primorskem prišlo do ob-navljanja slovenskih sol. Ker so bile te šole nekako na robu ozemlja, ki je bilo pod kontrolo narodno-osvobodilne vojske ali pa celo pod kontrolo nemške oblasti, imajo nedvomno zelo zapleten zgodovinski razvoj, ki nam je marsikdaj nejasen. Neka-tere šole so nastale kar na pobu-do domacega ljudstva mimo vsake organizacije, druge šole so vodili zupniki, tretje so nastale na pobudo organov ljudske obla-sti, cetrtje pa na pobudo posa-meznikov, ki so bili pristasi ju-goslovanske kraljeve vlade in so imeli podporo nemških oblasti. Kje so se šole najprej obnovile, se dognano, vsekakor je sol-sko vprašanje postalo politično vprašanje, ob katerem sta se spo-padli dve sili: na eni strani slo-vensko osvobodilno gibanje, na drugi strani pa slovenska domo-branska vojska.

Partizanske šole

Z okroznico Narodnoosvobo-dilnega sveta za Primorsko Slo-venijo z dne 22.10.1943 (podpi-sal jo je France Bevč - pokrajinski referent za prosveto in pro-pagando) je prišlo do odprtja sol v posameznih vaseh, poiskati je bilo treba primerne učitelje in tako usmerjati solsko vzgojo po nacelih OF. Ustanovili so nato

pri vsaki soli tudi roditeljski svet, v katerem so bili zastop-niki staršev, učiteljev in pred-stavniki krajevnih odborov OF. Pokrajinski NOS je s svojimi ok-roznici določil solsko obvez-nost do 14. leta starosti ter na-rocil, naj se v vse šole uvedeta tedensko dve uri verouka. Ker je na teh solah primanjkovalo poklicnega učiteljstva, so imele ve-lik delež pri tem nestrokovne ucne moci. Zato so pogostoma organizirali tečaje za pedagoško usposabljanje. Te šole so delova-le v različnih vaseh in okrajih: v Barkovljah, v Rojanu, pri Sv. Ivanu in v Skednju. Na trzaškem podeželju pa jih zasledimo v Ba-nih, v Bazovici, v Padricah, na Katinari, na Kontovelu, v Krizu, v Macolkjah, v Mavhinjah, v Medji vasi, v Nabrezini, na Opcinah, v Prebenegu, na Pro-seku, na Repentabru, in Repniciu, v Ricmanjih, v Salezu, v Sama-torci, v Sesljanu, v Sempolaju, v Trebcah, v Vizovljah, v Zgoniku. Po nekaterih vaseh so te šole trajale le nekaj mesecev, ker so pouk ovirale okupatorske cete ali pa prihod domobranskih predstojnikov. Poleg teh sol so se v slovenskem Primorju razsi-rili tudi večerni tečaji, vodstvo katerih je Pokrajinski NOS pove-nil Mari Samsa.

Domobranske šole

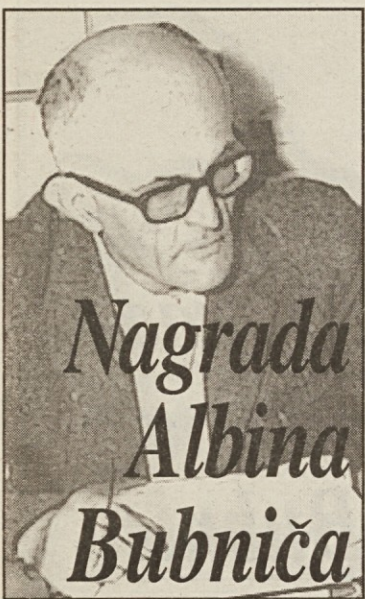
Domobranska organizacija sol-stva je sicer najprej zajela Go-risko, v tržaško pokrajino je prišla domobranska solska obla-st sele decembra 1944. Sloven-ski narodno-varstveni zbor (SNVZ) je od nemških oblasti dobival denar iz sklada za protikomunistično propagando in zato je poslal nekaj predstav-nikov tudi na nase ozemlje, da bi tu ustanovili svoje šole. Naj-videjshi predstavnik je bil Aloj-zij Gerzinič, ki je pripadal trzaškemu domobranskemu sta-bu in je bil poverjenik za sloven-sko solstvo v trzaški pokrajini. Ko si je ogledal položaj na Trzaškem, je spoznal, da tu de-lujejo ze številne partizanske so-le. Zato so domobranci poskuša-li s svojimi solami predvsem po zakristijah, zupniških ter pouče-vali mladino v krscanski tradi-ciji in v strogem protikomuni-stičnem duhu.

V Koledarju Svobodne Slove-nije leta 1951 so navedeni na-slednji kraji iz nasega področja, ker naj bi bile šole podrejene do-mobranski oblasti: Bazovica, Gropada-Padrice, Katinara, Lonjer, Rovte, Opcine in Trebce. Ta seznam so verjetno sestavili na podlagi učiteljstva, ki je sprejelo plačo od Gerzinica, to se pravi od SNVZ.

Vir: Alojzij Gerzinič: Pouk v materinscini - da ali ne? - Buenos Aires 1972

Drago Pahor: Prispevek k zgodovini obnovitve slovenskega solstva na Pri-morskem 1943-45 - Trst, 1974

Samo Pahor: Pregled zgodovine slo-venskega solstva na danasnem ozemlju italijanske republike do leta 1945 (iz Slovensko solstvo na Goriskem in Trzaškem 1945-1985) - Trst, 1986

Nagrada
Albina
Bubniča

Ustanovitev ZVU in STO ter obnovitev slovenskih sol po letu 1945

Ustanovitev ZVU in STO

Po odhodu jugoslovanskih čet iz trzasko pokrajine, ki jih je Tito poslal z namenom, da bi si tako zagotovil Trst in zaledje ter jih priključil Jugoslaviji (junij 1944), so se jugoslovanske oblasti in zavazniki odločili razdeliti razmejitveno crto med vojsko zahodnih zaveznikov in Jugoslavan. Tako so februarja leta 1945 sklenili, da bo ozemlju vladala vojska uprava, ker pa Jugoslovonom ni bil pogodu italijanski predlog, da bi anglo-ameriske cete zasedle vso Juljsko Benecijo, so se pogodili ozemlje razdeliti. Na tak način so Juljsko krajino odvzeli upravnim in sodni oblasti in jo delili po »Morganovi crti« v dva pasova, A in B. Vzhodna demarkacijska crta (torej tista crta, ki je delila pasova), je potekala od Mangarta do Koritnice ob Soci pri Bovcu, potem po pobočju Alp nad Vrsnom in mimo Tolmina (ki je ostal v pasu B), potem po pobočju Svete gore, mimo Vogrskega cez Brje, vzhodno od Stanjela, Sezane, Lokve do Skofij in po miljskih hribihi do morja. Zahodno razmejitvena crta pasu A (torej crta, ki je delila pas A in Italijo) je potekala po upravnih mejah, med gorisko in videmsko pokrajino. Tako so izven pasu A ostale Beneska Slovenija, Kanalska dolina, Trbiz in Bela pec z jezeroma. Pas A je prišel pod angloameriško, pas B pod jugoslovansko upravo, junija 1945 pa so »angloameriske cete zasedle trzaski, dva dni kasneje goriski predel pasa A in ustanovile Zaveznisko vojsko upravo (ZVU). Ta je bila odgovorna samo vrhovnemu poveljniku za zavazniških čet Williamu D. Morganu, ki je septembra leta 1945 nasledil marsalu Aleksandru. Od vrhovnega vodstva (ki je imel oddelek za pravne zadeve in urad za obvesčanje javnosti) sta bili odvisni vodstvo za notranje zadeve ter vodstvo financ in gospodarstva. Prvo je imelo tri odseke: za delo, za javno varnost in za notranje zadeve; le-ta je obsegal stiri urade: za zdravstvo, za podpore in dobrodelnost, vojski urad za dovoljenja in urad za solstvo. Med prvimi ukrepi je ZVU odredil, da ostanje v veljavi italijanski zakoni, ki so bili v moči od 8. septembra 1943, odpravljene pa so bili tisti zakoni, ki so bili nasprotni pravicam slovenske in hrvatske manjšine.

Temu dogovoru med Italijo, Jugoslavijo in zavezniški je sledila mirovna pogodba, ki so jo zastopniki 21. udeležencev narodov podpisali v Parizu februarja 1947. Pogodba je določila nove meje med Italijo in Jugoslavijo,

O zgodovini sol iz virov, ki jih hranijo naše družine

tako da je Gorica prišla pod italijansko oblast, Sveta gora, Bovec, Kobarid, Tolmin, Vipavska dolina, Komen, Sezana idr., pa pod jugoslovansko; da bi resili ozemeljski spor med obema državama v Juljski Beneciji, je bilo ustanovljeno Svobodno Trzasko Ozemlje (STO), ki je zavzemalo mesto Trst z okolico in severno-zahodno obalo Istre.

To ozemlje je merilo okoli 738 kvadratnih kilometrov, delilo se je v dve coni, A in B. Cona A (222 km), je vsebovala šest občin, Trst (brez naselja Lipica), Dolino, Devin-Nabrezino, Milje (brez večjega dela Skofij), Rpentabor, Zgonik in je bila pod oblastjo angloameriških čet. Coni B (516 km) je pripadalo ozemlje obale od Skofij do reke Mirm, ki so ga upravljale jugoslovanske sile.

Kljub mirovni pogodbi in se potem, ko je dobila veljavo, je vtis zacasnosti ostal. Svobodnega Trzasko Ozemlja niso nikoli ustanovili, ker ni prišlo do dogovora za izbiro guvernerja, ki bi to ozemlje upravljal. Zaradi nerazrešljivega nasprotja med dvema vezleslami (ZDA in Sovjetsko Zvezo), je leta 1948 prišlo do »tristranske izjave«, v kateri so vlade Združenih držav, Velike Britanije in Francije predlagale vrniti STO Italiji. Izjava, nastala z namenom, da bi v Italiji preprečili vzpon komunistične stranke, pa je se zaostrela napetost med Italijo in Jugoslavijo. Dejstvo pa je bilo, da sta se tako cona A kot cona B začeli med seboj razlikovati: cona B se je na gospodarskem, denarnem in upravnem področju naglo vključevala v Jugoslavijo, cona A se je vse bolj vezala na Italijo.

Oktober leta 1953 je napetost dosegla svoj višek, ko so Angloameričani izjavili, da so se hoteli umakniti in prepustiti upravo Trsta italijanskim oblastem. Tej izjavi je sledila huda jugoslovanska reakcija, medtem ko je novembra istega leta prišlo v Trstu do množične pro-italijanske manifestacije, ki so jo zatrli z orožjem. Leto kasneje, 5. oktobra 1954, so v Londonu vlade ZDA, Velike Britanije, Italije in Jugoslavije podpisale sporazum, katerega je bil priložen memorandum, ki je določil dodeliti cono A Italiji, cono B pa Jugoslaviji.

Viri: Alojz Gerzinc: Boj za slovensko solstvo na Primorskem (Buenos Aires, 1983; izdala Slovenska kulturna akcija) - Lessico universale Treccani, Rim 1980

Obnovitev slovenskih sol po letu 1945

Po koncu druge svetovne vojne in proglasitvi Zavezniske vojske uprave (ZVU), so se Slovenci takoj lotili obnavljanja javnih slovenskih sol, ukinitvinih med fasizmom. Po besedah A. Gerzinc: Treba je povedati, da so proti ustanovitvi slovenskih solskih ustanov slovenske sile naletele na številne težave, ki jih ni povzročila zavezniska oblast, vedno

naklonjena slovenskemu narodu in obstoju ter sirjenju slovenskih sol, ampak dva druga sovražnika: italijanski sovinitvi in Slovenci, povezani z OF (Osvobodilno fronto) in KP (Komunistično partijo). Prvi so nasprotovali slovenskemu solstvu opirajoč se na trditev, da slovensko prebivalstvo, ki se je predvsem preživljalo z manj kvalificiranimi deli - mnogo je bilo težakov, železnicarjev, služabnikov - je imelo nizko raven kulture in zaradi tega se prej obstoječe ljudske sole so jim bile čisto zadostno izobraževalno sredstvo. Nesmiselna se jim je torej zdela zahteva po slovenskih solah v mestnem središču in po srednjih solah, za katere je po njihovem mnenju primanjkovalo tako dijakov kakor profesorjev. Drugačne so bile pa utemeljite slovenskih organizacij in posameznikov, ki so nasprotovali vsakemu sodelovanju z ZVU, ker so trdili, da bi slovenske sole v kratkem času presle od zavezniškega k italijanskim nadzorstvom, kar bi povzročilo postopno odpravo slovenskega ucnega jezika in začetek ponovne italijanizacije. To njihovo vedenje je pozneje privedlo do precejšnjega vpada vpisov v slovenske sole in privedlo do bojazni, da bi zmanjkalo zadostno število ucnecv za ustanovitve solskih zavodov. Iz vsega tega je razvidno, da sta obe strani hoteli gospodovati na ozemlju, ki je po mnenju Italijan pripadalo njihovi državi, po mnenju slovenskih komunistov pa Jugoslaviji (»Trst je naš!«) in da bi to lahko uresnicili, so se zastopniki enih in drugih stalno trudili navezati z Angloamerikanci stike in jih na tak način skušali pridobiti zase.

To nasprotovanje med Slovenci na eni strani in Italijani in Zavezniški na drugi se je kazalo zlasti v uporabi solskih ucnikov. V slovenskih solah so namreč veljale knjige - kot Pionir, Nasa beseda, Svobodna pota -, ki so prihajale iz Jugoslavije in so večkrat bile odkrito propagandistične ali sestavljene v komunističnem duhu. Siril jih je PNOO (Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor), ki sploh ni upošteval zavezniskega ukaza, ki je prepo vedal pri solskem pouku uporabo vsake knjige, ki ni bila pregledana ali sploh natisnjena od ZVU. Te ucnike pa je PNOO odločno zavrnil z razlogom, da so bili konservativni, poudarjali so italijansko kulturo v odnosu s slovensko, bili so napisani v protikomunističnem duhu, poleg tega so ignorirali narodno-osvobodilni boji. Kljub temu je bilo za zaveznikovo prizadevanje, da bi tudi v slovenskih solah uporabljali izključno dovoljene ucnike, precejšnje in dolgotrajno. Sledilo je več preizkušanj v solskih prostorih tudi med poukom z dodatnimi knjig in brezplačno delitvijo dovoljenih, ki pa so večkrat ostale neuporabljene v solskih omarah. To se je na začetku dalj časa dogajalo predvsem v okoljskih solah.

Kljub številnim težavam so se Slovenci že leta 1945 lotili vpisovanja v slovenske ljudske in srednje sole, za ustanovitev katerih so se opirali na obširno okrožnico ZVU z naslovom »Posebne odredbe in pooblastila za ponovno odprtje in delovanje sol«, ki jo je avgusta istega leta podpisal castnik za civilne zadeve polkovnik A.C. Bowman. Določila je, da »ljudske sole v slovenskem jeziku za slovenske dijake se bodo ustanovile, kjer bo potrebno in bodo določene v razmerju s slovenskim prebivalstvom vsakega kraja«, in se: »Vsaka srednja sola v slovenskem jeziku za slovenske dijake bo odprta po odobritvi višjega castnika za civilne zadeve. Pogoji za odobritev novih sol so a) število vpisanih ucnecv, b) usposobljenost ucnih moči, c) razpolaganje s solskimi prostori«. Temu je sledila Bowmanova uzakonitev ustanovitve slovenskih solskih zavodov z odlokom, ki je določeval v Trstu odprtje nižje srednje sole s triletnim trajanjem, realne gimnazije in trgovske akademije s petletnim trajanjem. Iz tega sledi, da se je solski pouk v slovenskih solah pričel že leta 1945, čeprav je potekal s precejšnjimi težavami in zastoji zaradi pomanjkanja solskih prostorov, ucnega osebja, ki je po predpisih ZVU moralo biti nepolitično, in pa zaradi ucnikov, ki so predstavljali v začetnem obdobju pravo muko za uspešen pouk, saj je bil pravi rebus si jih poskrbeti.

Čeprav so slovenske sole začele delovati že med drugo svetovno vojno in takoj po njej, imamo vendar za pravi datum ustanovitve slovenskih sol, tako osnovnih kakor srednjih, leto 1947, torej ko je stopila v veljavo mirovna pogodba med Italijo in Jugoslavijo, po zaslugi katere je nastalo Svobodno Trzasko Ozemlje (STO). Takrat je namreč izšel ukaz, ki ga je podpisal višji castnik za civilne zadeve pri ZVU (Britanski ameriški coni STO) Ridgerly Gaither. Listina je potrdila okrožnico iz leta 1945 in pa bistvene stvari o slovenskih srednjih solah - seveda tistih, ki so ostale na STO -, ustanovljenih po isti okrožnici. Poleg tega pa je ukaz določal, da »spricevale in druge listine bodo napisane v slovenskem jeziku in bodo enakovredne podobnim dokumentom drugih uradnih ustanov«, in se: »Ustroj slovenskih sol je enak ustroju podobnih sol z italijanskim ucnim jezikom«. Glede na mešcanja osebja »se vodilo, ucnico in upravnno osebje sol s slovenskim ucnim jezikom namestati na isti način in na podlagi enakih predpisov in pravil, ki so v rabi za osebje na solah z italijanskim ucnim jezikom«. Podobna je tudi enakost osebja v gospodarskem pogledu (place). Ukaz je tudi dovolil ustanovitev slovenskega učiteljsca s štirimi letniki. Ta nacela niso nikoli stopila v veljavo in to predvsem zaradi neuresničitve Svobodnega Trzasko Ozemlja, po razpadu katerega so slovenske sole prisle pod italijansko upravo. Ta je sicer uvedla nekaj sprememb, kot npr. dvojezična spricevala, ukinila pa ni nobene od prej obstoječih sloven-

skih sol, ki so dokončno postale del italijanskega solskega sistema z zakonoma iz let 1961 in 1973.

Viri:

- Alojz Gerzinc: Boj za slovensko solstvo na Primorskem (Buenos Aires, 1983; izdala Slovenska kulturna akcija)

- Paolo Strani: La scuola elementare slovena a Trieste (1945 - 1980) (diplomska naloga; Trst, 1980, Università degli studi di Trieste - Facoltà di lettere e filosofia)

Londonski memorandum

2. februarja 1947 so se začela v Londonu pogajanja med jugoslovanskimi, britanskimi in ameriskimi predstavniki zato, da bi nasli podlago za sporazumno rešitev glede reševanja trzasko vprašanja. 1. junija 1954 se je začel drugi del tristranskih pogovorov med angloameriskimi in italijanskimi predstavniki. Konec septembra 1954 je prišlo do kompromisa o ozemeljskem vprašanju. 5. oktobra 1954 so parafirali v Londonu Memorandum o soglasju. S tem sporazumom je bila določena demarkacijska crta med Jugoslavijo in Italijo: cono A je dobila v upravo Italija, cono B pa Jugoslavija. Vlade ZDA, Velike Britanije in Francije so objavile izjave, da ne bodo nudile nikakršne podpore niti zahtevam Jugoslavije niti Italije glede ozemlja, ki je pod suverenostjo ali upravo ene izmed njiju. Londonski sporazum je odstranil nevarno žarišče trenj med obema sosednjima državama. Londonski sporazum je imel tudi tri dodatke: izmenjavo pisma med Jugoslavijo in Italijo, da bo Italija dala na razpolago 506 milijonov lir za gradnjo Slovenskega kulturnega doma v Trstu; izmenjavo pisma med Jugoslavijo in Italijo, s čimer se je Italija zavezala, plačati Jugoslaviji v treh letih 30 milijonov dolarjev na podlagi poravnave medsebojnih terjatev, in zamenjavo pisma med Angloamerikanci in Italijo o ustanovitvi Slovenskega denarnega zavoda v Trstu.

V obdobju hladne vojne in negotovosti je Posebni statut kot priloga Memorandumu o soglasju (London, 5. 10. 1954), ki je v veljavi za slovensko manjšino v Italiji in za italijansko manjšino v Jugoslaviji, izredno pomemben in edini dokument mednarodne veljave, ki je podrobneje zascitil narodnostne pravice (čeprav samo trzaskih) Slovencev pod Italijo in jih v posameznih določilih imenoval s pravim imenom. Med pravicami, ki naj bi jih uživali Slovenci pod italijansko upravo, navaja Posebni statu v clenu 4c) »seznam slovenskih sol« v Italiji (in italijanskih v Jugoslaviji), za obstoj in razvoj katerih sta obe strani sprejeli mednarodne obveznosti: 1. Otroški vrtci (v mestni občini Trst in v občinah Dolina, Milje, Repentabor, Zgonik in Devin - Nabrezina), 2. strokovne sole in tečaj (v mestni občini Trst in v občinah Dolina in Devin - Nabrezina), 3. srednje sole v Trstu. Po tem seznamu bi moralo se

naprej ostajati na Trzaskem: 24 slovenskih otroških vrtcev, 37 slovenskih osnovnih sol, 2 triletni strokovni soli, 6 dveletnih strokovnih tečajev, 1 triletna nizja srednja sola, 1 petletna visja realna gimnazija (z oddelki klasične gimnazije - liceja), 1 petletna trgovska akademija, 1 štiriletno učiteljsce.

Po teritorialni spremembi je Italija izkoristila padec števila slovenskih ucnecv in skrcila število slovenskih razredov na slovenskih osnovnih in strokovnih, posebno pa na srednjih solah. V treh letih se je izoblikovala Slovenska kulturno - gospodarska zveza (SKGZ) za Trzasko in Gorisko in Sindikat slovenske sole v Trstu (1956) in Sindikat slovenskih solnikov v Gorici (1957) - SSS. Zahtevali so zakon, ki bi urejal slovensko solstvo. Vladni osnutek zakona o solstvu je bil dokaj deiskriminacijski, saj je določal, da: o materinem jeziku solskih otrok naj bi pri vpisu odločala posebna komisija, ne pa starši; slovenske sole naj bi obiskovali samo italijanski državljani slovenskega jezika; slovenske sole na Goriskem naj bi bile le kot posebni tečaji priključene k italijanskim solam. Val protestov je zajel vso slovensko javnost. Z dvema resolucijama je 30 ustanov, društev in organizacij zavrglo vladni osnutek, ker ni bil v skladu z duhom in naceli splošne deklaracije o človekovih pravicah, z ustavo italijanske republike in s Posebnim statutom Memorandumu o soglasju. Slovenci so zahtevali: ustanovitev državnih sol s slovenskim ucnim jezikom povsod, kjer žive Slovenci; prost vpis v sole brez posebnih navedb o jeziku in etnični pripadnosti; sodelovanje slovenskih solnikov pri sestavljanju ucnih programov, ureditev pravnega položaja vodstvenega, ucnega, upravnega in streznega osebja, ustanovitev višje slovenske solske uprave in imenovanje slovenskih funkcionarjev za slovensko solstvo; uvedbo angleščine kot obveznega predmeta; vsestransko zavarovanje slovenskega znazaja z ucnim nacrtom in vsebino solskih knjig.

Tem zahtevam so sledili od leta 1957 dalje nova zasedanja, ki so pocasi privedla do uresnitve nekaterih izmed teh zahtev, kajti sproti so spoznavali namen Posebnega statusa Memorandumu o soglasju.

Bibliografija:

»Slovenci v Italiji po drugi svetovni vojni«, Cankarjeva založba, CZP Primorski tisk, Založništvo trzaskoega tiska, 1975;

poglavje »Vprašanje nase zahodne meje 1945 - 1954« Janko Jeri, strani 84 - 91; poglavje »Slovensko solstvo v Italiji« Ančka Jager strani 216 - 221.

Prvi slovenski solski zakon v Italiji leta 1961

Leta 1961 je italijanski parlament, šestnajst let po drugi svetovni vojni in sedem let po Me-

morandumu, sprejel prvi slovenski solski zakon. Zakon je dovolil, da so se v soli učili v slovenscini bodisi v trzaski kakor v goriski pokrajini. Ta zakon je eden izmed najpomembnejših, saj je sestavljen iz trinajstih členov in je prvi slovenski zakon v Italiji. S tem zakonom samo predsednik republike lahko določa, ce se sole ustanovijo ali ukinjajo, ne pa lokalni solski skrbniki.

Meza sol pa je v osnovi tista, ki je nastala v prvih letih po vojni pod Zaveznisko vojsko upravo. Ustanovitev sol, v katerih so učili samo profesorji, ki so obvladali slovenski jezik, ne predvidevala sol v Beneski Sloveniji.

Zakon določa ukrepe za ureditev slovenskega solstva: »odobritev predmetnika in ucnih programov za vsako vrsto sol ter programov za te sole in zavode (cl. 4); ustanovitev posebnega staleza za učitelje osnovnih sol pri solskih skrbnistvih v Trstu in Gorici ter razpisi natečajev za stalez (cl. 5); razpisi natečajev za stalna mesta v srednjih solah (cl. 7); razpisi posebnega natečaja za nestalno osebje, ki ima spricevalo o habilitaciji in poučuje na slovenskih solah ali je v njih poučevalo vsaj tri leta, ter razpis državnih habilitacijskih izpiztov za poučevanje na slovenskih srednjih solah za osebje, ki se vedno nima tega izpita (cl. 12)«

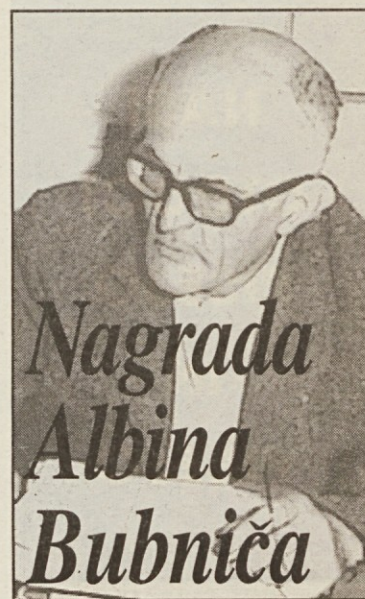
Dopolnila k temu zakonu so bila sprejeta leta 1973. Predlog za ta zakon sta dala poslanca Belci in Skerk, čeprav je zaradi enega predloga prišlo do nekaterih težav. Zahtevali so ustanovitev funkcije slovenskega namestnika (viceproveditorja), ki bi vodil in usmerjal vse slovenske sole (vseh stopenj) v deželi Furlanji Juljski Krajini. Ta zahteva Slovencev ni bila sprejeta.

Zakon dovoljuje, da se ljudje s tujo studijsko diplomu lahko udeležijo habilitacijskih tečajev, ampak pod pogojem, da ji prosvetno ministrstvo priznava enakovrednost. Zakon ne daje pravic Beneskim Slovincem za pouk v materinem jeziku in ne izpopolnjuje mreže slovenskega solstva.

Vir: Slovenci v Italiji po drugi svetovni vojni, Lj., Kp, Ts 1975.

Ustanovitev in ureditev državne srednje sole

Z zakonom 1859 z dne 31. decembra 1962 je bila v Italiji ustanovljena enotna triletna nizja srednja sola, namenjena vsem in obvezna za vse. Zakon, ki je reformiral obvezno solstvo, je odpravil nizje industrijske, oziroma trgovske sole in nizje gimnazije ter s tem spremenil srednjo solo. Novonastala nizja srednja sola ima torej triletno trajanje, osnovna sola pa petletno. Obvezno solanje je torej postalo osemletno, kot določa ustava Republike Italije iz leta 1948.

Nagrada
Albina
Bubniča

Vas Sveto

Kilometer do dva od naselja Komen - središča trzasko-komenske planote - pelje med vinogradi cesta do vasi Sveto. Vas je razpoteljena v manjše zaselke, ki jim pravimo Briteh, Dolnja vas, Gornja vas, Hrastje, Jašci in Samci.

Sveto leži na nadmorski višini 314 metrov. Zaradi nizke nadmorske višine so mikroklimatski pogoji ugodni, cutiti je mediteranski vpliv. Polja so razpotejena predvsem ob glavni cesti proti Komnu in Skrbini. Ostali del vasi obkroža gmajna z nizkim podrastjem in posameznimi borovimi gozdički.

V vasi živi trenutno 217 vasčanov v 91 stanovanjskih enotah. Hise so v večini obnovljene, le malo je novogradenj. Kaze se navezanost na staro kraško arhitekturo z obokanimi vhodnimi portali, kamnitimi jertami, klesanimi vodnjaki in tako dalje.

Vas Sveto je sedaj vključena v novonastalo Obcino Komen.

Osnovna sola Sveto

Otroci iz Svetega so do leta 1896 hodili v solo v Komen. V solskem letu 1896/97 je vas dobila svojega učitelja. Le-ta je imel celodnevni pouk. Takrat je solo obiskovalo približno sto ucnecv. Starejši ucnici, 7. in 8. razreda, so obiskovali solo dvakrat tedensko. V solskem letu 1915/16 je bilo na soli 120 ucnecv.

V casu I. svetovne vojne je Rdeci kriz prevzel solske prostore. Zaradi varnosti pred vojno so ljudi odpeljali v begunstvo na Dolenjsko, v Steinklam (avstrijsko-stajersko) in v blizino Ljubljane. Pouk v begunstvu je bil dokaj nereden. Tisti, ki so bili v Smihelu na Dolenjskem, so obiskovali pouk samo 3-krat tedensko, pozimi pa zaradi oddaljenosti skorajda niso šli v solo.

Sola v Svetem ni delovala do solskega leta 1918/19. Tedaj se je pod italijansko upravo začel reden pouk. Učiteljeval je g. Ipavec, njegova žena je poučevala ročna dela. Pouk se je do zidave nove sole deloma preselil v Komen.

Vasčani so si zelo prizadevali, da bi dobili novo solsko stavbo. Zato so se kar sami lotili. Leta 1923 so jo po dogradili Italijani. Gradili so jo delavci od Sv. Ivana iz Trsta.

Organiziran je bil pouk za tiste otroke, ki niso mogli redno hoditi v solo. Ze od leta 1924 ni bilo več pouka v slovenskem jeziku. So pa imeli ucnici do konca tega leta slovenskega učitelja - domacinia Ludvika Jazbeca. Ker pa fasistom to ni bilo po volji, so ga preselili drugam. Od tedaj naprej so poučevali samo italijanski učitelji. Med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so imeli zelo radi otroke, ki so razumeli njihove težave, vendar si niso upali spregovoriti slovenske besede.

Pouk je potekal v italijanscini do razpada Italije leta 1943. Prvi dnevi in tedni po zlomu Italije so bili polni veselih dogodkov - težko pričakovana svoboda - in neprijetnih - velika nemška ofenziva proti koncu meseca septembra, doba utrjevanja organizacije OF po terenu ter konsolidacija partizanskih enot.

Sele proti koncu leta 1943 so se novim razmeram nekoliko privadili. Ko je bil od Podrocnega narodnoosvobodilnega odbora za Primorsko (Slovenijo) izdan odlok o organizaciji slovenskih partizanskih sol, so bili storjeni prvi koraki na solskem področju tudi v naših krajih. Oktobra 1943 se je takratna organizacija Zveze mladine številno razširila in na novo organizirala. 3. januarja 1944 so pionirji prvič prisli v slovensko partizansko solo.

Tisti otroci, ki so se pod Italijo obiskovali višje razrede (od 4. do 8. razreda), so bili ponovno vključeni v 4. razred. Verjetno tudi zaradi tega, ker knjizne slovenscine niso obvladali. V solski zgradbi so bile tri učilnice primerne za pouk. Pouk je bil dopolnjen in kombiniran tako, da sta bila 1. in 2. razred skupaj in 3. in 4. razred skupaj.

Pravih ucnikov ni bilo. Na sreco so za nizje razrede dobili abecednik »Prvi koraki«. Te knjige so bile prinesene iz Gorice potem, ko je fasistični režim prepovedoval uporabo slovenskih knjig.

Domacini so jih hranili v zabojih, zakopanih pod senom. Za tretji in cetrti razred so se posluževali starih knjig slovenskih pesnikov in pisateljev - 18 velikh, stare racunice, ki so jih prilagodili za tedanji čas. Ze v prvem solskem letu so dobili po kurirskih poteh partizansko brosuru »Mladi rod« in partizanske pesmarice. Učitelji so si pri pouku pomagali z domacimi pripomočki, pri matematiki na primer s koruznim zrnjem, fizolom in tako dalje.

Partizanska literatura jim je bila zelo dobrodošla, da so iz nje crpali ucnu snov. Pouk je bil skoraj reden, vse dni v tednu, razen ob praznikih in ob prihodu sovražnika.

Februarja 1944 je bil formiran roditeljski svet na soli. V teh svetih so sodelovali poleg zastopnika staršev in učitelja tudi predstavniki NOO, PzZ in ZSM. V tem casu so se ze začeli večerni tečaji. Le-ti naj bi bili v vsakem kraju po dvakrat ali trikrat tedensko. Na teh tečajih so poučevali zgodovino slovenskega naroda, slovnicu slovenskega jezika, slovensko knjizevnost in odlomke del slovenskih pisateljev ter o OF in njenem zaledju. Pozneje so se ti večerni tečaji zaradi podaljšanja dneva in dela na polju zacasno prekinili.

V pomladanskih mesecih 1944. leta v glavnem ni bilo velikih ovir pri pouku, čeprav je bila v bliznem požganem Komnu se močna fasistična postojanka in je iz komenskega zvonika, celo s prostim ocesom bilo lepo videti cesto pred solo, solsko zgradbo in dvorisce. Fasisti skoraj nikoli niso vdrli v vas in motili pouka, čeprav so se vasčani tega vedno bali. Tudi partizanski mitingi in razne proslave so bili organizirani na soli v večernih urah. Na sreco se je vedno vse srečno in uspesno izteklo brez sovražnih napadov. Prvo solsko leto partizanske sole je bilo zakljuceno junija 1944 po prejetih direktivah.

Drugo solsko leto partizanske sole, 1944/45, se je začelo 1. oktobra. Ze takoj na začetku solskega leta so dobili za tiste case precej knjiznega gradiva in navodilo za proslavo ob stoletnici rojstva Simona Gregorica (15.10.1844) po vseh partizanskih solah.

Solsko leto je potekalo se kar normalno. Učitelji so bili ob pomoci vaskih straz narodne zascite vedno pravocasno obvesceni o prihodu sovražnika, zato so se vedno uspeji z ucnici pravocasno umakniti.

1. maja 1945 je bilo v Svetem pod vasko lipo ljudsko zborovanje, ki ga je vodil okrožni solski nadzornik. To je bila proslava delavskega praznika in obenem se skoraj praznovanje svobode. Pouk se je nadaljeval do sredine junija. Pokrajinski NOO za Primorsko Slovenijo je poskrbel, da so ucnici prvič dobili spricevala v slovenskem jeziku in znakom - lipovimi listi in grbom FLRJ.

Solo je na začetku nadzoroval ustanovitelj okrajni referent, okrožni solski nadzornik in pozneje nova okrajna prosvetna referentka za takratni okraj Komen.

Solska oblast je skrbela tudi za izpopolnjevanje znanja partizanskih učiteljev, zato je organizirala razne poucne tečaje o delu na soli v različnih krajih nasega solskega območja. V Svetem so organizirali v solskem letu 1944/45 nekaj izpopolnjevalnih tečajev, kjer so učitelji seznanjali med drugim tudi o metodah strnjeneje pouka.

Posebnih solskih prireditvev ni bilo. Vse proslave in prireditve na vasi so bile organizirane z mladino ali s partizansko vojsko.

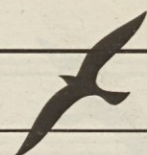
V casu ZVU so mnoge partizanske učitelje premestili v cono »A«. Tam so doživeli marsikatero neprijaznost s strani ZVU. Po pripovedovanju učitelja, ki so bile tja namescene, so clani ZVU, med katerimi je bil tudi didaktični ravnatelj, nekega dne stopili v razred, zahtevali ucnike prvega razreda »Nasa beseda« in jih odnesli. Odnesli so jih pa zato, ker so bile to prve partizanske citanke za nizje razrede. Niti prošnje samih mater ucnecv niso pripomogle k temu, da bi jih dobili nazaj.

Leta 1948 so se začele sole združevati zaradi kvalitete pouka. Najprej je bila nizja gimnazija do leta 1951, potem so uvedli osemletno solanje, ki je del zgodovine slovenskega naroda.

Viri:

Sveto - puntarska vas na Krasu, Sveto, junij 1997

Pogovor z Marico in Ivanom Luinom ter Gilko Kermolj

NAŠI OTROCI RIŠEJO IN PIŠEJO

Sredi novembra na OŠ Otona Župančiča pri Sv. Ivanu v Trstu

Ministra na šoli

Ugledna gosta obiskala osnovno šolo O. Župančiča

V ponedeljek, 16.11.1998 sta nas prišla obiskat minister za solstvo Berlinguer in slovenski minister za solstvo Gaber. Ob tej priložnosti je občina okrasila šolo znotraj in zunaj z lepimi rastlinami.

Ministra sta se mi zdeli simpatična, ampak med tistim časom, ko sta bila tu, nisem tega opazila.

Sara Munih.

Kadar je učiteljica Sandra rekla, da bosta ministra prišla na obisk eno uro pozneje, smo vsi začeli pisati naloge ali se igrati. Kadar smo končali peti pesmico, je minister vprašal, če nam je všeč med. Ministra sta bila zelo simpatična. Meni ni bilo všeč to, da smo bili na šoli preveč časa.

Alex Indelicato

Dobili smo sporočilo, da bosta ministra prišla ob 16.15. Uredili smo razrede in šolo, sprejeli smo ju v vhodu. Prisotna je bila televizija, ki nas je snemala, in tudi fotografi. Ministra sta se mi zdeli zelo simpatična, srečna in pomembna.

Marco Trevisan

Ministra smo sprejeli v vezi ob vhodu

s pesmico Brundada. Zdelo se mi je, da sta bila vesela. O tem obisku smatram, da je bil pomemben. Ministra sta bila prijazna.

Jasmin Schnabl

Dijaki pedagoškega liceja so se oblekli v narodne noše in jima ponudili sol in kruh. Potem ko sta ministra odšla, smo vzeli jope in nahrbtnike in se vrnili domov. Bilo je zabavno in zanimivo.

Katia Novak

Medtem ko smo pričakovali ministra, smo nekaj časa vadili pesmi, potem pa smo se postavili v zborček in čakali v vezi. Tam so nas filmali in slikali. Zdelo se mi zelo pomembna in mogočna. Mislim, da je bil ta obisk zelo pomemben. Škoda, da je bilo srečanje prekratko.

Nina Corbetti

V vezi so bili tudi nekateri stari, ravnatelj, televizija, učenci srednje šole ter gospa nadzornica, ki je ministra pozdravila z govorom. Nato sta ministra odšla v zbornico, mi pa domov. Obisk ministrov se mi je zdel zelo varen.

Dana Candek, vsi učenci 5. razreda

Kdo je minister?

Kdo je minister?

V slovarju slovenskega jezika smo prebrali tale pomen: je državni funkcionar, odgovoren za določeno področje državne uprave.

Kdo imenuje ministre?

Na predlog predsednika ministrskega sveta, jih imenuje predsednik republike.

Koliko ministrov je?

Je več ministrov, točneje 25: minister za solstvo, minister za prevoze, za zdravje, za kulturo...

V sedanjem ministrskem svetu je celo 6 žensk ministrice.

Kaj delajo ministri?

Predlagajo osnutke zakonov in imajo kontrolo nad celotnim delovanjem svojega ministrstva.

Kaj dela minister za solstvo g. Berlinguer?

»Ukaže vsem solam v Italiji,« je izjavila nadzornica na sprejemu. Poleg tega smo izvedeli, da je minister uvedel v solski sistem dosto novosti. Kar se nas tiče, bomo morali hoditi v šolo obvezno do 16. leta starosti, ko bomo starejši pa bomo opravili maturo po novem sistemu. Iste funkcije opravlja v Sloveniji minister za solstvo Slavko Gaber.

Vprašanja in odgovore so pripravili učenci 3. razreda.

Matteo C.

Pričakovanje Komu ugaja med? »Imenitna gosta«

V sredo, med pevskimi vajami, smo vadili pesem o medvedku. Učenka tretjega razreda je vprašala učiteljico, zakaj pojemo vedno isto pesem. Učiteljice so nam odgovorile, da bosta prišla v ponedeljek ugledna gosta, ministra za solstvo, Berlinguer in Gaber. Ker nas bosta očastila s svojim obiskom, jima bomo zapeli v pozdrav zabavno pesmico. Tako smo imeli pevske vaje vsak dan in tudi učenci 1. razreda, ki pesmice niso znali, so se hitro naučili.

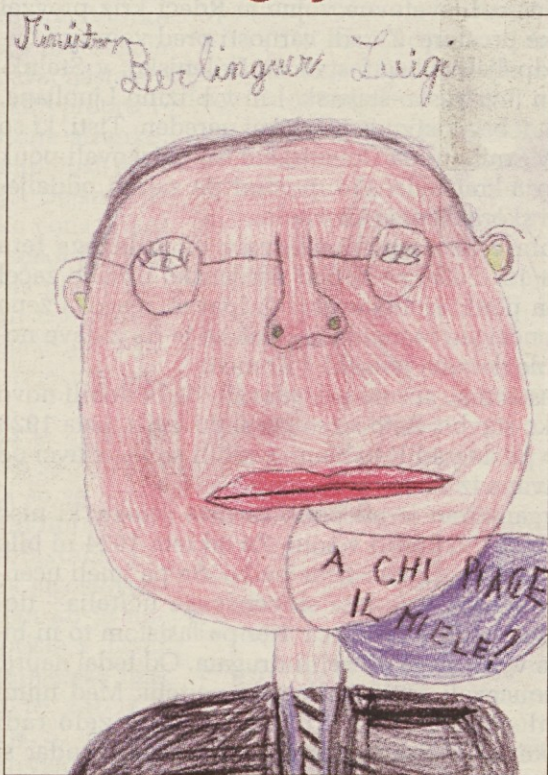
Prišel je tako pričakovani dan, ponedeljek, 15. november. Učiteljice so nam povedale, da se bosta ministra pripeljala iz Kopra ob 16. uri. Zato smo pouk prej končali in se lotili spravljanja razreda.

Učiteljice so nas namreč opozorile, da si bosta ministra ogledala šolske prostore. Medtem so prihajali učenci 1. in 2. razreda, saj niso imeli tistega dne podaljška.

Ko smo bili vsi učenci prisotni, smo se zbrali v učilnici 5. razreda in ponovili pesmico o medvedku. Napovedana ura prihoda je bila davno mimo, a ministrov od nikoder! Začeli smo igrati skupinske igre, drugi so risali. Naenkrat je učiteljica Sandra pritekla v razred in nas obvestila: »Prihajata, prihajata!« Hitro smo se postavili v vrsto in odšli v glavno vežo.

Nasega pričakovanja je bilo konec.

Nina Zvab, Alenka Cok, Terezika Schnabl, Marianna Celano - učenke 4. razreda

Veronika Žerjal, 2. razred

V ponedeljek sta prišla na obisk ministra za solstvo Slavko Gaber in Luigi Berlinguer. Zjutraj smo dvakrat zapeli pesem o medvedku.

Popoldne smo ju čakali precej časa.

Ko sta prišla o 17. uri, smo jima zapeli v solski mreži. Potem je ena učenka iz srednje šole prebrala pozdrav ministroma. Bilo je lepo, ampak trajalo je malo časa.

Emanuele Rizzi

Tisti večer smo čakali dva ministra za solstvo, Slavka Gabra in Luigija Berlinguerja. Smo čakali eno uro. Prišla sta ob 17.

Irina Lisjak

V ponedeljek, 16.11.1998 sta prišla dva ministra: eden se je imenoval Luigi Berlinguer, drugi Slavko Gaber. Bila sta zelo vesela. Sta jedla kruh in sol. Potem sta šla v drugo nadstropje. Nato sta lepo odšla domov.

Barbara Vidmar

Gospodoma smo zapeli lepo pesem. Zaploskala sta nama. Minister Berlinguer je vseh vprašal, če nam je med všeč. Nekateri učenci so dvignili roko, drugi so molčali.

Talita Visentin

Mene ni bilo na sprejemu, ker sem moral k zobozdravniku. V šoli pa sem si naslednjega dne ogledal videoposnetek.

Martin Pečenik

Slavko Gaber je Slovenec, Luigi Berlinguer pa Italijan. Čakali smo ju precej časa. Meni je to srečanje bilo všeč, ker sta bili zelo pomembni osebi.

Tina Kralj

V spomin na priščno srečanje smo podarili ministroma knjige in spominček. Bilo je lepo, ker sta bila ministra prijazna.

Francesca Sabba

Ministra smo sprejeli s pesmijo.

Slavko Gaber je bil mlajši, Luigi Berlinguer pa starejši. Zaploskala sta, ko smo končali peti. Meni je bilo srečanje všeč, ker sta bila ministra simpatična.

Roberta Busechian

Slavko Gaber in Luigi Berlinguer sta dva važna gospoda, ker sta ministra. Eden je govoril slovensko, drugi pa italijansko. V vežo sta prišla mimo narodnih noš.

Devan Pancrazi

Slovenskega in italijanskega ministra so pričakale v narodno nošo oblečena dekleta pedagoškega liceja. Po starem slovenskem običaju so jima ponudila kruh in sol.

Patrizia Jurinčič

V ponedeljek, 16.11.1998 sta prišla ministra za solstvo: Slavko Gaber in Luigi Berlinguer. Učiteljski knjižnici so ju sprejeli s kruhom in soljo. Mi smo zapeli pesem o medvedku. Katja in Nataša iz srednje šole sta predstavili našo šolo in potem je se inspektorica prebrala pozdrav. Nato sta šla ministra na srednjo šolo.

Valentina Oblak

(Prispevke so pripravili učenci 3. razreda)

»Zapeli smo pesem o medvedku sladkosnedu«

Medtem ko smo čakali, smo bili vsi skupaj v četrtem razredu, kjer smo se igrali vse igre. Ko sta ministra vstopila v šolsko vežo, smo jima zapeli Župančičevo pesem Stari medo. Bilo je res lepo.

David Požar, 2. razred

Sem, zelo vesela, ker je prišel naš minister v našo šolo na obisk. Dva učenca iz prvega razreda sta jima dala darila.

Lara Brana, 2. razred

Ministroma smo zapeli pesem o medvedku sladkosnedu, bila sem zelo vesela. Punce v narodnih nošah so jima ponudile kruh in vino.

Maja Cok, 2. razred

V solski vezi so skupaj z nami čakali tudi stari.

Damjan Schnabl, 2. razred

Ko nas je minster vprašal, komu ugaja med

nas je mnogo dvignilo roke.

Alessandro Rizzi, 2. razred

Minister Berlinguer je vprašal, komu ugaja med.

Veronika Žerjal, 2. razred

Ministra sta pozdravila tudi dekleta v slovenskih narodnih nošah.

Lorenzo Marsich, 2. razred

Po pozdravu sta šla ministra v prvo nadstropje se pogovarjat o važnih stvareh.

Matteo Cingerla, 2. razred

Sem bila zelo vesela, ker sta prišla ministra nas posluat.

Giorgia Abrami, 2. razred

Minister Belinguer je imel svetlo-rjavi dežni plašč in črn klobuk.

Luka Jurinčič, 2. razred

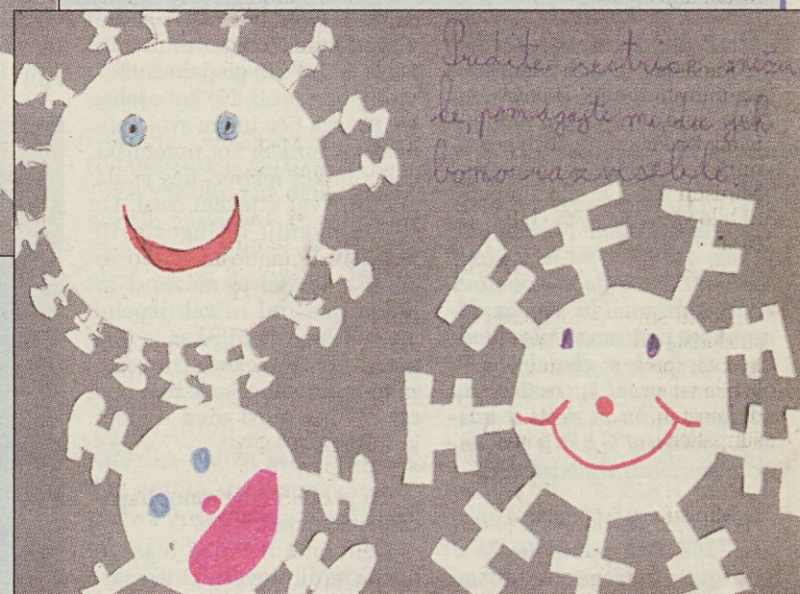
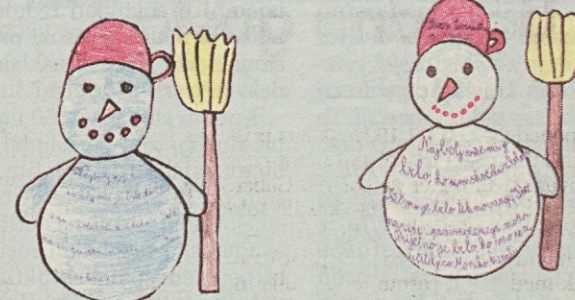
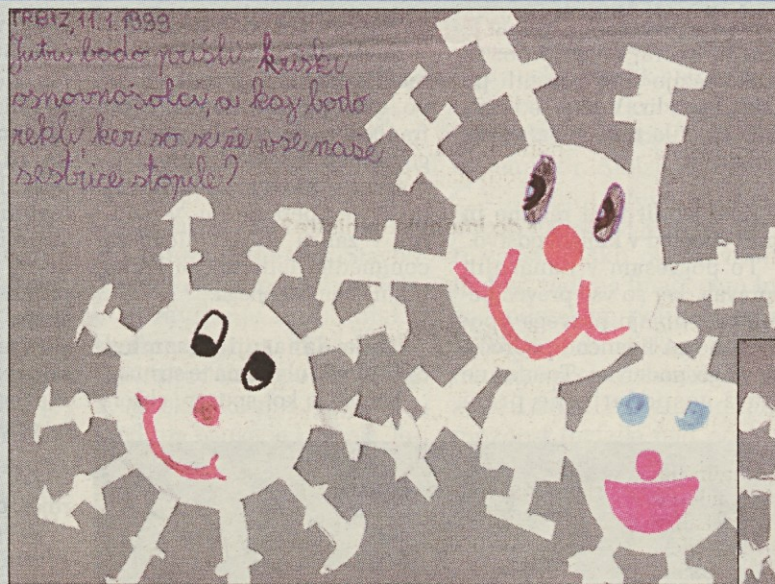
Maja Čok

Učenci 1., 2. in 3. razreda Alberta Sirka v Križu

Bili smo na snegu

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

8.40 Odpotovali smo z vlakom proti Vidmu
9.30 Stopili smo na vlak za Trbiž
11.35 Prišli smo na Trbiž
11.45 V mestu smo najeli bobe
12.00 Igre na snegu
13.30 Kosilo v restavraciji
15.15 Igre na snegu
17.00 Z avtobusom smo se peljali v Humin
18.10 Z vlakom smo se peljali dlo Vidma
12.20 V Vidmu smo stopili na vlak za Trzič
Učenci 2. razreda

Iz Trbiža do Trziča
Z vlakom smo potovali
Lasje so nam vstali
Ej kako smo godrnjali
Takrat smo zaspali

Naenkrat smo v Trbiž se
pripeljali
A od lahkega čudeža smo
obstali

Takrat smo zakričali
Roke si podali
Babice in mamice pa so
doma
In mi se zabavamo
Že smo doma

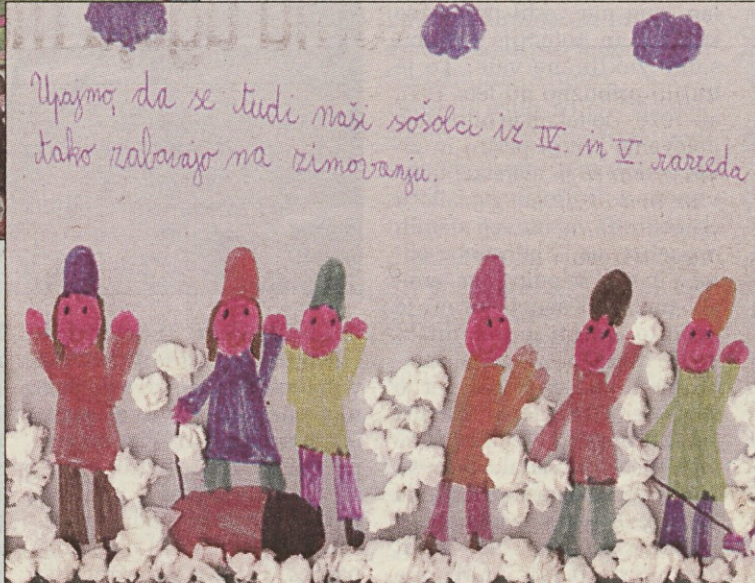
Manja in Martina,
3. razred

ZIMA

Z vlakom smo prišli v Trbiž
In začelo je snežiti.
Mi smo zakričali vsi:

»Aha zdaj pa se nam domov mudi.«
Nadja in Ašira, 3. razred

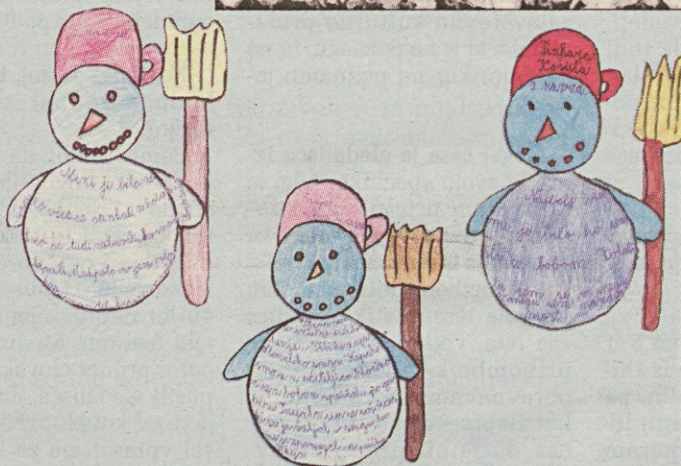

Na zasneženi
gori

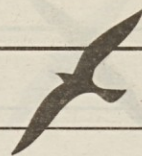
Tam na gori
smreke zasnežene
so.
Tam so snežaki,
beli snežaki,
smešni snežaki.

Tam zasnežilo je,
mi pa kepamo se,
mi pa sankamo se,
in zabavamo se!

Iva in Ivan,
3. razred

Naš snežak je bil lep (Goran)
Imel je oči, nos, usta in gumbe (Carolina)
Učiteljica ga je slikala (Mojca)
1. razred

Igralec je dober obrtnik, ki pozna svoj poklic

Adrijan Rustja je verjetno med našimi kulturnimi delavci edini, ki je svojčas prejel priznanje obeh krovnih organizacij za gledališko delo v Benetiji. Ta podatek izpricuje njegovo držo in zavest o poslanstvu poklica, ki presega vse možne politične pregrade. Po absolutoriju iz režije na AGRFT se je leta 1959 vrnil iz Ljubljane v Trst. V tistih letih je SG bilo hud boj za svoj obstanek in kmalu za tem so ukinili stalno mesto režiserja, Rustji pa dali možnost, da prevzame vlogo igralca. Svoja neuslišana pričakovanja je prikazal ob uradni upokojitvi, ko je v tržaškem gledališču režiral in igral vlogu avtorjevega rezonerja v Wilderjevi drami *Nase mesto*. V sez. 1996-97 pa je v vlogi Stanka Černigoja v Kopalovi Afriki sublimiral lik starega primorskega partizana. Poleg plodnega življenja v gledališču, je ogromno pisal in režiral na tržaškem radiu in delal z amaterji, sodeloval je tudi s slovenskim amaterskim gledališčem.

Afrika, ki bo doživela te dni približno 120. ponovitev je v zgodovini našega gledališča verjetno unikum, kot predstava, kot obisk in kot sprejemanje publike. Mislim, da je bila Afrika postavljena na oder takrat, ko je ravno zasumelo v naših vrhovih. Zdi se mi pa, da tak odziv ni samo reakcija na to, ker odkriva Afrika v svoji obravnavi imaginarnih in tragicnih dogodkov nekaj drugega in sicer vero v nekaj. Nasi ljudje, Primorci so bili vedno za slovenstvo in Jugoslavijo, slabega se o teh dveh pojmihi ni smelo govoriti. Bili so vedno bolj jugofili ali Slovenci, kot v naši matični domovini. In tako gledajo oni v bistvu na to Afriko: stari ima v sebi, če že drugega ne, vsaj neko svetlo luc, za katero se vedno živi. Verjetno mu ta film Na svoji zemlji ne nudi preveč, ampak, nudi mu neko epopejo, ki jo je zivel v prvi osebi.

V tvoji interpretaciji je Stanko zazivel v polnosti, tako da so tudi mladi zaslužili v tebi velikega igralca, ki je svoje-mu delu popolnoma predan.

Ne stejem se med umetnike. Jaz pravim, da je igralec dober obrtnik, ki pozna svoj poklic. Z Afriko nisem imel nobene težave in mislim, da tudi Boris ni imel nobene težave z menoj, ne vem, če je to pisano na kožo igralcu, da izraza tisto, kar pač je, slo je vse enostavno in ravno v enostavnosti je največja tragedija tega lika.

Po poklicu si pravzaprav režiser, vendar si kot igralec vestno sledil zamisli režiserja in svoj pogled na lik vedno uskladjal z njegovo vizijo.

Kot igralcu mi je režija vedno zelo pomagala. Marsikaj sem videl v naprej. Režiserju se mora razvijati film, ki se potem ob vajah udeja. Dozdeva se mi, da sem pri svojih likih, od katerih so mi nekateri posebno pri srcu, uganil kaj režiser hoče in tega je bilo kar precej: 138 odigranih vlog, od katerih vsaj 16 pomembnejših in morda vrednih, da bi jih obravnavali posebej.

Ogromno je bilo torej manjših, drobnih vlog, v katerih pa si vedno izstopal po

izjemni preciznosti izdelave, lahko bi rekli kar visoki profesionalnosti. Kako si usklajeval delo režiserja in igralca?

Ko sem januarja 1960 nastopil službo, sem bil najprej Babicev asistent in mislim, da sem od Babice odnesel marsikaj. Babic ni bil nastudiran, akademsko razgledan režiser, bil je predvsem instinktiven, vohal je teater, vohal je komade, tudi čas je vohal. To je bil v zgodovini našega teatra edini, ki je bil res gledališnik v svoji popolnosti. Ne kot oseba, kar se tega tiče imam svoje pomisleke, ampak kot umetniški vodja in kot režiser! Res je, da je tudi zivel v takem času, ko se v Sloveniji in Jugoslaviji nekatere komade ni igralo in on si je izvrtal to možnost in potem plasiral in zel uspehe po celi Jugoslaviji, ker je pač nudil nekaj svežega, novega, zahodnega. Mogoče je bilo takrat SG res most med dvema kulturama.

To je bila nedvomno dragocena izkušnja.

Nedvomno! Poleg tega, je bil on tudi človek, ki je marsikaj dopuščal. Ko je bil bolan, sem mu vodil predstave kar sam in potem je imel on samo zaključne vaje. To je trajalo približno do leta 1975 ali 1976. Do takrat je bilo moje delovanje precej pestro in živo, potem se je marsikaj ustavilo. Ko so v našem gledališču odločili, da ne bo več stalnih režiserjev, se je bilo treba odločiti in sem se odločil za igralski poklic. Kasneje se mi je zgodilo, da mi je umetniški vodja rekel, da v tem ansamblu ne bo mesta zame, ker je moja igra drugačna, kot pri ostalih mojih kolegihi. Jaz se tega nisem zavedal, ker sem imel bolj malo priložnosti, da bi lahko svoje sposobnosti v polnosti prikazal. No, takrat sem predlagal, naj me preizkusijo, da bom vedel, pri čem smo. To je bila tudi edina stvar, za katero sem upravitelje prosil. No in potem so mi zaupali vlogo v Odpiracu, polni strahu, da iz tega ne bo nič!

Ampak to je bila predstava, v kateri sta se ti in Petje imenitno izkazala!

Potem je bila nagrada za vlogo v Shakespearjevem Kar hocete, potem se Gospa iz Dubuqua, pa George Dandin, pa Češnjev vrt, Mein Kampf. Izpraznjeno vrni... To moram priznati umetniškemu vodji, da mi je vsaj nekoliko zaupal in mislim, da nisem razočaral ne njega ne publike.

Kakšni so bili pravzaprav odnosi z umetniškim vodstvom oz. z upravo? V določenem obdobju si opravljal celo 4 funkcije hkrati!

Jaz sem človek, ki opravlja funkcijo, dokler mu je naložena. Mislim, da sem se v zgornjem nadstropju, na strani uprave, vrtel kar dosti časa. Leta 1963 sem za dve leti nadomestil Benedetca, ki je sel k vojakom. Ne vem, kakšna funkcija je to bila, nek v.d., ampak ne vem česa, takrat sem vodil gledališče v polnosti, kar se tiče upravnih poslov, imel sem režije in skrbel za gostujoče režiserje. Z eno tajnico sva takrat speljala re-

pertoar s presežkom. Takrat je bilo to skoraj neverjetno: za vsako režijo smo porabili po nekaj tisoč lir. V tem se je gotovo zrcalila tudi moja šolska izobrazba.

Znaš voditi tudi račune in imaš vpogled v knjigovodstvo.

To pogrešam v današnjih upravah, ker so vse preveč pogniške. Nimajo pravega vpogleda ne na finančno področje ne na gospodarsko. To niso ne pravi gospodarji, ne pravi

umetniški vodje. Tudi to je poseben poklic, ker terja človeka v polnosti: veliko znanja, poznavanja, poztvovnosti, iskanja, potovanj, izmenjav, poizkusov, stikov, radovednosti..., če se zapreš v nek slo-nokosčeni stolp producirastisto, kar je v tebi in se ne obnavljaš. Tako in tako capljamo za svetovno kulturno proizvodnjo, ki je ne poznamo in ne beremo, ker ne poznamo jezikov.

Nekaj časa je gledališče izražalo svojo specifičnost, kdaj je po tvojem prišlo do odstopanja od začrtane poti in opuščanja iskanja nove?

Po službeni dolžnosti sem imel na terenu stik z ljudmi vsa leta, vedno so bile neke pripombe k repertoarju. Če obravnavamo prvo obdobje kot Babicevo, gre tu za nek čas, ki je bil prepoln navdušenja in je bilo pravzaprav zrejne in lačne lahko potesiti. Toda od takrat smo zgubili stik z zaledjem, z našimi ljudmi in mi ustvarjamo zamejsko gledališče, ko ne vemo, kaj naj bi zamejsko gledališče povedalo. Ni bistvo, da iz nekega enciklopedičnega znanja potegnemo 4 ali 5 del in jih spravimo v nek repertoar, ni bistvo, da pokličemo režiserje z onstran meje, ki nam ne morejo prinesiti nič novega, bistvo je, da dajemo nekaj, česar drugi nimajo. Slovenski režiserji so dobri, vendar gledajo na človeka iz svojega zornega kota, zanimivo bi bilo, ko bi mi, posebno na gostovanjih, dajali nekaj novega, nekaj kar ljudje slutijo, pa se nimajo.

Morda zato, ker smo mi drugačni bodisi od osrednjih

Slovencev, kot od Italijanov?

Seveda: recimo angleske komedije odigramo z veliko težavo, smo pa bolj dovzetni do francoske, da o italijanski ne govorimo. V tem nimamo tekmecev, v Sloveniji absolutno ne. V temperamentu, v načinu, v žanru, ki je tipičen za commedio dell'arte, bi lahko bili nekaj posebnega.

Toda današnji ansambel SSG ni več ubran na te strune. Igralec je kot spužva, absor-

je ogromno serijskih oddaj, ki smo jih pisali z Merico Petaros, Kosuto in Tavčarjem. To so bili prvi kabareti po radiu. Mislim, da je bilo to v 70. letih, tri leta smo to delali. Pripravil sem tudi dosti intervjujev: z vsemi našimi slikarji, pa se z glasbeniki. Zal nisem bil tako prozen, ali pa je primanjkovalo časa, da bi tiste stvari preli na papir, tako je slo vse v nič, ker se je vse brisalo. Nase delo je pač tako: od vsakega nekaj ostane, od nas ne ostane prav nič.

Zdi se mi nemogoče, da miruješ, da nič ne delaš.

Decembra sem hotel napisati za revijo Kras članek o tem, zakaj je KD zaprt, obvestiti, pojasniti, kaj se v tem domu dela. Sestavil sem nek vprašalnik, na katerega je bilo treba odgovoriti. Segel sem malo dlje in sicer v tisti čas, ko smo zamenjali stole, ko smo menjali tapise, ko smo sneli okrasno leseno oblogo, ko smo dali protipožarne zavese. Povsod sem navedel, katera firma nam je to naredila. Pozanimal sem se za vse prošnje, ki jih je bilo treba oddati, za odobritve. Nekaj odgovorov mi je pač manjkalo in zato sem se obrnil na tajništvo gledališča. Cakal sem en teden, vprašal sem Pancija, če mi on lahko pomaga, ko sem spet klical, mi je Barbara rekla, da moram o tem govoriti s Kosuto. No, Kosuta mi je rekel: »Ja, Adrijan, slisim, da rabis neke podatke, zakaj moraš pa pisat?« Ko sem mu obrazložil čemu bi mi služili podatki, mi je odgovoril: »So mi rekli, da ne smemo dati nobenih podatkov.« Ko sem ga vprašal, kdo je to rekel, mi je povedal, da je to mnenje upravnega sveta, neka imena je nasteval, vendar je stvar treba preveriti, ker nočem, da bi iz tega nastal skandal, hotel bi pa poudariti, do kod sega nadutost nekaterih upraviteljev in to pri javni ustanovi. Zalostno je, da ni v tem sistemu nihče kriv in da ni nihče odgovoren. Vedno je vse anonimno, avtor nepoznan. Družba je kriva... saj je mogoče res družba kriva, ker se ne more zgoditi, da nekdo upravlja gledališče polnih 21 let. Ena rotacija mora biti pa naj bo grenka, ali kakorkoli, dosmrtno se podeljujejo le lastne funkcije, za operativne kadre pa je menda treba stalno preverjanje učinkovitosti opravljenega dela. Ne dolzim prizadetega. Vsak se peha za ljubi kruhek. Krivdo dajem tistim enarodnim voditeljem - voljenim ali samozvanim, ki bi morali skrbeti za to.

Nastopas se kaj, ti mislijo v bodoče zaupat se kakšno režijo?

Pomislil sem, da bi lahko ta intervju naslovili Sluga več gospodov. Osebo si ne obetam nič. Kjerkoli in karkoli se zgodi, moja vrata so odprta, telefon deluje. Januarja 2000 bo 40 let neprekinjenega dela s tem teatrom. Mislim, da je to edini primer človeka, ki ni zapustil gledališča, ampak se ga je drzal kot klop. Nikoli nisem sel vprašati, ne za igre, ne za režijo, ne v Slovenijo, nikamor, tudi drugi se niso oglasili, tako da ne vem, ne morem oceniti svojih sposobnosti v tem smislu. Igram to, kar je nastudiranega, novega mi ne ponudijo nič.

Zelo dosti si delal na radiu.

Radio je sploh vprašanje zase. Na radiu sem začel, po papirjih sodeč leta 1951, tako da slavim že visok jubilej. Tudi v tem mediju ne bo nič zabeleženega, ker tudi v uradni brošuri, ki je izšla ob obletnici radia, ni mojega imena.

To je pa res čudno! Zdi se mi, da si ogromno pisal, režiral in sploh vsestransko deloval na radiu.

Do danes je vpisanih 1849 vlog in 208 režij. Torej je 2057 radijskih nastopov. Poleg tega

Kar pa me se grize je igral-ska sola. Če zelimo imeti gledališče, ki odraža neko specifičnost, potem rabimo tukajšnje ljudi, tudi z ozirom na to, ker je pomembno, da se navežeš na nek kraj in prostor. Vsi ti mladi igralci, ki prihajajo od drugod, so pogodbeno vezani. Jutri jim drugje nudijo boljše pogoje in izginejo. Nekdo, ki tu živi se težko loči od svojega humusa. Tudi letos sem vprašal kako in kaj bo z igralsko solo, ker pač razpolagam s časom in bi se rad temu posvetil boljše kot v preteklosti, ko sem to počel ob drugem delu. Odgovorili so mi, da je igralska sola stvar prosvete. Morda je res tako, ker je dolžnost nase uprave samo ta, da angažira igralce in režiserje izven našega kroga.

Morda bi bilo pametno nekoliko prestrukturirati ustanovo, tako kot so se nanovo preuredila druga italijanska stalna gledališča.

Mislim, da smo se zapletli v trenutku, ko smo jahali dva konja. Zivelim smo v italijanskem sistemu, ki je predvideval eno in sanjali o vzhodnem sistemu, vsaj takem, kakršen je bil v Jugoslaviji. Včasih sem bil v sporu tudi s soigralci. Kot igralci bi večkrat hoteli kaj pomagati, tudi na upravi, dajati sugestije. Italijanski sistem pa določa meje: igralec podpisuje pogodbo, nastudira in odigra svojo vlogo na najboljši način, potem pa gre.

Toda tisti na najboljši način pomeni, da ga capocomico lahko spet najame za projekt, ali pa ne, pri nas pa gre za celoletno službo!

Saj v tem je bistvo! Tudi glede tega sem bil v sporu, zelel sem, da bi bili placani po efektu, več delaš, več imaš, večji odrski uspeh dosežeš, večji je tvoj zaslužek. Pri nas je vladala vzajemnost samo, kadar so se odvijali sindikalni boji, takrat smo bili vsi ena družina, in vsi smo hodili po strankah, po društvih, vsi smo bili na trgih in zasedali Deželo in ustvarjali politične skandale. Komaj pa se je stvar malce uredila, smo spet postali mi in vi, prej pa smo bili mi, družina...

Ce bi to bila družina, bi skrbela za naraščaj, bi posiljala ljudi po društvih, bi skrbela za skladen razvoj.

Verjetno bi se tako spet postavila neka povezava z občinstvom?

Ce zgubis stik z občinstvom, zgubis osnovni vzgib. Bistvo gledališča je, da gre pred ljudskimi množicami, tako se je vedno v hecu reklo, ampak to je res. Ne morejo drugi tebe poganjati, ti moras ostale pritegniti, ne učiteljsko ali moralizatorsko, ampak z deli, ki izpostavljajo sodobno, zgodo problematiko. Vse gre mimo nas, kot bi ne živeli v današnjem svetu, kot bi druga gledališča, oz. literatura ne obravnavala tega, kar živimo. Gledališče lahko dobro usmerja, samo če živiš v svoji stvarnosti in si dobro podkovan v stroki.

Pogovarjala se je Bogomila Kravos

Pred 90 leti je bila v Gorici ustanovljena Kmečka banka

OBLETNICA

Pred 1. svetovno vojno je Gorica bila središče velike dežele, ki se je razprostirala od doline Trente do Istre, od Cerkna do Ogleja in Gradeza, od Ajdovščine do Brd in Krmina. Vanjo so sodili tudi kraji na trzaskem Krasu, razen tistih, ki so že takrat bili v trzaski občini. Helebarda na dveh kolonah na cesti tik pred Nabrezino nam še danes kaže, do kod je segala goriska dežela. Meje goriske nadškofije so sovpadale s tistimi dežele. Zato se danes nekateri kraji na trzaskem Krasu in v Spodnji Furlaniji so v cerkvenem oziru podrejeni goriskemu nadškofu. V gospodarskem oziru so kraji na Krasu težili na Trst. Iz podobnih razlogov sta Idrija in Vipava, ki sta bila v deželi Kranjski, težili na Gorico in ne na Ljubljano, kateri sta bili podrejeni v politično-upravnem oziru.

Gorica ni bila torej samo pomembno politično središče, kjer so v deželni zboru sprejemali tudi zakone. Bila je pomembno gospodarsko središče velike dežele, v kateri sta dve tretjini prebivalstva bili slovenski. V slovenskem delu dežele so bile gospodarske razmere boljše kot v furlanskem. Med Slovenci je že od srede petdesetih let 19. stoletja bila zelo razvita mala kmetijska posest, v furlanski nižini pa je se vedno prevladovalo veleposestvo in kar veliko kmetov je delalo v odvisnem kolonskem razmerju.

V Gorici je gospodarska moc že prehajala v slovenske roke. Slovenci smo prevzemali eno trgovino za drugo. Vecalo se je stevilo narodno zavednih slovenskih ljudi, svoje otroke so stari posiljali v slovenske sole. Iz gospodarskih potreb so bile ustanovljene tudi banke in posojilnice. Prvi slovenski denarni zavod je bila Goriska ljudska posojilnica. Ustanovljena je leta 1883. Pred njo je v Gorici poslovala le ena banka, t.j. hranilnica, ki je imela trojezični naslov: Sparkasse-Cassa di Risparmio-Hranilnica. Ustanovil jo je leta 1831 grof Thurn, po njegovi smrti jo je vodil goriski nadškof, ob njem sta v upravnem odboru bila še dva zupnika stolne cerkve in tiste sv. Ignacija na Travniku. Kar nekajkrat se je zgodilo, da so vsi trije bili Slovenci.

V letih tik pred koncem 19. stoletja in v prvih 20. stoletja je bilo v Gorici ustanovljenih se več slovenskih in italijanskih bank. Dr. Henrik Tuma je leta 1897 dal pobudo za ustanovitev Trgovsko obrtne zadruga. Kljub imenu zadruga je to bila banka v pravem pomenu besede, nič več posojilnica združnega značaja, marveč delniška družba. V istem letu je bilo ustanovljeno tudi Trgovsko obrtno društvo. To

je bila stanovska organizacija slovenskih trgovcev in obrtnikov na Goriskem, ki je že v nekaj letih pridobila nad tisoč članov. Trgovsko obrtna zadruga je kmalu dobila oporo med slovenskimi poslovnimi ljudmi in je že leta 1904 zgradila Trgovski dom.

Leta 1899 je v slovenskem dotlej enotnem političnem gibanju na Goriskem prislo do razkola. Tedanji goriski nadškof, kardinal Missia, je zahteval ločitev katoliško mislecih ljudi od liberalcev. Dotlej so eni in drugi sodelovali složno. Razkol je segel na vsa področja življenja. Tudi na gospodarsko. Zato so katolici leta 1899 ustanovili svojo banko, Centralno posojilnico, potem ko jim ni na obcnem zboru uspel poskus dobiti v roke Gorisko ljudsko posojilnico. Na podeželju so eni in drugi že prej ustanovili veliko posojilnic, ki so bile v veliko oporo kmečkemu prebivalstvu. V marsikateri vasi je bila politična konkurenca tako ostra, da sta bili ustanovljeni tudi po dve posojilnici, pa čeprav je v tisti vasi bilo tudi komaj sto družin. Lahko si predstavljate kakšno uspešnost sta imeli dve takšni denarni zadrugi.

Tudi v takratni Avstriji je prihajalo do nihanj v gospodarstvu. leta 1907 je bila denarna kriza kar precejšnja. Tudi gorisko gospodarstvo se je znaslo na psu. V hude težave so zasle, vsaka tudi zaradi napak v lastnem upravljanju, kar tri banke, dve italijanski in ena slovenska. To so bile Banca friulana, Banca popolare goriziana in Trgovsko obrtna zadruga. Prva je bila osrednja banka katoliških furlanskih posojilnic in zadrug, ki jih je vodil Luigi Faidutti. Prevzela jo je podobna Banca Trentina, ki je bil osrednji denarni zavod italijanskih posojilnic na Tridentinskem. Pri drugi je nastala globoka luknja 2 milijonov kron. Banka je bila odraz goriskega italijanskega liberalnega meščanstva. Prevzela

jo je Banca commerciale triestina, ki je baje v ta namen dobila nekaj pomoči z Dunaja. Slovenska Trgovsko obrtna zadruga se je znasla v sicer manjših težavah. Najprej so jo skušali rešiti upravitelji Jadranske banke v Trstu. Iz tega ni bilo nič. Stavbo Trgovskega doma je prevzela v upravljanje Ljubljanska kreditna banka, ki so ji bili Goricani dolžni pol milijona avstrijskih kron. Ljubljanska kreditna banka je kasneje, leta 1910, v Trgovskem domu odprla svojo gorisko podružnico. Kmalu je prevzela velik del goriske klientele. To je razvidno bodisi iz stevila uslužbencev - bilo jih je več kot v vseh drugih slovenskih bankah v Gorici - kot tudi iz mesečnih poročil, ki so jih iz Gorice posiljali v ljubljansko centralo.

Trgovsko obrtna zadruga je poslovala tudi po letu 1907, vendar v zelo skrbeni obliki. Gorisko sodišče je sele leta 1912 odločilo, da mora banka v likvidacijo. Sodniki so za likvidatorje postavili nekatere prejšnje upravitelje z nalogo, da banko ukinejo in da upnikom dajo cimvec. Preostali dve slovenski banki, Goriska ljudska posojilnica in Centralna posojilnica, sta skušali izkoristiti ta vacuum. To pa se jima ni posrečilo. Prva je bila odraz liberalno mislecih ljudi, med njimi so bili tudi krivci za polom Trgovsko obrtne zadruga. Drugo so vodili ljudje iz katoliškega tabora in trgovci jim niso zaupali.

Med sprte liberalce in klerikalce se je takrat vrnil tretji. Skupina vodilnih slovenskih ljudi na Goriskem je tedaj ustanovila Slovensko kmečko stranko. V njej so bili večji kmetje, nekateri so se pristevali med veleposestnike, trgovci, odvetniki, učitelji, kar precej zupanov. Na volitvah v deželni zbor so leta 1908 kandidati te stranke dobili tudi precej glasov in izvolili svoje može. Volivci na podeželju so bili siti pre-

pirov med vodilnimi ljudmi drugih dveh strank. Na čelu Slovenske kmečke stranke - nasprotniki so jo osorno nazivali kot "agrarce" - je bil odvetnik dr. Alojzij Franko.

Voditelji nove stranke so dobro vedeli, da je treba imeti vsestransko oporo med ljudmi, tudi na finančnem in gospodarskem polju. V letu 1907 so v dunajskem parlamentu sprejeli zakon, ki je združnim Zvezam dajal možnost revizije nad poslovanjem zadrug in posojilnic. Zato je bilo v letu 1908 v vsej Avstriji ustanovljenih veliko novih posojilnic. Samo v slovenskem delu Goriske je v tem letu bilo osnovanih 38 takšnih denarnih zavodov.

Pobudo za nekatere med njimi so dali tudi prvaki Slovenske kmečke stranke. Že v letu 1908 so ustanovili nekatere na goriskem podeželju, kot npr. v Opatjem selu, Opatnem v Brdih, Doberdolu, Sv. Križu, v Ompasu, itd. Potrebovali pa so tudi svoj denarni zavod v Gorici.

Prvi sestanek, na katerem je bilo sklenjeno, da bo ustanovljena Kmečka banka, je bil 11. februarja. Pobudniki so v naslednjih dneh in tedni sestavili statut in izbrali ljudi, ki bi vodili banko. Dne 10. marca 1909 so se srečali z notarjem Karlom Cibejem. Pred njim so podpisali ustanovni akt, t.j. statut, in izbrali vodilne može novega denarnega zavoda. Pravilnik je bil napisan v slovenskem jeziku, prav tako vsa okvirna notarjeva dokumentacija. Notar Cibej je vlogo hitro poslal na gorisko sodišče, ki je dalo svoj pristanek 26. marca. Kmečka banka je pričela poslovati 20. aprila.

Odvetnik Alojzij Franko je bil izvoljen za predsednika. Za njegovega namestnika je bil izvoljen Ivan Saunig, veleposestnik, solastnik opekarne v Biljah in zupan v tistem kraju, za odbornike pa: Franc Obljubek, veleposestnik in zupan v Kojskem; Ignac Krizman, posestnik in nadučitelj v Dornberku;

Alojz Bandelj, posestnik v Podgori; namestnik odbornika je bil Anton Mikuz, posestnik in gostilničar pri Sv. Luciji. V nadzorstvu so bili Anton Kriznič, veleposestnik, tovarnar in zupan v Kanalu; Josip Klanjscek, posestnik in zupan v Oteverjanu; France Opacapan, posestnik in lastnik opekarne v Ozeljani; Rudolf Fiegl, posestnik v Pevmi; Franc Bajt, nadučitelj v Solkanu; namestnik nadzorstva pa je bil Ivan Koglot, posestnik v Vrtojbi in solastnik opekarne v Bukovici.

Za razliko od drugih denarnih zavodov, ki so imeli naziva posojilnica oz. hranilnica, so tej denarni zadrugi dali direktno ime Kmečka banka, pa čeprav je njen statut bil enak tistemu drugih denarnih zadrug.

Zanimivo je tudi, da je Kmečka banka svoj prvi sedež imela v mestni palači grofov Attems na Kornu. V tej stavbi so bili že prej sedeži Slovenskega kmetijskega društva, Slovenske kmečke stranke in uredništvo tednika Kmečki glas. Grof Sigismund Attems - v slovenskih listih so ga nazivali Ziga - je svoja posestva imel v slovenskem delu dežele in je bil v tesnih stikih z odvetnikom Frankom. Ta je bil predsednik Kmetijskega društva, grof je v njem bil podpredsednik.

Vest o ustanovitvi Kmečke banke je bila objavljena v Kmečkem glasu 15. aprila 1909. Iz oglasa v tej številki izveemo, da je Kmečka banka sprejemala vloge od 5 kron naprej, deleži za združnike so bili 20 kron. Banka je poslovala vsak dan od 8. do 13. ure, za vlagatelje v tekočem računu tudi od 17. do 18. ure. Vloge je obrestovala po 4, 5 od sto. Za posojila je zahtevala obresti od 5 in pol do 6 odstotkov. Takšne so takrat bile obrestne mere v bankah pri nas.

Upravitelji prejšnjih dveh bank so se hitro zavedli, da jim nova banka lahko odvzame njihove dosedanje stranke, se zlasti zato, ker so bili njeni upravitelji bili zelo znani in uživali vsestranski ugled. Zato so takoj začeli banko napadati na način, ki je takrat bil nekaj običajnega.

Pobudniki Kmečke banke so imeli srečno roko. Ljudje v mestu in na podeželju so se je oklenili. Da si takrat dobil v takšni združni banki posojilo si moral postati njen član. V palačo Attems so ljudje prihajali iz vseh krajev takratne goriske dežele. Že kmalu se je banka iz Attemsove palače preselila v stavbo na drugi kraj na Kornu, na vogal med Gosposko ulico in takratno Ulico sv. Antona. Tam so vzeli v najem majhno stanovanje. Uspevali so kljub temu, da je leto dni kasneje v Trgovskem domu svojo podružnico odprla Lju-

bljanska kreditna banka. Leta 1910 je odvetnik Tuma ustanovil tudi Gorisko delavsko posojilnico, ki je bila odraz socialdemokratskega gibanja. Delavci pa niso imeli denarja, da bi ga vlagali v banko, zato ta ni niti pravilno zazvela. Tik pred vojno so nekateri podjetniki in finančno močni ljudje delali na tem, da bi ustanovili Gorisko banko, ki naj bi prevzela stranke prejšnje Trgovsko obrtne zadruga. Njihov poskus ni uspel.

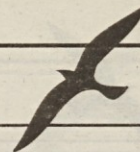
V vojnih letih je tudi Kmečka banka morala v izgnanstvo. Poslovala je kot vsi drugi podobni denarni zavodi, to je zelo malo. Denar so naložili na banke v notranjosti države. Kmečka banka se je vrnila v Gorico kmalu po vojni in dobro delala. Če naprej je poslovala v prostorih v prvem nadstropju stavbe na Kornu. Po smrti odvetnika Franka je na predsedniško mesto bil izvoljen Ivan Saunig. Njemu in njegovi sodelavcem se je treba zahvaliti, da se je banka obdržala v času fašističnega raznarodovalnega preganjanja. V tem času se je obdržalo približno trideset slovenskih denarnih zavodov, o cemer imamo dokaz v poročilih, ki so jih s Primorske v letih 1944 in 1945 slovenski partizani posiljali Denarnemu zavodu Slovenije v Crnomlju. Dobro in pošteno vodene banke in posojilnice so vzdržale fašistični pritisk. V tistem času je banka imela tudi do tisoč članov, kar pomeni prav toliko strank. Njeni posli so bili manjšega značaja in se ni kazala navzven tudi tako, da bi si kupila reprezentančno stavbo v mestu. Upravitelji niso hoteli zhosti fašistov, da ne bi postali preveč pozorni in nasprotni.

Kmečka banka je vzdržala tudi med 2. svetovno vojno in po njej. Nova mejna črta pri Gorici ji je ponudila in dala nove dimenzije dela. Vecala je poslovanje, pridobivala zaupanje domačih strank, sla vedno bolj tudi v mednarodno trgovino. Pred nekaj leti je zasla tudi v težave. Sedaj je prenovljena in lepo uspeva. Poleg že omenjenih predsednikov Alojzija Franka in Ivana Sauniga so jo vodili se Josko Jakoncic, Anton Ternovec, Ksaverij Leban in Mirko Primozic. Zadnja tri leta je na čelu upravnega odbora odvetnik Peter Sanzin.

Pisanje o devetdesetletni zgodovini takšnega denarnega zavoda kakršna je Kmečka banka in o njeni vlogi in pomenu v življenju Slovencev na Goriskem in v Gorici bi zahtevalo veliko več prostora od tega na eni sami strani dnevnika. Zato smo tokrat nase pisanje osredotocili samo na čas, v katerem je bila Kmečka banka ustanovljena.

Marko Waltritsch

Volilna zakonodaja trd italijanski oreh

Malenkosti, na prvi pogled nepomembne podrobnosti večkrat spreminjajo tok zgodovine. Spomnimo se samo, kaj pravijo o Napoleonu, o tem, kako je prebil noč pred odločilno bitko pri Waterlooju: imel naj bi težave, hud napad hemeroidov, namesto v postelji je bil kje drugje in je svojim poveljnikom prepoznal dal ustrezna navodila. Tudi z referendumom naj bi bilo nekaj narobe, vendar zaradi pozabljivosti nekega tiskarja. Nekateri namreč trdijo, da je neznan tiskar leta 1947 enostavno pozabil tiskati popravljeni člen 75 ustave, a v tem členu je bilo zapisano, da volilni zakoni ne morejo biti predmet referenduma. Zgodba zveni dokaj neverjetno: kako je mogoče, da se takega spodrselja ni nihče zavedel? Vendar je v Italiji, domovini prava, marsikaj neverjetno, začnši s samim pravom, z zakoni, ki dopuščajo vsemogoče razlage.

Tako ali drugače, referendum o volilnem zakonu za poslansko zbornico je pred nami in če parlament ne odobri spremembe sedanjega volilnega sistema, bomo sli na volitve verjetno 18. aprila. Sprememba volilnega sistema v tako kratkem in obenem težavnem obdobju pa je kaj malo verjetna. Z reformo volilnega sistema se ukvarja Giuliano Amato, minister za reforme. Predlaga večinski sistem z morebitnim dvojnimi turnusom: 475 sedežev poslanske zbornice bi porazdelili med kandidate, ki so v prvem krogu prejeli več kot 40% glasov. Če v dveh presežeta ta prag, zmaga tisti, ki prejme več glasov. Če nihče ne preseže 40%, gnesta v drugi krog dva najboljša (prva hipoteza) ali trije najboljši (druga hipoteza), ali vsi tisti, ki so prejeli vsaj 12, 5% glasov (tretja hipoteza). Se vedno je v razpravi, kako porazdeliti preostalih 155 sedežev. Nadalje predvideva nekakšno »pravico do tribune«: nekaj poslancev za stranke, ki sicer predstavijo svoje kandidate ob prvem glasovanju, vendar ne dosežejo praga, ki bi jim dopuščal sodelovanje v drugem krogu.

Za referendum so se izrekli Levi demokrati, Nacionalni zavezništvo, Ccd, Italija vrednot, Italijanska prenova, Pannella, liberalni del FI. Proti so Sdi, Ljudska stranka, zeleni, levice LD, Komunistična prenova, Liga, Stranka italijanskih komunistov, Urbani (FI).

Pobudnik tega referenduma je bil Mario Segni, napovedal ga je 28. februarja lani, v organizacijskem odboru pa je cela vr-

sta imen iz raznih sredin, od bivšega predsednika Confindustrie Luigija Abeteja do zgodovinarja Vittoria Foaja, režiserja Franca Zeffirellija, industrijca Pietra Marzotta, jurista Massima Severa Gianninija, politikov Antonia Di Pietra, Achilleja Occhetta, Wilierja Bordona, Francesca Cossige. Zbrali so 687 tisoč glasov (zadosčalo bi jih 500 tisoč).

Mario Segni je bil pobudnik tudi drugih dveh referendumov o volilnem sistemu, ki smo jih imeli doslej. Leta 1990 je sicer predlagal kar 3 referendume: za volilni zakon za senat, ki bi ustrezal večinskemu sistemu; za odpravo »večkratne preference« za poslansko zbornico; za razširitev volilnega sistema, ki je veljal za manjše občine, na vse občine. Ustavno sodišče je naslednje leto sprejelo samo referendum o eni sami preferenci. Glasovanje je bilo 9. junija 1991, ko je Craxi vabil ljudi, naj gredo raje na kopanje. Kar z 98% je bila odpravljena »večkratna preferenca«, posledica je bila, da je posebej na jugu na milijone glasov ušlo klientelarni in drugačni, tudi kriminalni kontroli. Cez dve leti je ustavno sodišče sprejelo se referendum o senatu in občinah. Parlament je pravočasno odobril zakon o neposredni izvolitvi zupana in tako preprečil referendum, medtem ko se je na referendumu o senatu 80% upravičencev izreklo za

spremembo volilnega sistema.

Iz tedanjega glasovanja je izšel sedanji zakon za volitve v poslansko zbornico, ki mu pravijo »Mattarellum«, po Sergiu Mattarelli, ki ga je izdelal. Ta zakon pa je ohranil vtis začasnosti, nedodelanosti: del političnega sistema namreč ni sprejel bipolarne logike in je v najboljšem primeru skušal razmere nekako prilagoditi starim proporcionalnim logikam, vsa ta razhajanja pa so bila in so še vir neenih trenj.

Polemike niso prizanašale niti ustavnemu sodišču, ki je poklicano, da odloča, če je predlog o volilnem sistemu za poslansko zbornico v nasprotju z ustavnimi določili. Marsikdo je trdil, da je sodišče pod pritiskom, da ga pogojujejo in podobno. Ustavni sodniki pa so nedavno vse presenetili, samo po poldrugem dnevu zasedanja so 19. januarja letos ocenili kot sprejemljiv predlog za odpravi sedanje 25-odstotne proporcionalne kvote.

Kot smo dejali, bi se referendum sedaj lahko izognili samo z odobritvijo ustreznega volilnega zakona, a časa je verjetno premalo: 13. junija bodo upravne in evropske volitve, volilna kampanija se bo pričela konec aprila, ko se bo moral pričeti tudi postopek za izvolitev novega predsednika republike. Najbolj verjeten datum je tako znova 18. april. Tudi če bi bilo več časa na razpolago, bi zakon v dogled-

nem obdobju težko zagledal luč, ker so si stališča strank dalec vsaksebi.

Referendumu nasprotujejo zlasti manjše stranke, ker bi jih najbolj penaliziral. Danes imajo namreč težo, ki je njihova dejanska moč ne opravičuje in so si jo zagotovile prav po odobritvi sedanjega volilnega sistema. Nekateri pa za sedanje razmere krivijo prav večinski sistem: po njihovem mnenju večinski sistem deluje v primeru, ko je že uveljavljen dvostrankarski sistem, ob sedanjem, fragmentarnem sistemu v Italiji pa to ne drži. Načelo večinskega sistema je namreč glasovanje v uninominalnih okrožjih, kjer zmagovalc pobere vse. Na volitvah leta 1996 je v večini okrožij zadosčalo 40% glasov in je prišlo do koalicij, ker nobena stranka ni dosegala te številke, a zatem so manjše stranke lahko izsiljevale. Resitev naj bi predstavljal dvojni turnus okrožja, pri katerem se stranke ob prvem glasovanju predstavijo kot take, saj se je na primer dogajalo, da so volilci oddajali glas liste, na kateri pa je bil tudi kandidat, ki jim je bil zelo dalec.

Dvojni turnus okrožja

Za zgoraj omenjeno rešitev, torej dvojni turnus ok-

rožja, se ogreva zlasti Giovanni Sartori, svojčas, ko je bil se tajnik Levih demokratov, jo je osvojil tudi Massimo D'Alema. Spopad pri drugem glasovanju ostane omejen znotraj posameznih okrožij in se ne razširi na državno raven. Parlament je izvoljen z večinskim sistemom z dvojnimi turnusom, število parlamentarcev odgovarja številu okrožij. V prvem krogu zmaga kandidat, ki prejme 51% glasov. Če nihče ne doseže 51%, se v 2. krogu predstavijo štiri stranke, ki so prejele največ glasov ali pa, kot je predlagal D'Alema, tisti, ki so presegli 7%. Stranke, ki lahko gredo na balotazo, pa se lahko temu tudi odrečejo in svoje volilce povabijo, komu naj oddajo svoj glas. Te stranke imajo pravico do nekakšne nagrade, proporcionalne pridobitve 10-15% sedežev. Manjše stranke temu sistemu nasprotujejo, bojijo se, da izginejo s političnega prizorišča, da jih večje stranke nekje vsrkajo. Tudi desna sredina se ga boji, predvsem zaradi domnevnega zavezništva med levo sredino in ligo v drugem krogu volitev.

Koalijski dvojni turnus

Ta model je v obdobju dvodomne komisije za institucionalne reforme imel soglasje vseh političnih sil. V prvem krogu volimo kandidate posameznih političnih sil, v drugem izbiramo med koalicijami, ki so prejele največ glasov. Gre za večinski sistem z dvojnimi turnusom, a stranke se od vsega začetka predstavijo kot koalicije. Kritiki opozarjajo, da bi morali istosčasno uvesti ustavno reformo, ki bi drugemu domu onemogočila glasovanje o zaupnici, saj obstaja možnost, da v senatu prevlada ena koalicija, v zbornici pa druga, ker bi bili predvideni različni »večinski nagradi«. Poleg tega bi se ohranila izsiljevalna moč manjših strank in s tem nestabilnost v posameznih koalicijah.

Proporcni sistem z vstopnim pragom

Volimo s strankarskimi proporcionalnimi listami, prag je 4%. Kdor ne preseže tega praga, ne more v parlament. To bi bila nova po-

doba dejanske moči vsakogar, vendar trenutno ne bi resili vprašanja stabilnosti, ker nobena stranka ne bi dosegla večine, a proporcni sistem tudi ne navaja strank h koalicijam. Zanj se ogreva Nacionalno zavezništvo, je skoraj povsem čist večinski sistem. Čisti večinski sistem po angleškem vzoru dejansko zagovarja samo Pannella.

Drugi predlogi in sinteza Amata

Tu imamo se predloga Di Pietra in Prodijsa ter predlog Amata, ki naj bi predstavljal sintezo vseh. Di Pietro se je zavzel za zakon na ljudsko pobudo, ki je se v senatu, vendar ga niso še obravnavali. Predlog je odločno za večinski sistem: 90% kandidatov izvolimo v uninominalnih okrožjih, v dveh krogih. Za izvolitev je potrebna absolutna večina, a če je nihče ne doseže, sledi balotaza. Ostalih 10% poslancev izvolimo po proporcionalnem sistemu, tako da se tudi manjšim strankam zagotovi tako imenovano »pravico do tribune«, v drugi krog pa se prebije samo tisti, ki doseže vsaj 7% glasov.

Prodi se zavzema za okrožni dvojni krog: na balotazi se predstavita kandidata, ki sta v vsakem uninominalnem okrožju prejela največ glasov, kandidat za premiera pa je na volilni listi označen ob imenu kandidata in simbola stranke, kateri pripada. Prodi obenem predlaga, da se ob spremembi večine hitro gre spet na volitve in možnost, da premiera zamenjajo v okviru iste večine.

Sintezo raznih predlogov je naredil minister za reforme Amato in sloni na okrožnem dvojnem krogu: v prvem krogu je izvoljen kandidat, ki zbere največ glasov, vendar mora doseči vsaj 40%. Če nikomur to ne uspe, sledi balotaza. Možen je dogovor med strankami, ki so v prvem krogu tekmovali vsaka zase. Amato je tudi predvidel proporcionalno kvoto brez praga kot pravico do »tribune« za stranke, ki niso v nobeni koaliciji. Tej proporcionalni kvoti se odšteje odstotek sedežev, tako da se zmagoviti koaliciji zagotovi stabilnost, kot »nagrada večini«. Kritiki opozarjajo, da tudi ta predlog ne odpravlja sedanjih slabosti sistema, ne preprečuje »gnetenja« med strankami.

Danijel Bizjak

Razne možnosti, ki se ponujajo po sklepu kasacijskega sodišča za referendum o volilnem sistemu

SEDANJI VOLILNI SISTEM

Italija je razdeljena v volilna okrožja, ki imajo pravico do določene kvote sedežev v razmerju s številom prebivalstva. Zakon predvideva, da 475 (torej 75%) od skupnih 630 sedežev poslanske zbornice porazdelijo v uninominalnih okrožjih po večinskem sistemu. Ostalih 155 sedežev pa porazdelijo kot proporcionalno kvoto. Strankam, ki se uveljavijo v uninominalnih okrožjih, odtegnejo vsaj 25% tega, kar so prejele pri proporcionalnem glasovanju, razlog je večje ravnotežje med strankami. Kritiki trdijo, da se sistem, po katerem smo prvič glasovali 27. marca 1994, ko je zmagal Pol svoboščin, ni obnesel, saj ni prinesel trdnih koalicij.

REFERENDUM

Treba bo odgovoriti na vprašanje, če soglašamo ali ne z odpravo tako imenovanega »glasu za listo«, s katerim kot proporcionalno kvoto podelijo 155 sedežev poslanske zbornice. Zahteva je karseda enostavna, vendar je referendumsko vprašanje zelo dolgo in zapleteno, ker je treba pač navesti vse tiste dele zakona, za katere se zahteva odprava.

ČE ZMAGA DA

Danes prejmemo dve glasovnici, eno s simbolom in imenom kandidata, drugo s simbolom strank. Če zmaga DA, druge glasovnice s simbolom strank ne bo več, odpravljena bo kvota 25% sedežev. To pomeni, da bodo 475 sedežev porazdelili po večinskem sistemu, ostalih 155 pa si bodo v posameznih okrožjih zagotovili tisti neizvoljeni kandidati, ki so v uninominalnih okrožjih prejeli največ glasov.

ČE ZMAGA NE

Ostane v veljavi sedanji volilni sistem.

DATUM

Referendum bo na eno od nedelj med 15. aprilom in 15. junijem, zelo verjetno 18. aprila. Referendumu se lahko izognemo, če parlament odobri bistvene spremembe sedanjega volilnega sistema, torej ne samo kak lepotni poseg. Preverjanje teh sprememb sodi v pristojnost kasacijskega sodišča. V primeru razpusta parlamenta pa referendum odložijo za leto dni. Referendum je veljaven, če sodeluje absolutna večina tistih, ki imajo pravico do glasovanja (50%+1). Referendumi leta 1997 tega kvoruma niso dosegli in niso prinesli nobene spremembe.

SEJA GLAVNEGA SVETA KZ

Kmečka zveza se že pripravlja na občni zbor, ki bo sredi aprila

Člani Glavnega sveta so se dotaknili cele vrste perečih problemov

Minuli četrtek se je, prvič v letosnjem letu, sestel glavni svet Kmečke zveze, ki je ob dobri zasedbi obravnaval vrsto aktualnih vprašanj.

Predsednik Alojz Debelis je uvodoma poročal o dejavnostih zveze v zadnjem obdobju. Seznanil je prisotne člane sveta z rezultati številnih srečanj in posegov, ki jih je Kmečka zveza opravila pri oblasteh, da bi pospešila uresničevanje sprejetih obvez, katerih je, kot je znano, kar veliko. Stanovska organizacija kmetov je bila v svojih stikih se zlasti pozorna do deželne uprave, deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSA, Kraske gorske skupnosti in trzaskе Obcine.

V odnosu do Dežele je Kmečka zveza zlasti zahtevala, da se zagotovijo finančna sredstva za razvojni načrt kmetijstva v trzaski pokrajini, s preureditvijo urbanističnih instrumentov in normativa,

ki danes možnosti razvoja celo ovira, kaj se, da bi jih spodbujal. Deželna ustanova za razvoj kmetijstva pa bi morala zagotoviti predvsem strokovno pomoč in publicizacijo kmetijskih proizvodov.

Alojz Debelis je v okviru ocene opravljenih srečanj zlasti poudaril udeležbo sodelovanja s Krasko gorsko skupnostjo, ki jo Kmečka zveza smatra za dejanskega koordiniratorja razvojnih usmeritev na trzaskem Krasu. S Trzasko občino pa so se stanovske organizacije skupno dogovorile, da se obnovi občinska komisija za kmetijstvo, ki naj bi se sestajala po potrebi.

Glavni svet je zatem razpravljal o več zadevah, ki so za naše kmete aktualne in katerim smo prav zaradi njihovega pomena tudi namenili precejšnjo pozornost v tisku. Gre za izvajanje takojšnje metode "HCCP", o katerih Kmečka zveza prireja tečaje, kajti gre za

potrebo po vestnem izpolnjevanju določenih obveznosti, drugače pretijo kmetom visoke globe. Govor je bil tudi o potrebi po vpisu v CONMI za vse, ki pri svoji proizvodnji uporabljajo embalaže.

Odborniki so sicer poudarili potrebo, da se omenjene obveze vestno spoštujejo, vendar je prila do izraza tudi ocena, da je za tako sibo kmetijsko dejavnost, kot jo premore trzaska pokrajina, odlo-

no preveč birokratskih obveznosti. In ker velja podobno tudi za druga območja v državi, bi morala vlada sprejeti ustrezne razbremenilne ukrepe.

Glavni svet je nato sprejel sklep, da bo letosnji občni zbor zveze sredi aprila, poleg rednega pa je na dnevnem redu tudi izredni občni zbor, ki ga narekuje potreba po spremembi statuta. Ob tej priložnosti bo tudi formaliziran deželni značaj organizacije.

O nevedenem in se drugih organizacijskih vprašanjih je govoril tajnik Edi Bukavec, ki je med drugim poročal, da je zveza sestavila nov dokument o regulacijskem načrtu občine Devin-Nabrezina. Stališče so že odposlali tako županu kot načelnikom svetovalskih skupin, opremljeno pa je tudi s prošnjo za ponovno srečanje.

Tajnik je zatem podal informacijo o vsedravnem kongresu Italijanske konfederacije kmetov, ki bo v Rimu naslednji teden in se ga bo udeležila tudi delegacija Kmečke zveze. Na dnevni red se je tokrat priložilo tudi vprašanje prispevkov, ki jih člani

placujejo za razne usluge, glavni svet pa je glede članarine sprejel sklep, da se kmetijam z davčno številko IVA povisa na 80.000 lir, za ostale pa ostane nespremenjena.

Svetniki stanovske kmečke organizacije so na seji vzeli na znanje, da je bila tudi trzaska pokrajina končno vključena v konzorcij za zaščito proti toči, kar omogoča zainteresiranim kmetijam, da se včlanijo in utrežno zavarujejo. Gre za konzorcij, ki so ga iz goriške pokrajine razširili tudi na trzasko.

Nadalje je glavni svet prejel informacijo predsednika o včlanjenju zveze v Kmetijsko zadrugo, odborniki pa so bili seznanjeni tudi z dejstvom, da bo družba SNAM dokončala instalacijo plinovoda na trasi od Opcin do Domja. Družba je za dogovor o ceni za služnost stopila v stik s Kmečko zvezo in glavni svet je ocenil, da so predlagana merila sprejemljiva.

Nazadnje je bilo na seji slišati tudi komentar k nedavnemu srečanju o agriturizmu na Trzaskem. Takšna srečanja so lahko nedvomno koristna, je bilo rečeno, če prispevajo k pozitivnemu premiku za razvoj tega področja, se zlasti če si utre pot spoznanje, da brez kmetijstva menda tudi kmečkega turizma ne more biti. Ne enega ne drugega pa se celo ne more biti brez kmetov, ki na omenjeni posvet niso bili vabljeni, kakor tudi ne njihove stanovske organizacije. Glavni svet je izrazil upanje, da je slo le za neprijeten spodrsilaj. (du)

ČLOVÉK IN ZEMLJA

NOVICE

Dve informativni srečanja KZ Gorica

Glede na pravilnik o dodelitvi dovoljenj za 900 ha novih vinogradov v naši deželi, ki je bil objavljen 27. januarja v uradnem listu FJK, organizira Kmečka zveza Gorica informativno srečanje z dr. Renatom Osgnachom, direktorjem pokrajinskega nadzornictva za kmetijstvo. Srečanje bo v torek, 9. februarja ob 15.30 na sedežu društva Briski gric na Bukovju. Glede na važnost argumenta so vsi vinogradniki vabljeni k udeležbi.

Drugi sestanek organizira goriska Kmečka zveza v četrtek, 11. februarja ob 15.30 v gostilni Peric v Doberdobu. Gospa Vesna Skrk, odgovorna za fiskalo pri trzaski Kmečki zvezi bo predavala o fiskalni zakonodaji kmetijskih podjetij glede na zapadlosti roka placila davka IVA.

Poziv za izlet na kmetijski sejem v Verono

Kmečka zveza in Kmetijska zadruga prirejata v četrtek, 11. februarja strokovni izlet na kmetijski sejem v Verono, ki dosega letos svojo 101. izvedbo in na kateri sodeluje veliko proizvajalcev - razstavljalcev kmetijske tehnologije. Med povratkom sta predvidena tudi obisk in večerja na agrituristični kmetiji. Cena izleta je 60 tisoč lir (prevoz in večerja).

Vpisovanje poteka na Kmečki zvezi in Kmetijski zadrugi. Na razpolago je še petnajst mest. Prireditelji vabijo vse zainteresente, da pohitijo z vpisom, ker bo v primeru nezadostnega števila udeležencev izlet odpadel.

Seznam tečajev HACCP

8. - 10. februarja, od 18. do 21. ure:
Kolonkovec - Osnovna sola Gregoric (Ul. Fianona 1)

»Zelenjava, vino, olje«

23. - 26. februarja, od 18. do 21. ure:

Zgonik - telovadnica

»Osmice, vinogradniki in ostali«

2. - 5. marca, od 18. do 21. ure:

Nabrezina - občinska knjižnica

»Vinogradniki, osmice, zelenjava«

8. - 10. marca, od 18. do 21. ure:

Opcine - dvorana Kraske zadrugne banke

»Vinogradniki in ostali«

15. - 17. marca, od 18. do 21. ure:

Opcine - dvorana Zadrugne kraske banke

»Osmice«

Za agrituriste je tečaj se v pripravi.

Sporočilo Kraške gorske skupnosti

Kraška gorska skupnost sporoča, da predvideva Deželni zakon st. 22 z dne 9. 4. 1982 »Predpisi o gozdarstvu« izplačilo denarnega prispevka zasebnikom ali združenjem za pogozdovanje, izboljšanje in nadomeščanje drevesnih vrst na gozdnih posestvih.

Predvideni so finančni prispevki do največ 75 odst. dopuscene investicije za sledeče posege:

a) dejavnosti za izboljšanje gozdov;
b) posegi za obnavljanje uniceh ali zaradi kakršnegakoli vzroka poškodovanih gozdov;

c) posegi za nadomeščanje gozdov za sečnjo v naravne gozdove;

d) postopna sečnja v gozdovih z visokimi drevesi;

Predvideni so med drugim finančni prispevki do največ 30 odst. dopuscene investicije za posege v zvezi z uporabo za sečnjo dozorelih gozdov.

Samo po sebi je umevno, da se predvideni prispevki delujejo le za gozdove, v katerih so stroški posegov višji od bodočega dobička.

Prošnje na kolkovanem papirju je treba sestaviti na osnovi obrazca, ki ga je pripravila Kraška gorska skupnost in jih je treba predložiti najkasneje do 12.30, dne 25. 2. 1999.

Za obrazec in eventualne informacije se zainteresirani lahko zglasijo na sedežu Kraske gorske skupnosti v Sesljanu st. 54/D.

KORISTNI NASVETI

Urejevanje oljčnega nasada in izbira sort

Ceprav smo se v polni zimi, lahko že začnemo z načrtovanjem oljčnega nasada. Priprava tal za sajenje oljke zahteva nekaj pozornosti, saj bodo gostila rastlinske vrste let. Zato je potrebno, da dobro poznamo tla in tudi mikroklimatske pogoje tam, kjer nameravamo saditi oljke.

Zelo važen je čas sajenja. V naših krajih oljko sadimo v marcu. Oljka je v naših krajih se posebno izpostavljena bodisi zimskemu mrazu, kot spomladanskim pozebam. Lahko pa oljko posadimo do začetka maja, vsekakor pred toplimi dnevi, da ne nastopi suša. Jesensko sajenje za oljko ni primerno.

Različne bomo ravnali v primeru nasada ali pa če želimo posaditi le posamezna drevea. Izбира in temeljito priprava tal je bistvene važnosti pri pripravljanju oljčnega nasada. Oljka najraje raste v lahkih, propustnih tleh, kjer je veliko skeleta, pa ceprav se prilagodi

tudi drugim zamljam. Preveč glinasta zemlja za oljko ni primerna, saj je oljka posebno občutljiva na zastajanje vode v tleh. To lahko privede do sušenja oljčnih dreves. Ker so naša tla precej glinasta, moramo se posebno paziti za pravilno drenažo. Zato jih moramo globoko orati. Kot alternativo lahko tudi ripamo (obdelujemo s posebnimi stroji, ki globoko rahlajo zemljo in jo ne obracajo) in potem bolj površinsko orjemo. Ta sistem je se posebno priporočljiv v gricevnatih legah, kjer ne terasiramo. Na ta način si uredimo dobro drenažo, korenine imajo dovolj globine, da se razširijo, obenem pa tudi preprečimo erozijo in površinsko odtekanje vode. Ripanje je primerno tudi tam, kjer imamo veliko kamenja v globini. Idealno bi bilo, da bi globoko obdelovanje ali ripanje opravili v poletnih mesecih pred sajenjem.

Pred globinskim obdelo-

vanjem moramo gnojiti za zalogo. Če ripamo, založno gnojimo po tem, a pred površinskim oranjem. V primeru glinastih tal, kot so naša, je zelo priporočljivo gnojiti s hlevskim gnojem v količini 200 do 300 stotov na hektar. Na ta način izboljšamo predvsem strukturo tal. Poleg tega gnojimo ze z mineralnimi gnojili, in sicer 400 do 500 kg/ha superfosfata in 200 do 300 kg/ha kalijevega sulfata. Točneje odmerke gnojil vsekakor določi talna analiza. Pred sajenjem pripravimo sadilne jame.

Saditvena razdalja odvisi od vzgojne oblike, tipa terena in bujnosti rastlin. Pri nas je značilna kotlasta vzgojna oblika, ki zahteva nekoliko več prostora. Na ravnini ali na rahlo pobočnih zemljah naj bodo saditvene razdalje od 5 x 4 (bolj revna zemlja, sibkejša bujnost) od 6 x 6. Bogata zemlja, visoka bujnost). Ker ima belica bujno rast in ker je naša zemlja relativno bogata,

uporabljamo v glavnem razdaljo 6 x 6. Na terasah ali v pobočnih zemljah saditveno razdaljo zmanjšamo. Oljka mora imeti v vsakem primeru dobro osvetlitev.

Ce sadimo posamezne rastline, izkoplremo sadilne jame približno 1 m v premeru in globoko kakih 50 cm. Na dno jame damo okvirno 1 kg superfosfata in 500 gr kalijevega sulfata, ali pa kakšno mesano gnojilo, ki vsebuje fosfor in kalij. Gnojilo pomešamo s približno 1/3 zemlje, ki jo vsujele, da na dno jame. Važno je le, da korenine niso v neposrednem stiku s koncentriranimi gnojili.

Po navadi sadimo eno ali dvoletne sadike. Dan pred sajenjem zalijemo sadike v lončkih, da ostane koreninska gruda ob sajenju nepoškodovana. Zemljo nekoliko potlacimo z nogo. Okrog sadike pustimo kolobar nizji od ostale površine zaradi zalivanja. Na koncu sajenja damo rastlinici oporo, s

katero jo branimo pred burjo.

Opора mora biti vsaj 15 cm v jami in visoka do krošnje. Na koncu vsako sadiko zalijemo s približno 10 litrov vode. Ob brstenju gnojimo z dušikovimi gnojili.

Pri načrtovanju oljčnega nasada, je važna tudi pravilna izbira sorte. Upoštevati moramo tudi čas zorenja plodov. V krajih, ki so bolj izpostavljeni zimskemu mrazu, dajemo prednost sortam, ki prej zorijo. Izbiramo nazadnje tudi po lastnem okusu. V naših krajih izbiramo le med sortami, ki so najbolj odporne mrazu. Sorte, ki so primerne na naše kraje, so naslednje:

BELICA - je avtohtona in najbolj razširjena sorta na Trzaskem ter v Istri. Zelo je bujna in značilna je navpična drža vej. Pozno zori, po 15 novembra in izplen je visok (20 odst.). Je edina lokalna sorta, ki jo razmnožujejo v specializiranih ratlinjakih. Zelo je občutljiva na oljčno muho.

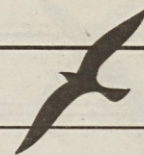
LECCINO - je toskanska sorta, zelo zazširjena sorta drugod, saj se prilagaja različnim talnim in podnebnim razmeram. Je srednje bujnosti, samoneoplodna. Zori že konec oktobra. Izplen je nizek (16-17 odst.). Olje je bolj sladkega okusa in ni zelo aromatično. Sorta je primerna tudi za namizne oljke.

PENDOLINO - je toskanska sorta. Je dobra oprasevalka, posebno za leccino. Je malo bujna in veje značilno visijo. Zori konec oktobra. Je bolj občutljiva na mraz. Izplen in kakovost nista najboljša.

MAURINO - je toskanska sorta, samoneoplodna in včasih jo uporabljamo tudi kot oprasevalko. Zori prve dni novembra, izplen olja je srednji, kakovost dobra.

FRANTOIO - Tudi ta je toskanska sorta. Količina in kakovost sta zelo dobri. Pozno zori, je samoneoplodna. Pri nas je malo razširjena, občutljiva je na oljčno kozavost.

dr. Magda Sturman

Načrt Tergeste: SDGZ nudi potrebne storitve

Trzaski občinski odbor je pred kratkim dokončno odobril načrt o preureditvi trzaskega starega mesta, ki bo tako v kratkem stekel v okviru projekta Evropske unije Urban. Načrt zadeva šestnajst italijanskih mest in predvideva finansiranja za načrte, s katerimi nameravajo javne uprave večjih evropskih mest z raznimi posegi poziviti mestna središča, kjer kraljujejo brezposelnost, revščina, mikrokriminal, družbeno-gospodarska in ambientalna degradacija itd.

V Trstu je načrtu ime projekt Tergeste, med prvenstvenimi nameni pa so preporod prvotnih značilnosti mestnega središča, ustanovitev novih delovnih mest, promocija turističnega potenciala mesta, gospodarska oživitve starega mesta, uresničitev novih kulturnih in socialnih struktur. Novosti je pred nedavnim predstavil javnosti trzaski občinski odbornik Mauro Tommasini, ki je tudi predložil dva javna načrta o študentskem domu ter o medkulturnem večletnem centru in večnamenskem socialnem centru, med odobrenimi načrti pa so tudi center proti nasilju nad ženskami, glasbeni storitveni center, center za prvo pomoč za zasvojene z mamili ter prostori za kulturne prireditve in rekreacijske dejavnosti. Finansiranj bodo deležna mala podjetja, ki so na območju že prisotna in podjetja, ki se nameravajo tam nastaniti ter združenja, zadruge in fundacije, ki bodo v starem mestu nudile kulturne, socialne in skrbstvene storitve (t.i. terciarni sektor). Prispevki, ki so nepovratni, so v višini do največ sto tisoč evrov (okoli 190 milijonov lir) za tri leta, pogoji zanje so med drugimi stabilnost pri zaposlovanju, kvalificirano osebje, poznanje novejših tehnologij ter sinergije med javnim in zasebnim sektorjem. Prispevkov so lahko deležna vsa podjetja, čeprav obstajajo določene prednostne lestvice. Prednost gre vrednotenju umetniških, turističnih in tehnoloških sektorjev s posebnim ozirom na mlade podjetnike in podjetnice ter na zaposlovanje, finansiranja pa so predvidena tudi za prenovitev prostorov oziroma nepremičnin, opreme, strojev in za stroške za upravljanje. Javna dela bodo dali v zakup najkasneje

25. februarja, pričeti bi se morala med aprilom in majem ter se končati predvidoma poleti leta 2000.

Dela so predvidena na območju, ki ga obsegajo Ul. Teatro Romano, Stopnišče delle Medaglie d'oro, Trg San Silvestro, Trg Riccardo, ul. del Trionfo, Trg Barbacan, Ul. Venezian, Ul. Cavana, Trg Cavana, Ul. San Sebastiano, Ul. Punta del Forno.

Da bi kaj več izvedeli o projektu Urban, smo se obrnili na tajnika obrtne sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Andreja Sika, sicer tudi odgovornega za okence, ki ga je Združenje odprlo v svojih prostorih in ki nudi v zvezi z načrtom Urban vse potrebne informacije in storitve. Kot je povedal, gre nedvomno za izredno priložnost za posege v starem mestu, saj je predvidena vrsta izrednih finansiranj. Prispevke je treba izkoristiti in porabiti do 30. septembra 2001. leta, ko morajo biti dela tudi končana. To velja za vrsto posegov, ki ne zadevajo samo Trsta, a tudi druga mesta, ki so se na-

črta Urban sicer lotila že pred leti. V Trstu so se premaknili sele lani poleti, tako da je obdobje 1998-2001 zelo ozek termin. Razpise so objavili sele v začetku januarja, rezultate pa bomo videli novembra.

Bodisi podjetja kot predstavniki terciarnega sektorja morajo predstaviti prošnje do 15. februarja, a obstaja tudi drug termin, in sicer do 15. aprila. Gre povedati, da so razpoložljiva sredstva za »zamudnike« v bistvu polovična. Za podjetja oz. obrate, ki so že nastanjeni na območju in bodo predstavili prošnje za prispevke do 15. februarja, je na razpolago 734 milijonov lir, za kasnejše prošnje (do 15. aprila) pa 314 milijonov lir (skupno 1.048 milijonov lir). Za podjetja, ki se morajo nastaniti in bodo predstavili prošnje do 15. 2., so predvidena finansiranja v višini 2.934 milijonov lir, za ostale 1.258 milijonov lir (skupno 4.192 milijonov lir). Kar zadeva terciarni sektor je predvidenih 1.992 milijonov za prošnje, predstavljene do 15. februarja, za ostale je na razpolago 992 mili-

jonov lir (skupno 2.984 milijonov lir).

Med že nastanjenimi podjetji imajo pravico do prispevkov obrtna podjetja in mala podjetja, ki delujejo na področjih hotelirstva in restavracij, turističnih storitev, storitev za podjetja, trženja obrtnih izdelkov in storitev, vezanih na nove tehnologije v informatiki. Finansiranja za podjetja, ki se nameravajo nastaniti na območju starega mesta, zadevajo nakup ali prenovitev prostorov oz. nepremičnin za odprtje obrata, nakup opreme in strojev ter stroške za upravljanje. V tem primeru imajo prednost obrtna podjetja tradicionalnega sektorja, ki gre od umetne obrti in krojaštva do zlatarjev in urarjev. Prispevki krijejo do največ 50 odstotkov investicije že nastanjenih podjetij, za nove obrate in terciarni sektor krijejo finansiranja do največ 70 odstotkov investicije.

Občina se je seveda zavedla, da ne more biti sama kos nalogi in je podpisala konvencije s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem, z združenjem obrtnikov Confartigianato in z državno konfederacijo obrtnikov CNA, ki so odprli posebna okenca in so na razpolago za posredovanje informacij ter pripravo prošenj (informacije nudi tudi urad Urban pri občinski upravi). Konvencije med Trzasko občino in stanovskimi združenji obrtnikov so podpisali pred kratkim, Slovensko deželno gospodarsko združenje pa je zastopal podpredsednik Robert Vidoni. Okence pri SDGZ deluje že nekaj časa, tako da poziva Sik vse zainteresirane, naj se obrnejo na Združenje, kjer bodo dobili vse informacije, material in strokovno pomoč pri pripravi prošenj. Podčrtati velja, da so storitve brezplačne. Do sedaj se je izkazalo, da vlada okoli tega precej zanimanja, poleg tega se tudi slovenski člani SDGZ zanimajo za dejavnost v starem mestu. Pri Združenju dobivajo namreč dnevno ogromno telefonskih pozivov ljudi, ki sprašujejo po informacijah, poleg tega pripravljajo že več prošenj. Škoda le, da Trstu ni uspelo prej izkoristiti projekta Urban, a Sik vsekakor poziva ljudi, naj pohitijo, saj gre za odlično priložnost.

Aljoša Gasperlin

Tommasini: Priložnost Urban velja izkoristiti

Projekt Urban je torej stekel. Trzaska občina bo najkasneje 25. februarja dala v zakup javna dela, ki bi morala zaceti med aprilom in majem in se končati poleti leta 2000, na območju starega mesta pa bi se morala s prispevki EU nastaniti številna nova podjetja. Glavni problem za slednje je v tem, ali bo na razpolago dovolj prostorov, kjer odpreti obrate. Lastniki his in poslopij v starem mestu so namreč številni, vprašljivo pa je, ali nameravajo prodati oz. dati v najem svojo imovino. Poleg tega so se v Trstu lotili projekta Urban sele lani poleti, tako da je na razpolago malo časa, saj je treba prispevke EU porabiti do 30. septembra leta 2001, ko morajo biti dela tudi končana. O tem, zakaj je načrt Urban stekel pozno in o problemu prostorov smo se pogovorili s trzaskim odbornikom Mauirom Tommasinijem.

Obrazložil nam je, da je Trst izostal iz prvega kroga projekta Urban leta 1994, ker so ocenili, da je nad povprečnim standardom. Po nadaljnjih pojasnilih o značilnostih posegov v starem mestu so vendarle vključili tudi Trst (dodatno sta pristopila tudi Lecce in Catanzaro) med italijanska mesta, ki so lahko deležna prispevkov EU v okviru projekta Urban (sklep je bil sprejet decembra 1997. leta). Trzaski občinski svet je odobril načrt maja 1998. leta, nakar so takoj pričeli z delom.

Kar zadeva prostore v starem mestu, kjer naj bi se nastanila nova podjetja, je Tommasini dejal,

da so se zvrstila že razna srečanja med javno upravo in lastniki velikega števila nepremičnin, ravno predvčerajšnjim pa so poslali pisma lastnikom drugih his, s katerimi jih prosijo za sodelovanje. Obstaja sicer tudi urbanistični načrt »Capitelli« iz leta 1997, ki predvideva prenovitev zgradb v roku desetih let, tako da bi ljudje sedaj lahko izkoristili priložnost projekta Urban, ki finansira lastnike pri obnovi poslopij. Tommasini upa vsekakor v visok odziv s strani prebivalstva na dane možnosti, saj ima »obcutek, da se pobuda pospešuje.«

Kaj pa, ko bi dela ostala na polovici in bi ne prislo do celovite prenove? Riziko obstaja, je dejal odbornik in dodal, da bi vsekakor bilo nesmiselno, ko ne bi ljudje izkoristili priložnosti. Javna uprava, je povedal Tommasini, skuša vsekakor čimveč podpirati in olajševati razmerje med ponudbo in povpraševanjem. A. G.

Tako naj bi izgledali novi domovi za študente

Novice Slovenskega deželnega gospodarskega združenja

Sindikalna kronika SDGZ Promocija in skrb za delovne razmere v gostinstvu

Prejšnji teden so se odborniki gostinske sekcije pri SDGZ pod vodstvom novega predsednika Nika Tenčaja sestali v značilni gostilni Suban v Trnovci, ki jo že vrsto let upravlja Boris Marković, tudi novi odbornik sekcije.

Na dnevnem redu je bila v ospredju vsebina, ki naj bi jo kraski gostinci poudarili na posvetu o kmečkem in agrarnem turizmu kot sredstvih za razvoj Krasa. Posvet, o katerem je PD že poročal, je priredilo trzasko podjetje za turistično promocijo z namenom, da bi poklicalo k skupnemu omizju in sodelovanju vse operaterje, organizacije in ustanove, ki so resno zainteresirani za turistični razvoj Krasa.

Nadalje so odborniki obravnavali program tečaja za vodenje gostinskega obrata v priredbi Zavoda za poklicno izobraževanje. Glavni poudarek naj bi bil na ovrednotenju krajevnih kuhinj, za kar bo poskrbela predavateljica Vesna Gustin, avtorica etno-kulinarčne

uspešnice. Je več dnevov ku klobas. Pomemben prostor pa je posvečen strezbi (tudi francoske sole), prilagajanju vin z jedmi, k pripravi jedilnika in seznama vin, psihologiji klienta: tu bodo sodelovali ugledni domači in zunanji strokovnjaki, tudi iz gostinskih vrst. Predvidena so predavanja iz tehničnega izrazoslovja v angleščini, nemščini in francosčini, poleg tavnih novosti. Odborniki so se obvezali, da bodo spodbujali udeležbo zlasti mladih družinskih sodelavcev. Tecaj, ki je namenjen trzaskemu in goriskemu prostoru, bo startal konec meseca.

Glede promocije so gostinci vzeli na znanje, da je zgbanka Vinske poti terana skoraj posla, saj je sla zelo dobro v promet tako na raznih sejnih in prezentacijah, kot tudi preko distribucije v lokalnih hotelih in turističnih ustanovah. Zato so odobrili predlog za ponatis zgbanke, ki bi ga izvedli s pomočjo sponzorstva.

Sestanek je dosegel višek z zanimivim razpravo o pogojih dela na Krasu, o neravnovesju med izdatim delom ob koncu tedna in o manjšem prilivu gostov ob ostalih dneh. Stanje je zlasti nevzdržno glede izdatkov za osebje;

podjetniki bi morali imeti možnost, da jemljejo v službo natakare in ostale pomočnike tudi za nedolocen čas in po potrebi, kar je zaenkrat zelo težko uresničljivo oz. nemogoče po pravnih poti. Mnenje vseh je bilo, da je skrajni čas, da se t. im. »fleksibilnost« pri uporabi delovne sile, ki jo vladni organi tako opevajo, res udejani vsaj pri tistih dejavnostih, ki to krvavo potrebujejo.

Novi zakon prinaša nove pogoje za trgovce

V sredo se je sestal na podružnici SDGZ v Nabrezini odbor sekcije trgovine na drobno pri Združenju. Pretežno trzaski trgovci so obravnavali predlog Občine Trst glede nove odredbe o posebnem obratovalnem času, ki bo stopil v veljavo za vse trgovske in gostinske obrate s 1. marcem. Pomembno novost vnasa letos nedavna odobritev deželnega zakona o trgovini.

Po neuradnih vesteh naj bi zakon predvideval po novem pet dni in pol obveznega odprtja vseh trgovin, tako bi odpadla lanska varianta o samo prostovoljnem odprtju obratov ob

ponedeljkih oz. drugih predvidenih dneh za tedenski počitek: npr. jestvine in cvetličarne ob ponedeljkih in sredah popoldne, trgovine s stroji od sobotah itd.

Mestna trgovska združenja so se že sestala na to temo in predlogi so različni, ker nekateri tolmačijo novi zakon po starem, češ da bi predvidena določba o poldnevem tedenskem počitku ostala še naprej fakultativna in tako bi lahko tudi za letos uvedli poldnevno odprtje ob ponedeljkih po prostovoljni izbiri. Resnici na ljubo je treba omeniti, da obstajajo različne situacije. Lani so imeli dano korist ob nedeljskih odprtjih zlasti v mestu, po rajonih in v predmestju pa baje ni bilo kupcev.

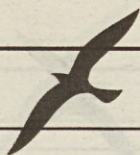
Glede na nejasnosti izglede ob pomanjkanju dokončnega besedila in prave razlage zakona, se je večina trgovcev SDGZ bolj nagibala k temu, da bi se za uvedbo posebnega obratovalnega časa v Trstu upoštevalo »stari« zakon in tako rekoč ponovilo lansko odredbo, ki je predvidevala fakultativno možnost odprtja obratov pol dneva na dan obveznega tedenskega počitka.

Knjiga SDGZ Lastno gospodarstvo Jamstvo za obstoj

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvesča vse člane, da je na razpolago na sedežih v Trstu in Cedadu ter na podružnicah v Dolini, na Opčinah in v Nabrezini knjiga Milana Pahorja Lastno gospodarstvo - Jamstvo za obstoj, ki jo je organizacija pripravila in izdala za počastitev 50-letnice lastnega obstoja.

Člani, ki niso dobili knjige na ponedeljkovi slovesni predstavitvi v bivšem Narodnem domu, jo lahko dvignejo v nastetih sedežih ob uradnih urah, s tem da oddajo potrebni kupon.

Vse člane vabimo, naj to opravijo čimprej, saj razpolaga knjiga z res obsežnim dokumentarnim in bogato ilustriranim gradivom, ki ne zajema le povojnega razvoja gospodarske manjšinske organizacije, pač pa sega v same začetke slovenskega organiziranega gospodarstva in združnega gibanja na Primorskem, v drugo polovico prejšnjega stoletja.

FRANCIJA / ZAČETEK MEDNARODNE MIROVNE KONFERENCE O KOSOVU

Srbom in Albancem se ponuja zadnja priložnost za miroljubno rešitev krize

Uvodni govor francoskega predsednika Chiraca - Zapleti z odhodom Albancev iz Prištine

PARIZ - Danes lahko izbirate med vojno in mirom, med preteklostjo in bodočnostjo. S temi besedami je francoski predsednik Jacques Chirac včeraj popoldne v Rambouilletu otvoril mednarodno konferenco o Kosovu, ki predstavlja najbrž zadnjo priložnost za miroljubno rešitev tamkajšnjega spora. Računajo, da bo konferenca trajala najmanj dva do tri tedne, mogoče pa tudi več, odvisno pač od poteka pogajanj. Končni časovni termin za sporazum naj bi bil april.

Francoski državni poglavar je poudaril, da pri reševanju kosovske krize ne gre pozabiti na pretekle tragedije, treba pa je predvsem gledati naprej, na nove odnose med državami in narodi, ki se ustvarjajo v Evropi. Od tod poziv vsem udeležencem konference, naj imajo toliko poguma, da pogledajo v bodočnost v pripravi, da mora življenje v vsakem primeru prevladati nad smrtjo. Chirac ni niti enkrat omenil možnosti vojaškega posega NATO; očitno da ne bi razburil Beograda, ki je, kot znano, z veliko težavo sploh sprejel vabilo na konferenco.

Po uvodnih Chiracovih besedah je uvodne misli izrekel sef britanske diplomacije Robin Cook, ki skupaj s francoskim kolegom Hubertom Vedrinom predstavlja konferenco. Mi si želimo, da se vse države nekdanje Jugoslavije pridružijo novi in sodobni Evropi, pri čemer pa morajo vsi sprejeti načela sožitja in medsebojnega spoštovanja, na katerih temelji mednarodna skupnost. Treba je torej spoštovati obče veljavno mednarodno pravo, se pred tem pa sprejeti načelo, da danes ni več mogoče spremeniti meje z nasiljem in z nestrpnostjo. Nobene kosovske repu-

blike torej, a čim širša avtonomija albanske večine v mejah sedanje Jugoslavije.

Prihod albanske delegacije se je znatno zavlekel, ker srbske oblasti niso dovolile izhoda iz Prištine predstavnikom Osvobodilne vojske Kosova (UCK), na poseg in pritisk francoske vlade pa se je zaplet resil, tako da so lahko predstavniki Albancev odpotovali v Francijo. Mirovna konferenca se je zaradi tega pričela s približno dvournim zamudo.

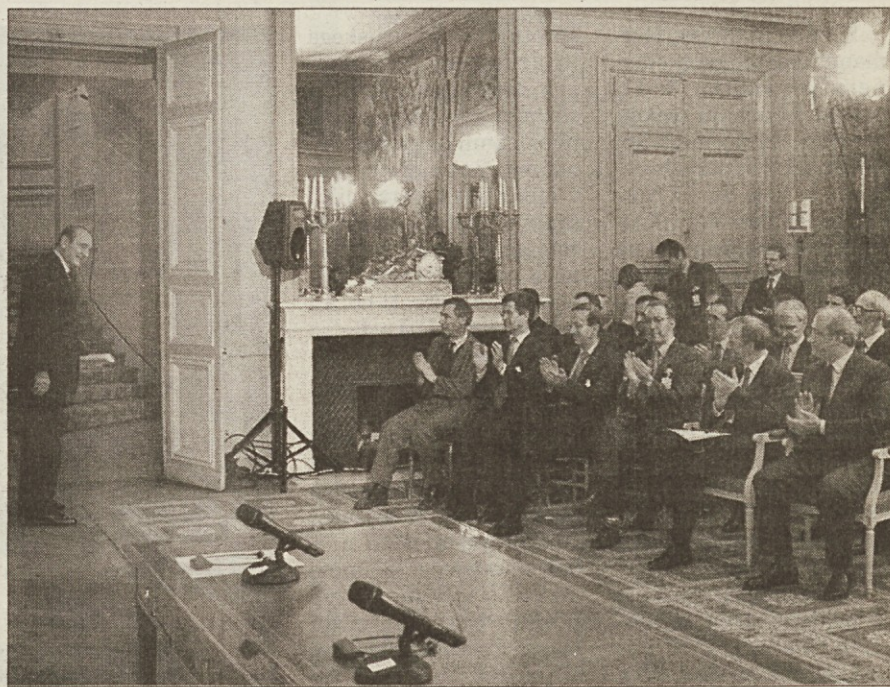
Ameriski obrambni sekretar William Cohen medtem ne izključuje možnosti zračnih napadov zveze NATO, če mirovna pogajanja za Kosovo, ne bi bila uspešna. »Zračni napadi ostajajo možnost,« je poudaril

Cohen na 35. konferenci za varnostno politiko v Münchnu. NATO mora okrepiti svoje sposobnosti, da bi se v bodoče lahko bolje odzval na regionalne krize, je dejal Cohen. Pri tem se je zavzel za čimvečjo mobilnost enot držav članic zaveznitva in posodobitev logistike. Cohen je opogumil evropske države, naj prevzamejo aktivnejšo vlogo znotraj zaveznitva, evropske partnerice pa posredno pozval, naj okrepijo svoja obrambna prizadevanja.

Da bo v primeru neuspeha konference v Franciji vojaški poseg na Kosovu neizbežen je prepričan tudi posebni odposlanec Evropske zveze, Avstrijec Wolfgang Petrisch. Dejal je, da si EU in NATO ne mo-

reta več privoščiti vojnega zarišča na Balkanu. Diplomati je vsekakor videti zmerno optimist, saj je prepričan, da bodo sprte strani na koncu sprejele vsaj 80 odstotkov zahtev pobudnikov mirovne konference. Slednja, kot znano, uživa popolno podporo ameriške administracije.

Posebne enote srbske policije so dopoldne v Beogradu brez jasnih vzrokov z orožjem vdrle in zasedle prostore filialke ameriške farmacevtske družbe INC, ki jo vodi nekdanji srbski premier Milan Panić, danes politični nasprotnik Slobodana Miloševića. Mednarodni opazovalci menijo, da gre za provokacijo srbske policije, v kar je trdno prepričan tudi Panić.

Francoski predsednik Chirac in udeleženci mirovne konference o Kosovu (AP)

AMAN / MEDTEM KO SE NADALJUJE AGONIJA KRALJA HUSEINA

Jordanska vlada predala politično oblast 37-letnemu Huseinovemu sinu Abdalahu

Abdalah nima še vseh pristojnosti - Huseina so iz bolnišnice premestili v njegovo rezidenco

AMAN - Jordanska vlada je na smrt bolnega kralja Huseina včeraj razglasila za nezmožnega vladanja in je njegovega 37-letnega sina Abdalaha imenovala za regenta. Abdalah je že slovesno zaprisegel pred člani vlade, dolžnosti regenta pa mu dajejo le omejene politične pristojnosti (ne more na primer napovedati vojne, podpisati mirovnih sporazumov in spreminjati ustave). Za kralja bo lahko zaprisegel sele po očetovi smrti.

Princ Abdulah bin Husein je najstarejši od petih Huseinovitih sinov, rojen v drugem zakonu s princeso Mono, rojeno v Veliki Britaniji kot Toni

Gardiner. Tik po svojem rojstvu leta 1962 je bil tri leta uradni prestolonaslednik, kar je postalo sporno zaradi meščanskega porekla njegove matere, hčere britanskega vojaškega svetovalca. Leta 1965 je Husein zaradi napetega notranjepolitičnega položaja in poskusov atentatov za prestolonaslednika imenoval svojega takrat 18-letnega brata Hasana.

Princ Abdulah je poklicni castnik in poveljuje specialni enoti za posebne operacije varnostnih sil. Dejavni je tudi v vojaškem vodstvu in v vojski uživa veliko priljubljenost. V politični javnosti se je doslej le malo pojavljal. Dolga leta se je solal v tujini, in sicer v Oxfordu in Washingtonu. Po poklicu je pilot, padalec in topniški poveljnik. Poročen je s palestinsko princeso Rania, s katero ima dva otroke.

Za svojega naslednika ga je Husein imenoval 26. januarja, predno je odšel na zdravljenje v ZDA, vendar je imenovanje avtomatično zapadlo ob njegovem predvčerajšnjem povratku do-

mov. Po jordanski ustavi mora dolžnosti kralja v primeru njegove nezmožnosti vladanja, na primer zaradi bolezni, opravljati regent. Če kralj ne more imenovati regenta, to stori vlada, kot je to naredila včeraj.

Huseina so včeraj iz bolnišnice Al Husein v Amanu premestili v njegovo rezidenco Bab el Salam (vrata miru) na obrobju jordanske prestolnice. Kot so sporočili uradni viri iz Amana, je se vedno priključen na naprave, ki ga ohranjajo pri življenju, in prejema tablete proti bolečinam. Njegova jetra in ledvice ne delujejo več, medtem ko srce in možgani delujejo normalno, je se pojasnil njegov zdravnik, ki pa ni povedal, ali je kralj pri zavesti. Na naprave naj bi bil priključen, dokler ne umre po naravni poti. Viri iz kraljeve palače so sporočili, da lahko kralj umre v nekaj urah ali dneh. Odločitev o premestitvi je sprejela Huseinova družina, vendar je sam kralj pred časom izrazil željo, da svoj konec dočaka v Bab el Salamu.

ITALIJA / PRIPRAVE NA EVROPSKE VOLITVE

Prodijeva lista že išče kandidate

RIM - Romano Prodi je že na delu pri iskanju kandidatov za evropske volitve 13. junija. Bivši ministerski predsednik, ki je v petek prizgal zeleno luc za demokrate pod Oljko, bo najbrž kandidiral v treh volilnih okrožjih, saj zakon ne dovoljuje kandidatur v starih okrožjih. Ni znano, če se bo za mandat v Strasbourg potegoval Antonio Di Pietro, medtem ko bodo med kandidati rimski zupan Francesco Rutelli, zupan Catanie Enzo Bianco in skoraj gotovo tudi beneski zupan Massimo Cacciari. Prodi in njegovi upajo, da bo na novoustanovljeni volilni listi kandidiral tudi trzaski zupan Riccardo Illy.

V novo volilno gibanje najbrž ne bo pristopila Ljudska stranka, čeprav se bo nekdanji premier v prihodnjih dneh se enkrat sestal s Francom Marinijem. Pri LS se stvarno razmišljajo o skupnem volilnem nastopu s Cossigovo UDR in z Dinijevno stranko Rinnovamento italiano, katerim se bodo morda pridružili tudi levo usmerjeni socialisti.

Levi demokrati so se medtem sprijaznili s Prodijevo in Di Pietrov po tezo. Njihov voditelj Walter Veltroni je vsekakor spet izrazil upanje, da kljub temu razkolu nova volilna lista ne bo dokončno skalila odnosov v levi sredini.

Veliki politični pomisleki senatorja Fulvia Camerinija

TRST - Med poslanci in senatorji Oljke, ki imajo pomisleke nad izbiro Romana Prodi, je tudi trzaski parlamentarec Fulvio Camerini (na sliki). Senator je svoje pomisleke izrazil na skupščini Gibanja za Oljko, na kateri je Prodi napovedal rojstvo nove stranke in zaveznitvo z Antoniom Di Pietrom in z nekaterimi župani velikih mest.

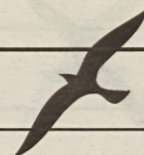
Camerini je kritičen do izbire županov, saj se sprašuje, kako bodo lahko v primeru izvolitve v Strasbourg opravljali dvojno funkcijo. Kot kaže, se trzaski senator ne bo direktno udeležil volilne kampanje za evropske volitve. Izrazil je vsekakor upanje, da bo volilna kampanja posvečena Evropi in ne italijanski notranji politiki. Bolj naklonjen Prodijevo odločitvi pa je trzaski koordinator Gibanja za Oljko Daniele Gouthier.

Spopadi med Etiopijo in Eritrejo

ADIS ABEBA/ASMARA - Etiopska in eritrejska vlada sta danes potrdili, da vzdolz sporne meje med državama potekajo srđiti boji. Državi se medsebojno obtožujeta, da je spopade začela nasprotna stran.

Po poročanju etiopske vlade so eritrejske enote dav napadle etiopske položaje. Eritrejska vlada je medtem sporočila, da je boje začela etiopska stran z veliko ofenzivo na eritrejske položaje. Po poročanju uradne eritrejske tiskovne agencije so napad "etiopskih agresorjev" medtem že odbili. Eritrejska stran je tuje opazovalce povabila, naj se sami prepričajo o trditvah. Podatkov o morebitnih mrtvih in ranjenih ni. Po nekaterih virih naj bi se strani borili s težkim topništvom, tanki in pehoto. (STA/dpa)

SMUČANJE / SVETOVNO PRVENSTVO V VAILU

Maier v smuku razred zase Drugi Kjus, tretji Aamodt

Ghedina z 9. mestom razočaral - Brezavšček zelo dober enajsti

VAIL - Avstrijec Hermann Maier je na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju osvojil še drugo zlato medaljo. Po zmagi v superveleslalomu, ki jo je delil z Norvežanom Lassejem Kjusom, je tokrat sam stal na najvišji stopnički. Kjus se je moral tokrat zadovoljiti z drugim mestom (+0, 31), tretji pa je bil še en Norvežan Kjetil Andre Aamodt (+0, 57). Smolo je imel Avstrijec Hans Knauss. Njegovo 4. mesto je se toliko bolj nevhvalno, saj je za Aamodtom zaostal za dve stotinki sekunde!

Za veliko razočaranje je poskrbel Italijan Kristian Ghedina, ki ni niti za trenutke posegel v boj za medalje. Nasprotno, zelo dobro se je odrezal Slovenec Aleš Brezavšček, ki je z 11. mestom (+2, 50) popravil 63 let staro najboljšo uvrstitev slovenskih smučarjev na svetovnih prvenstvih.

To je moja najlepša zmaga. Te kolajne sem si najbolj želel, bolj kot lanskim v Naganu. Maksimalno sem tvegati in uspelo mi je,« je povedal presrečni Herminator, na cilju pa mu je med prvimi cestital tudi njegov rojak in navijač, zvezdnik akcijskih filmov Arnold Schwarzenegger, po katerem je povzel vzdevek »Herminator«. Maier ima v svoji zbirki že štiri svetovne naslove, veliki kristalni globus svetovnega pokala in 16 zmag v zadnjih starih mesecih, ugovarjanja o »izvoru« njegovih napetih mišic pa ga niti najmanj ne prizadenejo.

Po zmagi so mu na-

sprotniki iz avstrijskega in drugih mostev, kajpak, cestitali, a s kratkim stiskom rok. Vsi ga spostujejo, a nihče ga baje nima rad. Ze »star« je vdrl v njihov svet in razblinil sanje o uspehih mnogih, zato ga imajo za nekakšno uzurpatorja. »To je lep dan, a najboljši bo, ko mi bo zaročenka Petra podarila sina,« si je Maier privoščil romantično noto.

»Ze pred tekmo sem čutil, da ne bom uspešen. Namesto sonca so se pojavili oblaki. Vidljivost ni bila najboljša, veste pa, da imam težave z vidom, kar so potrdili tudi zdravniški izvidi. Zatao sem smučal s potegnjenim zavoro. Maier in Norvežana so odlični, imajo izredno razvite mišice, a niso nepremagljivi. Spet jih bom izzval na prihodnjih olimpijskih igrah ali na svetovnem prvenstvu. Moje kariere se ne bo hitro konec,« je v cilju razlagal razočarani Ghedina.

Vrstni red moskega smuka: 1. Hermann Maier (Avt) 1:40, 60; 2. Lasse Kjus (Nor) 1:40, 91; 3. Kjetil Andre Aamodt (Nor) 1:41, 17; 4. Hans Knauss (Avt) 1:41, 19; 5. Stefan Eberharter (Avt) 1:41, 40; 6. Werner Franz (Avt) 1:41, 75; 7. Bruno Kern (Svi) 1:41, 98; 8. Audun Groenvold (Nor) 1:42, 37; 9. Kristian Ghedina (Ita) 1:42, 79; 10. Patrik Jaerbyn (Sve) 1:42, 94; 11. Aleš Brezavšček 1:43, 10; 13. Erik Seletto (Ita) 1:43, 33; 29. Grega Sparovec (Slo) 1:46, 80; 31. Jernje Koblar (Slo) 1:47, 13.

Hermann Maier v akciji med včerajšnjim smukom v Vailu

SMUČANJE / DANES V VAILU ŽENSKI SMUK

Kostnerjeva se še ni izvila iz krize

Italijanka na treningih razočarala - Favoritinje so Nemke in Avstrijke

VAIL - Pred današnjim ženskim smukom za svetovno prvenstvo je ozračje v italijanskem taboru svinceno. Prva dama hitrih disciplin med »azzurami« Isolde Kostner preživlja globoko krizo. Na vseh treningih je daleč zaostala za najboljšimi. Slabo se je odrezala tudi na hitrejših odsekih, kjer bi morala prednjaciti. Popularno »Isi« je slab nastop v superveleslalomu precej potrl, saj je računala, da bo še tretjič ubranila naslov prvakinje. Vso pozornost je sedaj usmerila v smuk, a kljub trudu so rezultati povprečni, sama pa si ne zna razložiti, zakaj ji ne gre: »Nikoli ne morem smučati sproščeno in tekoče,« priznava Kostnerjeva. V letosnjem svetov-

nem pokalu je v smuku ze trikrat stopila na zmagovalni oder, vendar samo na mehkih progah z manjšim številom ovinkov. Težavje je Kostnerjev s prva prisovala izčrpanosti, pomanjkanju zeleza v krvi. Ob prihodu v Vail je prisegala, da se počuti dobro, zdaj pa je očitno, da njeni problemi niso samo fizične narave, ceprav si Ladinka za slabe rezultate ne upa kriviti svojega avstrijskega izdelovalca smuč.

Poleg Kostnerjeve bodo italijansko čast v smuku branile Bibiana Perez, Patrizia Bassis in Enela Tagliabue. V slovenski ekipi pa bodo Mojca Suhadolc, Anja Kalan in Spela Bračun.

Favoritinje so kajpak Avstrijke

in Nemke, nekoliko pa so padle kotacije Švicark. Po briljantnem nastopu v St. Antonu je kazalo, da se lahko v »germanski boj« vmeša vsaj Corinne Ray Bellet, ki pa je v Vailu doživela viden padec forme.

Najmlajša udelezenka svetovnega prvenstva je 16-letna Argentinka Maria Belen Simari Birkner. Oče je italijanskega porekla, mati, smučarska učiteljica pa je Avstrijka. Cela družina vso leto preživi v zimi. Od jeseni do pomladi se namreč Belenovi preselijo v italijanski Pinzolo, tako da hčerki omogočijo nastop na tekmah FIS. V argentinski reprezentanci nastopa tudi njen 18 let stari brat Cristian.

KOŠARKA / A1 LIGA

Goriški Sdag danes v Pistoii za biti ali ne biti

A2 liga: Lineltex v Bielli

GORICA - V 20. kolu italijanske košarkarske A1 lige bo danes goriški Sdag igral izredno pomembno tekmo v Pistoii proti zadnjevršeni ekipi Mabo. Odveč je poudariti, da je za goriško ekipo danes edini imperativ zmagi. V primeru, da bi Zorzijevi fantje izgubili, bi se verjetno tudi poslovili od najvišje lige.

Ceprav je zadnji na lestvici, je Mabo kar solidna ekipa, v kateri sta zlasti nevarna Forrest in Mays. V prejšnjem kolu so Gorici doživeli doma proti milanskemu Sonyju hud poraz, povrhu pa so se zelo slabo igrali. Trener Zorzi in goriški navijači pričakujejo od svojih vaorvancev takojšnjo rehabilitacijo.

DANASNJI SPORED (18.00): Kinder Bologna - Teamsystem Bologna, Müller Verona - Varese, Zucchetti Reggio Emilia - Pompea Rim, Termal Imola - Pepsi Rimini, Sony Milan - Polti Cantù, Mabo Pistoia - Sdag Gorica.

TRST - Zelo pomembno srečanje caka tudi tržaški Lineltex danes v A2 ligi. Alibegovičeva ekipa namreč gostuje v Bielli, kjer ga caka domača Fila, pri kateri je pomožni trener Massimo Raseni. Fila je predvsem nevarna na lastnem igrišču.

DANASNJI SPORED (18.00): Snai Montecatini - Scavolini Pesaro, Montana Forlì - Bini-viaggi Livorno, Fila Biella - Lineltex Trst, Sicc Jesi - Bancosardigna Sassari, Coridvari Roseto - Zara Fabriano, Select Avellino - Popolare Ragusa, Viola Reggio Calabria - Serapide Pozzuoli.

1. SKL: Kraški zidar zmagal v Mariboru

MARIBOR - V 1. krogu 1. slovenske košarkarske lige od 7. do 12. mesta je sezanski Kraški zidar v Mariboru premagal domači Brnauk z 69:65 (34:30). Najboljši strelec »zidarjev« je bil Vujksanić s 17 točkami, Jan Budin pa jih je dosegel 14.

OSTALA IZIDA: Slovan - Helios 98:74, Triglav - Postojna 63:54. OD 1. DO 6. MESTA: Pivovarna Lasko - Savinjski Hopsi 96:58, Loka Kava - Union Olimpija 56:96, Krka - ZM Lumar Maribor 87:67.

NOVICE

Finale Sisley - Cuneo

RIM - V finalu italijanskega odbojarskega pokala se bosta danes ob 18.30 po pričakovanjih pomerila Sisley iz Trevisa in Alpitour iz Cunea.

Sisley je s 3:0 (15:12, 15:11, 15:4) premagal okrnjeno Casa Modena, Alpitour TNT Cuneo pa je prav tako s 3:0 (15:9, 15:8, 15:13) odpravil Iveco iz Palerma.

Pet narodov: zmagi Francije in Škotske

DUBLIN - V prvi tekmi slovitega turnirja Petih narodov v rugbyju je Francija s težavo (10:9) premagala Irsko. Odločil je Castaignedovo prosti strel v zmagodnji minuti. V drugi tekmi je Škotska s 33:20 premagala Wales.

Korda na Češkem suspendiran

PRAGA - Disciplinska komisija česke teniske zveze je zaradi jemanja prepovedanih pozivil Petra Korda suspendirala z vseh morebitnih tekmovanj v tej državi. Zaradi dopinske afere je Korda izločen tudi iz česke teniske reprezentance, ki tekmuje v Davisovem pokalu. Prepoved igranja ne velja za turnirje v tujini, zato za Kordo to ne bo imelo prevelikih tekmovalnih in denarnih posledic.

Rokomet: Genertel spet uspešen

TRST - Tržaški Genertel je tudi v včerajšnjem kolu italijanske rokometne A1 lige zmagal in tako je ohranil vodstvo na lestvici s 5 točkami prednosti. Tržacani so tokrat, kljub odsotnosti Novokmeta, premagali močno Rubiero z 19:18 (10:10). Najboljši strelec pri gostiteljih je bil Fusina s 5 goli, prav toliko jih je dal pri gostih Bronzo.

ODBOJKA / IT. POKAL

Švica boljša od Slovenije

Slovenija - Švica 0:2 (0:2)

STRELCI: 0:1 Hodel (8.), 0:2 Comisetti (17.)

SLOVENIJA: Simeunović, Galic (Bulajic), Knaus, Milanić, Rudonja (Mitrakovic), Dominko (Gajser), Ceh (Cipot), Pavlin, Zahović, Osterc, Udovik (Acimović).

SVICA: Hilfiker, Henchoz, Hodel, Vogel, Zwysig, Chapuisat (Rey), Comisetti (Chasot), Di Jorio, Muller, Sforza (Bulmann), Wicky.

MUSCAT - Slovenska nogometna reprezentanca je s porazom začela turnir v Omanu. V prijateljski tekmi so bili Švicarji boljši, predvsem v prvem polcasu. Ze v prvi petini (do 17. minute) so dosegli dva gola in postavili končni izid 2:0. Do takrat sta Hodel in Comisetti zatresla mrežo vratarja Marka Simeunovića, obramba pred njim pa je bila dobro izigrana ter zmešana. V slovenski reprezentanci so zadovoljili le Zahović, Galic in v drugem polcasu debitant Saso Gajser. V drugem delu so imeli varovanci selektorja Srečka Katanca zogo v svojih nogah, toda bili so brez pravih idej in pravih strelav na gol ni bilo.

ZDA boljše od Nemčije

JACKSONVILLE - Kakšno presenečenje. V prijateljski tekmi je nogometna reprezentanca ZDA s 3:0 premagala Nemčijo. Vsi goli so padli v prvem polcasu (16 Kirovski, 24 Sanneh, 26 Reyna). Nemčija je igrala s sledecimi moznimi: Kahn, Babbel, Matthaeus, Rehmer, Jeremies, Ricken, Moeller, Ramelow (Nerlinger), Zickler (1Bode), Preetz, Marschall.

KOŠARKA / ZAČETEK NBA LIGE

Kukoč (32 točk) ni mogel preprečiti poraza Chicaga

Marko Milič dve točki v štirih minutah, Stepanja ni igral

NEW YORK - Košarkarji v severnoameriški poklicni ligi NBA so s pospešenim ritmom začeli letošnje skrajšano in, predvsem zaradi odhoda Michaela Jordana, osiromašeno prvenstvo. Lanski prvaki iz Chicaga so v svojem prvem srečanju na gostovanju pri lanskim finalnim nasprotnikom iz Salt Lake Cityja izgubili z 96:104, s precej zdesetkanim moštvom pa na kaj več niso mogli niti računati. Kljub porazu svojega moštva pa je bil najboljši mož na igrišču Hrvat Toni Kukoč, ki je dal kar 32 točk in v drugem polcasu skoraj ujel zaostanek 18 točk. Zmaga Utaha je bila v drugem delu resno ogrožena in le dobra igra Karla Malone (21 točk) je preprečila neprijetno presenečenje.

Moštvo Phoenix Suns je z zmago 101:92 na gostovanju pri ekipi Los Angeles Clippers dobro začelo prvenstvo. Najboljši je bil s 24 točkami in 17 skoki po pričakovanju Phoenixov košarkar Tom Gugliotta, odlično pa je zaigral tudi Jason Kidd (18 točk in 10 podaj). Marko Milič je igral dobre štiri minute in dosegel dve točki iz dveh metov ter naredil eno osebno napako. Pri domaćih je bil najboljši Eric Piatkowski s 16 točkami, novinec Michael Olowokandi pa je prispeval 14 točk in šest skokov.

Zmagalo je tudi moštvo Vladimirja Stepanije, Seattle Supersonics, vendar nekdanji igralec ljubljanske Olimpije ni igral. Nadzvočni so v prvi tekmi z 92:86, sele po podaljšku ugnali Dallas

Mavericks. V podaljšku se je najbolj izkazal domači košarkar Gary Payton, ki je dal na tekmi 28 točk in zadel nekaj pomembnih metov za tri točke. K zmagi sta veliko prispevala tudi Vin Baker (18 točk) in novi center Seattla Olden Polnyce (11 točk in 13 skokov).

Kar ni uspelo nekoliko slabši ekipi iz Los Angelesa, je uspelo precej boljšim jezernikom. V svoji dvorani so z 99:91 premagali moštvo Houston Rockets. Shaquille O'Neal je dal kar 30 točk in stirinajstkrat uspešno skočil, Kobe Bryant pa je k temu dodal še 25 točk in deset skokov, kar je njegov osebni rekord. Raketam ni pomagala niti odlična igra legendarnega Charlesa Barkleya, ki je zadel kar 31 točk. Sestkratni prvak lige NBA in novinec v moštvo Houstona Scottie Pippen je dal deset točk in opravil devet uspešnih skokov, sedemkrat lepo podal in petkrat premeteno ukradel zogo, vendar je slabo metal, saj je od 18 metov iz igre zadel le stirikrat. Hakeem Olajuwon je tokrat izgubil svoj tradicionalni dvoboj z O'Nealom in dve minuti pred koncem srečanja obsedel zaradi šestih osebnih napak.

Ostali izidi: San Antonio - Sacramento 101:83. Denver - Minnesota 92:110, Orland - New York 93:85 Atlanta - Cleveland 100:83, Boston - Toronto 92:103, Miami - Detroit 81:95, Indiana - Washington 96:81, Los Angeles Lakers - Houston 99:91.

NAMIZNI TENIS / SINOČI V A1 LIGI

Pink Cervino se je oddolžil Krasu Generali

V odločilnem dvoboju vrhunskih Kitajk je Wangovoa potegnila krajši konec proti 6. igralcu sveta Ni

Kras Generali - Pink Cervino 3:5

Katja Milčič - Bulatova 0:2 (12:21, 16:21); Wang - Lazzari 2:0 (21:4, 21:12); Vanja Milčič - Ni Xia 0:2 (8:21, 14:21); Wang - Bulatova 2:0 (21:8, 21:6); Katja Milčič - Ni Xia 0:2 (8:21, 2:21); Vanja Milčič - Lazzari 2:0 (21:17, 22:20); Wang - Ni Xia 1:2 (14:21, 21:19, 18:21); Vanja Milčič - Bulatova 1:2 (21:17, 15:21, 9:21).

»Vse smo dali od sebe, vendar je očitno, da so boljše od nas iz vseh vidikov: glede tehnike in glede izkušenj. Dobro smo igrali proti taki ekipi. Sestavili so jo, da z njo zmagajo prvenstvo«, je po sinočnji tekmi izjavil trener prve ženske ekipe Ge-ke Qiang.

Pred srečanjem tretjega povratnega kroga v prvoligaskem prvenstvu smo navajali le evropeke nasloves nasprotnikovih igralcev. Dejansko pa je Pinkova Kitajka Ni Xia Lian se večja zvezda: svetovna prvakinja, trenutno pa šesta na svetovnih lestvicah.

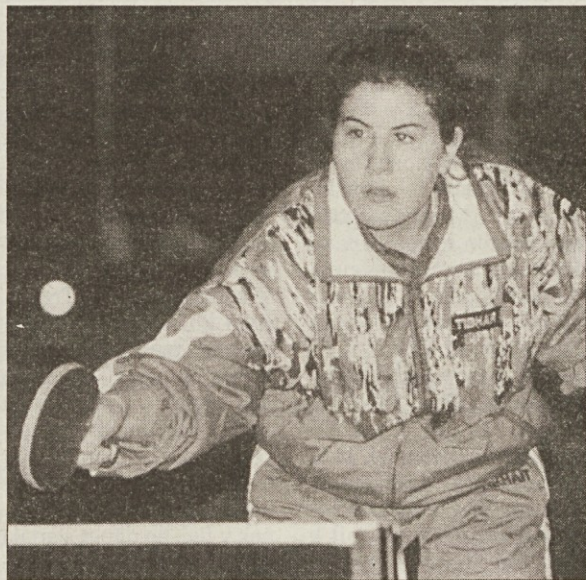
Tja do izenačenja rezultata 3:3 se v bistvu ni zgodilo nič dramatičnega. V obeh ringih so bili izrezali pari v preveliki disonanci, tako da ni bilo težko ze vnaprej določiti zmagovalca: Katja Milčič proti naturalizirani Rusinji, evropski prvakinji Bulatovi. Wang proti tretji

Kitajka Pink Cervina Ni Xia, 6. na svetovni lestvici (levo); krasovka Katja Milčič (desno)

nasprotnikovi igralci Debori Lazzari, Vanja Milčič proti svetovni Ni Xia Lian, Wang proti Bulatovi.

V četrti tekmi smo pričakovali več borbe, vendar je tu prišla do izraza inteligentnost Krasove Kitajke: nasprotnico ima nastudirano, tako da je Bulatova po precej mlačni igri dosegla le 8 oziroma 6 točk. Sledila sta dvoboja med tretjo igralco Krasa Generali in prvo med nasprotnicami ter Vanjo in Lazzarijevo, kjer se je temperatura že začela višati. Zlasti v drugem setu je Lazzarijeva začela močno napadati. Videli smo nekaj dolgih izmenjav in krasovka je v protinapadu le dosegla

tudi drugi set na razliki 22:20.

Tribune so nestrpno pričakovale kitajski dvoboj, od katerega je bil odvisen končni izidi. Levoroki igalki sta merili moči v treh nizih. Prvič v življenju sta se srečali in njuna tekma je nudila nepozabno predstavo vrhunkega namiznega tenisa. V spoznavnem setu je Wang odnesla krajšo, v drugem tesno slavila, v odličnem pa izgubljala z 9:17. Nadoknadila na 18 (kakšen napor in vztrajnost!) in tu se je zaustavilo. Medtem se je za hip poridilo novo upanje, da mor-da napravi kaj Vanja Milčič proti Bulatovi, ker ji je bila že odzvela prvi set.

Vendar je v naslednjih dveh Rusinja ni dala več blizu.

Kras Generali je izgubil 4. prvenstveno tekmo, vendar si dekleta nimajo kaj očitati. Prekratke so bile zgolj za tri suhe točke... (J.J.)

Ženska A2 liga

Kras Avalon - A4 Verzuolo 2:5.

Ženska B liga

Kras Activa - CUS Udine 2:3.

Moška C1 liga

Kras - Sakura 5:0.

HOKEJ IN LINE

Italijanski pokal: danes start poletovcev

Ob 15. uri proti moštvu Cortine

Polet Kwins bodo uradno začeli svojo letošnjo sezono v hokeju in line z nastopom v italijanskem pokalu, ki so že lani osvojili prvo mesto v tem pokalu.

Poletovi hokejisti bodo danes igrali v sportni dvorani pri Sv. Ivanu, Ul. Boegan, ob 15. uri proti Cortini, sledila bo tekma med Cortino in Paderonom, nato pa se bodo poletovci (okrog 17. ure) pomerili s Paderonom.

Poletovo moštvo se je letos okrepilo z vrsto odličnih slovenskih hokejistov, tako da bo gotovo med protagonisti ne samo tega tekmovanja, temveč tudi italijanskega prvenstva. Zato poletovci pričakujejo, da se bodo navijaci v letošnji sezoni udeležili tekm v večjem številu kot doslej, saj bodo lahko gledali kakovosten hokej in line.

V prvem, meddezelnem delu italijanskega pokala bosta za Polet Kwins najnevarnejša konkurenta Avalanche iz Bocna, ki je že v italijanskem prvenstvu osvojil končno peto mesto, in Spinea, ki se je v tej sezoni zelo okrepila. V državni del se bodo uvrstile tri ekipe skupine iz Triveneta, ki ga sestavljajo naslednje ekipe: Cortina, Asiago, Polet Kwins, Avalanche Bocen, Montebelun, Paderono in Spinea.

domači šport

Danes

Nedelja, 7. februarja 1999

KOSARKA

MOSKA C LIGA

17.30 v Gallu pri Ferrari: Verdeta basket - Jadran Nuova kreditna

PROMOCIJSKA LIGA

15.30 v Dolini: San Vito - Breg

DRŽAVNI KADETI

11.30 v Briscikih, Ervatti: Kontovel La Nuova edile - Chiarbola Conca D'Oro

DEZELNI KADETI

11.00 v Gradiscu, Ul. San Michele: Itala San Marco - Jadran; 16.00 v Trstu, 1. maj: Bor Friulexport - Staranzano

DECKI

10.30 v Trstu, Ul. Calvola: Sgt - Kontovel

PROPAGANDA MOSKI

9.30 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco - Kontovel

PROPAGANDA ZENSKE

15.30 v Miljah: Muggia - Polet

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Muggia; 14.30 v Trstu, Ul. Carnaro: Ponziana - Vesna; 14.30 v Koprivenm: Capriva - Zarja/Gaja

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Aiellu del Friuli: Aiello - Juventina; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Union 91

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Dolini: Breg - Mladost; 14.30 v Trerbcach: Primorec - Pro Farra

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Dolini: Breg B - Union; 14.30 v Begliano: Begliano - Primorje B; 14.30 v Bazovici: Zarja/Gaja B - Sagrado

NARASCAJNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - San Lorenzo

ODBOJKA

1. MOSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, Ul. Locchi; Sant'Andrea - Mima Eurospin

2. ZENSKA DIVIZIJA

9.30 na Proseku: Kontovel - Ricreatori

MLADINCI

11.00 na Opcinah: Mima Eurospin - Triestina Volley

DEKLICE

10.00 v Trstu, Ul. Ginnastica: Sgt Telecron - Slo-ga A

NARASCAJNICE

11.00 v Dolini: Breg - Triestina Volley; 15.30 v Trstu, sola Petrarca: Pallavolo Trieste - Bor Friulexport

NAMIZNI TENIS

ZENSKA C1 LIGA

10.00 v Castelgoffredu: Fit Lycra - Kras

MOSKA C 2 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - San Giovanni

HOKEJ IN LINE

ITALIJANSKI POKAL

15.00 v Trstu, igrišče Edere pri Sv. Ivanu: Polet Kwins - Cortina; 17.00: Polet Kwins - Treviso.

KOŠARKA / VČERAJ V C2 LIGI

Borovci uspešni, domovci izgubili

Bor Radenska - Arte Bittesini 64:63 (24:25)

BOR: Filipčič 5 (1:1 prosti meti, 2:3 met za dve, - met za tri), Susani 14 (4:5, 2:6, 2:4), Simončič 17 (7:7, 2:2, 2:4), Percič 13 (3:4, 5:8, -), Rasman 10 (-, 5:8, -), Tomsic 5 (1:2, 2:4, 0:4), Velinsky, Barini (0:2, 0:2, -), Pettiroso (-, 0:2, -), Smilovich, trener Furlan.

SON: 16. 3T: Simončič 1, Susani 1.

V tekmi brez večjih motivacij za obe ekipe so bili borovci v zadnjih potezah srečanja prisebnejši in tudi zmagali s točko razlike.

Prvi polcas je bil dokaj izenačen, s tem da sta se ekipi večkrat menjavali v vodstvu. Tudi v drugem polcasu sta si bili ekipe enakovredni. Minuto in 18 sekund pred koncem so gostje povedli za tri točke (63:60). Mauro Simončič je nato uspešno izvedel stiri proste mete in prislužil svoji ekipi tesno, toda zasluzeno zmago.

Za ta uspeh, ki je za borovce dobrodosel predvsem zaradi vzdusja v ekipi pred drugim delom prvenstva, ko bo šlo za obstanek v ligi, bi pohvalili Rasmana in Perciča za borbenost pod košema in Simončiča za prisebnost pri odločilnih prostih metih.

Bravimarket - Dom Kmečka banka 87:76 (33:34)

DOM: Corsi 23 (3:5), Podbersig 6, Cej 12 (3:3), Kristancic, Campanello 19, Guarneri 4, Jarc 7 (1:2), Visintin 5, trener Grbac.

SON: 28. PON: Visintin. TRI

TOCKE: Corsi 4, Campanello 3, Cej 1, Visintin 1.

Proti drugouvrščenemu moštvu Bravimarket iz Humina so domovci zaigrali povsem zadovoljivo in vse do zadnje minute ogrožali zmago domačinov. Končna razlika v koših je vsekakor prehuda, saj so naši večji del tekme vodili in le zaradi nekaterih napazljivosti dopustili nasprotnikom, da so pet minut pred zaključkom pridobili rahlo prednost, ki so jo zvišali s prostimi meti v zadnji minuti. Nasi so sicer začeli precej slabo, vendar so se takoj zdramili in z dobro obrambo dohiteli in prehiteli domačine. V deseti minuti so »belo-rdeci«² ze vodili z 28:20. Žal pa so morali nekoliko popustiti v obrambi, ker so jima dosodili sodniki veliko osebnih napak. Tako je tudi uspelo nasprotnikom zmanjšati zaostanek do zaključka prvega polcasa. V drugem delu so domovci nadaljevali z dobro igro in le neustavljivi 2, 10 m visoki center Mikula jim je delal velike preglavice, saj je ob koncu dal kar 30 točk. Tako je prav ta igralec odločil tekmo, v vseh ostalih elementih pa so bili nasi enakovredni, če ze ne boljši.

Pohvaliti moramo vse domovce, predvsem za igro v obrambi. Posebno pa se je izkazal Corsi, ki je dobro vodil ekipo in tudi učinkovito zaključeval napade.

Nasi bodo prihodnjo tekmo igrali doma ze v sredo, ob 21.00, proti Inter-mecu iz Cordenonsa. (L. S.)

KOŠARKA / VČERAJ V D LIGI

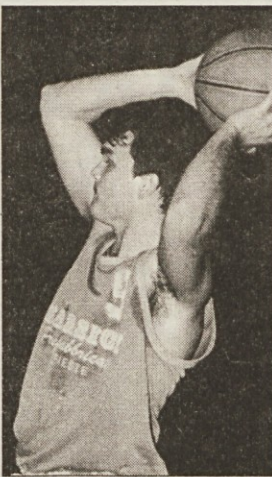
Cicibonaši in Kontovelci začeli z nepravo nogo

Cicibona Pref. Marsich - Lega Nazionale 61:65 (27:27)

CICIBONA: Stefancic 4 (- prosti meti, 2:4 met za dve, 0:3 met za tri), Zuppin 14 (3:4, 4:9, 1:2), Uršič 23 (4:5, 5:8, 3:3), Krizmančič 4 (-, 2:5, -), Coretti 2 (-, 1:4, -), Furlan 8 (2:4, 3:8, -), Jogan 5 (1:2, 2:4, 0:1), Stokelj, Bandi n.v., trener Battilana.

SON: 21. PON: Stefancic. 3T: Uršič 3, Zuppin 1.

V prvem kolu drugega dela tega prvenstva so cicibonaši izgubili proti ekipi Lega Nazionale, ki v prvem delu ni dosegla niti ene točke. Res je, da sta v našem moštvu manjkala Stefan Persi in Marko Debeljuh, tega nasprotnika pa bi se dalo premagati tudi brez njiju. Cicibonaši pa so včeraj igrali izredno slabo, tako v borambi kot v napadu. Gostje pa so pokazali zvrhano mero poztvovnosti in vecjo voljo do zmage od naših predstavnikov ter so tako tudi zasluženo zmagali. Po prvem izenačenem

Andrej Zuppin (Cicibona)

polcasu so cicibonaši v 30. minuti povedli za 7 točk. Gostje pa se niso dali in so naše kosarkarje spet dohiteli. 20 sekund pred koncem tekme bi lahko naša ekipa stanje izenačila, Uršič pa je uspešno izvedel le en prosti met. Se osem sekund pred koncem srečanja bi lahko cicibonaši povedli s Zuppinom, ki pa je žal zgrešil met. Gostje so bili zelo točni pri prostih metih in so tako tudi osvojili svoji prvi točki v tem prvenstvu.

Vsi Cicibonini kosarkarji so tokrat krepko odpovedali.

Kontovel Nord Est - Romans 45:53 (21:21)

KONTOVEL: M. Emili 2, Spadoni 2, Paoletič, Turk 7, Umek 10, I. Emili 4, Krizman 8, Starc 6, Cerne 2, Godnič 4.

SON: 24. TRI TOCKE: Umek 1, Krizman 1.

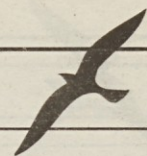
Padec koncentracije po prvem delu tega prvenstva in odsotnost trenerja Claudia Starca zaradi gripe sta Kontovelce včeraj drago stali. Nasi kosarkarji so namreč po zelo slabi predstavi, predvsem v napadu, nerodno izgubili.

Igra v prvem polcasu je bila zelo izenačena. Gostje so sicer imeli rahlo prednost, nasi kosarkarji pa so jim bili vedno za petami. V drugem polcasu so Kontovelci imeli možnost, da si naberejo nekaj točk prednosti. Niso pa izkoristili kar treh tehničnih in dveh namernih napak, ki sta sodnika dosodila proti gostujoči ekipi. Bili so namreč ka-

tastrofalni pri izvajanju prostih metov. Sploh pa tudi met za dve in tri jim ni sel od rok. Kljub temu so tri minute pred koncem tekme zaostajali le za eno točko. Nato pa so povsem popustili in tudi zasluženo izgubili. (B.S.)

Športel o prvenstvu šol

Jutri ob 22.30 si na programu kopske TV oglejte Sportel. Pogovor v studiu bo tokrat namenjen smučarskemu prvenstvu slovenskih šol na Trbizu. V studiu bo voditeljica tekmovanj, profesorica Marta Vizintin. Kamere so zabeležile dogajanje tudi na treh tekmah in prireditvi. Spremljali bodo nogometni tekmi Primorje - Muggia in Breg - Mladost. Kamere so ujele v objektiv tudi nastop namiznoteniške ekipe Krasa Generali in zaključek kosarkarske »Lige prijateljstva«² v Sezani. Ne prezrite nagradne igre »Več sreče prihodnjic«² ter rubrike Sport pod Triglavom.

A LIGA / DANES V 20. KOLU

Fiorentina - Milan in Juventus - Parma

Trener Reja bo pri 53 letih debitiral v A ligi
Udinese na težkem gostovanju v Salerno

V 20. kolu italijanske nogometne A lige bosta v ospredju srečanja v Firencah in Turinu.

V prvem se bo vodilna Fiorentina pomerila z Milanom, ki ga je zanesljivo premagala že v prvem delu prvenstva (3:1). Trener Trapattoni nima velikih problemov s postavbo, kajti vse kaže, da bosta danes na igrišču tudi Torricelli in Cois, ki sta ozdravela. Gotovo pa bosta odsotna Amoroso in Oliveria. Sicer pa Fiorentina v napadu zares nima problemov, dokler sta v konici Edmundo in najboljši strellec lige z 18 goli Batistuta. Vrata Toldo je napovedal, da se tekma ne bo končala brez golov.

Zaccheronijev Milan bi danes z zmago lahko povsem »odprl« prvenstvo. Ekipe igra zadnje case dokaj zanesljivo. Vprašljiv je le nastop Leonarda.

Drugi derbi kola bo v Turinu, kjer se bo Juventus skušal oddolžiti svojim navijajem za dosedanje blede nastope z lepo predstavo in po možnosti z zmago proti četrtouvrščenemu Parmii. Oba trenerja Lippi in Malesani nimata težav s postavbami.

Udinese čaka neugodno gostovanje v Salerno. Domače moštvo se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Trener videmskega moštva Guidolin nima težav s postavbo.

Tudi na ostalih igriščih je pričakovati zanimive boje. Drugouvrščen Lazio je seveda doma favorit za zmago proti Perugii, enako velja za Inter, ki se bo v Mila-

Francesco Totti (Roma)

no pomeril z Empolijem. Na klopi Vicenze bo na tekmi proti Piacenzi debitiral novi trener Edoardo Reja. V A ligi bo prvič nastopil pri 53 letu starosti. Napovedal je igro s tremi napadalci, vendar, je dodal, se ne bomo brezglavo podali v napad. Izenačene tekme je pričakovati v Bologni, Genovi in Benetkah.

DANASNI SPORED (14.30): Bologna - Bari (v prvem delu 0:0), Fiorentina - Milan (3:1), Inter - Empoli (2:1), Juventus - Parma (ob 20.30, 0:1), Lazio - Perugia (2:2), Sampdoria - Cagliari (0:5), Venezia - Roma (0:2), Vicenza - Piacenza (0:2).

B liga: visoka zmaga Verone

VERONA - V anticipiranem srečanju 21. kola B lige je Verona doma visoko premagala Lujchese s 4:0 (1:0). Predvsem v zadnjem delu tekme je bila premoč gosti-

teljev očitna, saj so v tem delu dali kar tri zadetke. Strelci: Marasco v 37., Brocchi v 70., Guidoni v 79. in Melis v 87. minuti. Verona je seveda s to zmago ohranila vodstvo na lestvici.

DANASNI SPORED (14.30): Atalanta - Chievo, Brescia - F. Andira, Cremonese - Reggiana, Lecce - Genoa, Monza - Reggina, Napoli - Pescara, Ravenna - Torino, Ternana - Cosenza, Treviso - Cesena.

C2 liga: Triestina v Sandomaju

TRST - Triestina bo danes v 22. kolu C2 lige igrala v Sandomaju, kjer jo čaka moštvo, ki ima kot tržaska ekipa enake cilje, uvrstitev v končnico prvenstva, saj ima na lestvici le dve točki manj od tržskega moštva, ob tem pa tekmo manj.

Verjetno bo končno zaigral po dolgi diskvalifikaciji Bernardi, ki jo je staknil prav na pokalni tekmi avgusta lani v Sandomaju. Triestinin trener Mandorlini ima precejšnje težave s postavbo. Godeas ne bo igral zaradi težav z registracijo, več nogometašev pa je zbolelo za gripo, tako da bo sele danes znano, kdo bo stopil na igrišče.

DANASNI SPORED (14.30): Baracca Lugo - Mceratese (v prvem delu 0:2), Castel San Pietro - Gubbio (1:2), Mestre - Fano (1:1), Sandomaj - Triestina (2:4), Teramo - Rimini (0:3), Torres - Tempio 1:0, Trento - Giorgione (1:2), Vis Pesaro - Sassuolo (0:0), Viterbese - Faenza (1:2).

PROMOCIJSKA LIGA / ZANIMIV SPORED

Neugodna pokrajinska derbija za Primorje in Vesno, bo Zarja/Gaja končno drugič zmagala v gosteh?

1. AL: Sovodnje bodo gostile vodilni Union 91

Primorje - Muggia

Po nihajočem začetku se je miljska enajsterica postavila v ospredje z vrsto dobrih rezultatov. V zadnjih šestih tekmah je izbojevala kar štiri zmage in en neodločen izid. Muggia bo gotovo nevaren nasprotnik za Primorje, če upoštevamo, da so Miljanci že v lanskem sezoni obakrat premagali Prosecano, ki so tudi v letošnji sezoni klonili v Miljah 2:0. Pred 14 dnevi je vrste Muggie okreplil napadalec C. Bertocchi, ki je že lani igral z Miljanci, vendar je v začetku letošnje sezone prestopil k Triestini »Beretti«. Zaradi službenih obveznosti pa se je ponovno vrnil v matični klub.

Pri Primorju pa so se vedno v ospredju posko- be, zaradi katerih proseka enajsterica že nekaj tednov igre v precej okrnjeni postavi. Na srečo nedeljska poškodba Dagrija ni bila tako huda, kot je zgladilo, in zaradi pomanjkanja nogometašev bo Dagri verjetno že danes na igrišču. Trener Bidussi tokrat ne bo mogel računati niti na Bazaro, ki je idiskvalificiran zaradi četrtega opomina, vprašljiv pa je tudi nastop Pescatorija, ki je zbolel za gripo. Trener in voditelj društva, kljub izredno teški situaciji (Auber, Tomasi, M. Stoka, Mislej niso na razpolago), so sklenili, da trenutno ne bodo iskali okrepitev, temveč da bodo zaupali mladim silam, čeprav je ekipa, po začetnem uspešnem delu prvenstva, iz zgorjega dela zdrsnila na 9. mesto lestvice.

SODNIK: Gianluca Sant iz Pordenona.

Ponziana - Vesna

Tržačani so letos izred-

no slabo začeli, saj so v prvih osmih tekmah zbrali le tri točke. Od 9. kola pa je Ponziana v preostalih sedmih tekmah prvega dela prvenstva zbrala kar 16 točk (pet zmag, en neodločen rezultat), tako da je končala prvi del prvenstva na 11. mestu z 19 točkami. V nadaljevanju pa Tržačanom koledar ni bil naklonjen. Poraz z Monfalconejem so omilili z zmago nad Muggio, v nedeljo pa so bili brez moči proti prvoouvrščenim Palmanovi. Ker bi si Ponziana čimprej zanesljivo zagotovila obstanek v ligi, bo danes startala na zmago, tudi zato, ker bo igrala v popolni postavi.

Poleg kritičnega položaja na lestvici pa ima trener Petagna tokrat tudi velike probleme s postavbo. Danes ne bodo smeli na igrišče Soavi, Malusa, Giovin in Cok, ker so diskvalificirani. Verjetno bo po nedeljskem pocitku zaradi poškodbe na razpolago napadalec Sirca. Omeniti moramo, da je Vesna letos edino zmago izbojevala prav proti Ponziani in zato navijaci upajo, da tudi danes »plavi« ne bodo ostali praznih rok.

SODNIK: Emanuele Claretto iz Maiana.

Capriva - Zarja/Gaja

Po nedeljski zmagi v Krizu je ekipa iz Koprivnega letos prvič zapustila predzadnje mesto na lestvici in zato je vzdusje v taboru Caprive na visku, saj to je bila tudi njena prva zmaga v gosteh. Capriva ima se vedno velike probleme predvsem v napadu. Upoštevati moramo, da je doslej dala le 7 golov, od katerih pet na domačih tleh. Pot v boju za obstanek v ligi bo gotovo se dolga in

naporna. Zato bo ekipa skušala zbrati čimveč točk, posebno na domačih tleh.

Neugoden nasprotnik torej za združeno ekipo, ki je v zadnjih tekmah igrala se kar solidno, če upoštevamo, da so »modro-rumeni« v petih nastopih prejeli le en sam gol (Lucinico) in osvojili 9 točk. Pomniti vsekakor moramo, da je Zarja/Gaja v gosteh premagala le Ponziano. Trener Tul tokrat ne bi smel imeti večjih problemov s postavbo in zato vlada v taboru vzhodnokraske združene ekipe optimizem.

SODNIK: Massimo Fantin iz Pordenona. (B.R.)

1. AMATESKA LIGA

Aiello - Juventus

Ceprav bodo danes igrali proti zadnjemu na lestvici in da so na zadnjih dveh tekmah dvakrat zmagali, se v standreskem taboru zavedajo, da jih danes čaka težka naloga. Aiello je sam na zadnjem mestu na lestvici, ni pa vrgel puske v koruzo. To je dokazal tudi v nedeljo ko se je vodilnemu Unionu krčevito upiral

MLADINCI / DEŽELNO PRVENSTVO

Visoka zmaga kriške Vesne Neroden spodrslijaj Zarje/Gaje

Vesna - Zaule Rabuiese 5:1 (1:1)

STRELEC: Laghezza 2, Martincich, Ravalico in avtogol.

VESNA: Gruđen, Polh, Ravalico, Mercusa, Blasina, M. Germani, Laghezza, Rubinbura, Urdih (Sarti), Tomadin (Millo), Scherbi (Martincich).

Kriška ekipa je včeraj visoko premagala solidno ekipo iz Zavelj. Gostje so že po 35. minuti prvega polčasa ostali v desetih na igrišču zaradi izključitve enega od igralcev. Kriški nogometaši so imeli tako znatno olajšano delo. Sicer pa je bila njihova premoč že pred to izključitvijo očitna in Vesna bi lahko že v prvem polčasu vodila s kakim golom razlike.

V drugem polčasu so se gostitelji razigrali, dosegli štiri zadetke in s tem visoko zmago. Za dobro igro in novi dve točki je treba pohvaliti vso ekipo.

Lucinico - Zarja/Gaja 2:1 (1:0)

STRELEC ZA

ZARJO/GAJO: Longo.

ZARJA/GAJA: Jas Gregori, Bencic, Jan Gregori, Zornada, Longo, Masè (Ban), Berce, Skerl, Primosi (Sulic), Furlani (Oblatti), D. Gregori.

Včerašnji poraz bo prav gotovo vplival na nadaljnji potek prvenstva zahodnokraske enajsterice, ki si ne bo odslej smela privoščiti drugih zastojev, če zeli obraniti stik z vrhom lestvice.

Včerašnja tekma je bila prav gotovo ena najslabsih doslej, saj so naši igralci odgovorili na vsej crti. Nogometaši iz Locnika so povedli že v prvem delu po lepo izpeljane-

v gosteh prav do konca tekme. Tudi na tej tekmi bo Juventus igrala v okrnjeni postavi. Gomiscek je diskvalificiran, vprašljiv je tudi nastop Braide in Lazzare. Na srečo se bosta spet vrnili v moštvo Peteani in Claandra.

SODNIK: Luigi Mininni iz Vidma.

Sovodnje - Union 91

Sovodenjci, ki so v prvem delu izgubili z 0:2, bodo danes gostili vodilni Union 91, ki vodi s tremi točkami prednosti pred Futuro. Nasa ekipa bo nastopila v precej okrnjeni postavi, saj poleg diskvalificiranih Breganta in Condolfa ne bo igral tudi Fulvio Devetak. Tako ali drugače, menijo v sovodenjskem taboru, danes se ne sme absolutno izgubiti. Položaj na lestvici sicer ni nevaren, a je treba nujno nabrati nekaj točk, zato pa je treba igrati zelo zbrano in samozavestno že od vsega začetka.

SODNIK: Paolo Braiuca iz Tricesima.

(bl)

2. AMATESKA LIGA / DOSLEJ SO BILI USPEŠNEJŠI DOBERDOBICI

V Dolini 8. derbi Breg-Mladost

Breg - Mladost

V Dolini bo na sporedu osmi prvenstveni derbi med Brežani in Doberdobci, ki so prve štiri derbije igrali v 3. AL, zadnje tri pa v 2. AL. Medtem ko je prve štiri obračune dobila Mladost, so Brežani do prvega in edinega uspeha prišli v petem derbiju v Dolini (9. 11. 97), z golom Luke Svaba. Zadnja dva derbija pa sta se končala pri neodločenem rezultatu.

Skupni izkupicek je štiri zmage za Mladost, en uspeh za Breg, dvakrat pa sta se ekipi razšli pri neodločenem rezultatu. Skupno je v sedmih derbijih padlo 12 golov, od katerih so jih Doberdobci dali osem, Brežani pa štiri.

Kako bo slo tokrat?

Silvano Olenik (Breg): »Žal mi je, da v nedeljo me ne bo na igrišču, ker imam roko v mavcu in to za mesec dni, zaradi poškodbe, ki sem jo staknil na tekmi s Porpettom. Dobro se zavedamo, da je Mladost močna ekipa in zato povsem zaslužen na prvem mestu lestvice. Po slabem začetku pa smo mi v zadnjih treh tekmah (devet točk) pokazali, da smo v dobri formi in se lahko kosamo z vsakim nasprotnikom. Zato bo

derbi gotovo zanimiv in privlačen in ker trener Biloslavo ne bi smel imeti problemov s postavbo, sem optimist.«

Andrej Gergolet (predsednik SD Mladost): »S postavbo imamo predvsem težave v napadu, saj bosta odsotna naša dva najboljša napadalca Peter Gergolet in Caifafa, ki sta poškodovana. Odsotna bosta tudi Gorjan in Kobal, ki sta zbolela za gripo. Za to tekmo smo se temeljito pripravili in mislim, da bi si z zmago v Dolini priborili velike možnosti za ohranitev prvega mesta na lestvici. Brežane zelo spoštujemo, saj so nam že na prvi tekmi v Doberdolu delali velike preglavice in tudi na zadnjih tekmah so pokazali, da so v zelo dobri formi.«

SODNIK: Alberto Rigotto iz Cervinjana.

Primorec - Pro Farra

Trebenci gostijo drugouvrščen Pro Farro, ki je v letošnjem prvenstvu doživela le dva poraza (Portuale, Corno), kar na domačih tleh. V gosteh je torej se nepremagana in to najbolj zaskrblja Trebence, ki so v prvem srečanju izgubili proti Pro Farri kar z 2:4. To je bil obenem najhujši poraz, ki ga je letos doživel Primorec in prav

zato smo prepričani, da se bodo »belo-rdeči« se bolj potrudili, da bi presenetili nasprotnika. Naloga sicer ne bo lahka, saj gostje računajo vsaj na točko, ker bi s tem ohranili pet točk prednosti nad Trebenci, ki upajo na zmago. Če jim to ne bo uspelo, bi jim preostalo malo možnosti, da se potegujejo za končno drugo mesto. Poleg prvovršene ekipe, ki direktno napreduje v 1. AL, drugouvršena ekipa igra odločilne tekme za napredovanje v visjo ligo.

SODNIK: Giovanni Bevilacqua iz Trzica.

3. AMATESKA LIGA

Venus - Kras

Po starih zaporednih zmagah ima Kras peti uspeh praktično že v zepu. Nasprotnik res ne bi smel prepreciti pot do zmage »rdecebelim«, saj e Venus v 15 tekmah zbral le štiri točke. Poleg dveh neodločenih razultatov je edino zmago (2:0) izbojeval le proti zadnjevrščenemu Unionu. Venus ima morda največjo hibo v napadu, doslej je dal le osem golov.

Zarja/Gaja B - Sagrado

Težka naloga pa čaka združeno ekipo, čeprav igra na domačih

D. Gregori (Zarja/Gaja)

Duo Ozbič-Lukan za sezono GM

Glasbena matica iz Trsta nadaljuje z vrsto glasbenih prireditev ob svoji 90-letnici z drugim abonmajskim koncertom, ki bo v torek, 9. februarja v trzaski dvorani Deutscher Hilfsvereina. Nastopil bo duo, ki ga sestavljata pianist Marko Ozbič in sopranistka Danja Lukan.

Danja Lukan se je rodila na Dunaju, kjer je tudi studirala na Visoki soli za glasbo in tam diplomirala na smereh glasbene pedagogike, lieda in oratorija. Izpopolnjevala se je v Londonu, nakar je začela kariere solistke z nastopi na raznih koncertih in mednarodnih festivalih. Naj omenimo, da je sopranistka pela tudi ob spremljavi orkestra Slovenske filharmonije.

Marko Ozbič je mlad slovenski pianist, pevec in muzikolog, ki se je pred devetimi leti pogumno odločil za poklicni glasbeni angažma in se iz Trsta preselil na Dunaj, kjer se je uveljavil in uspešno vključil v tamkajšnjo kulturno stvarnost. Trzaska Glasbena matica bo lahko s ponosom pozdravila svojega bivšega dijaka, ki je po diplomi nadaljeval s studijem kompozicije, glasbene teorije, dirigiranja, koropetacije in zborovodstva na dunajski Visoki soli za glasbo. Leta 1992 je prevzel vlogo »Regensa chori« v cerkvi sv. Roka, in dve leti kasneje je postal celo kapelnik pri slavnem zboru Dunajskih dečkov, s katerim je mnogo potoval in koncertiral po svetu. Poleg številnih priznanj in uglednih sodelovanj je leta '97 ustanovil prvo Poletno akademijo glasbene umetnosti na Hvaru. Poučuje tudi na Visoki soli za glasbo v Gradcu na oddelku za solopetje, lied in oratorij.

Povezava med Trstom in Dunajem bo tudi osnovna značilnost sporeda. Prisotni bodo lahko prisluhnili neobicajnemu večeru komorne glasbe, v katerem bodo zazveneli samospevi tako trzaskih skladateljev kot tudi avtorjev, ki so delovali na Dunaju. Izvajalca bosta predstavila, poleg ustaljene avstrijske tradicije Wolfvoh in Mahlerjevih samospelov, tudi manj znane sadove domače ustvarjalnosti na istem področju, š skladbami Smareglie, Merkuja, Viozzija in Visnoviza. ROP

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Gledališče iz Genove bo podalo delo »Le false confidenze« v režiji Marca Sciacaluga in sicer danes, 7. feb. ob 16.00, 9., 10., 11., 12. in 13. feb. ob 20.30 ter 14. feb. ob 16.00.

Stalno gledališče iz Trsta - La Contrada

Gledališče Cristallo

Danes, 7. februarja ob 16.30, George Bernard Shaw »La professione della signora Warren«. Režija Patrick Rossi Gastaldi.

Gledališka skupina Società per attori bo predstavila delo »Mal di ma(d)re«. Režija Patrick Rossi Gastaldi. Predstave: 12. in 13. feb. ob 20.30, 14. in 16. feb. ob 16.30, 17., 18., 19. in 20., feb. ob 20.30 in 21. feb. ob 16.30.

Gledališče dei Fabbri (Ul. dei Fabbri 2/a)

Skupina »Teatro degli Asinelli« bo danes, 7. februarja, podalo delo Alana Ayckbourn »Camere da letto«. Režija Liana Zonta.

Kinodvorana Alcione (Ul. Madonizza 4)

V sredo, 10. februarja bodo v sklopu - film v francoskem originalu - predvajali »Ma vie en rose« Alaina Berlinerja.

GORICA

Kulturni center »L. Bratuž«

Danes, 7. februarja ob 16. uri, »Dan slovenske kulture«. Priredijo Zveza slovenske katoliške prosvete, Zveza slovenskih kulturnih društev in Slovenska prosveta.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V torek, 9. in v sredo, 10. februarja ob 20.30 na sporedu Eduardo de Filippo z delom »Natale in casa Cupiello«.

VIDEM

Gledališče »Giovanni da Udine«

11., 12., 13. in 14. februarja, Gledališče della Tosse, »Ubu incatenato e re«. Režija Tonino Conte.

PORDENON

Bivši samostan sv. Franciška

V sredo, 10. februarja ob 20.45 bo Compagnia Picciola podala Magri-sevo delo »Io non sono nessuno«. Režija Maria Pia Pagliarecci.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center »Srečka Kosovela«

V torek, 9. februarja ob 20. uri, gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega - N. Kolijada »Murlin Murlo«.

V četrtek, 11. februarja ob 20. uri in v petek, 12. februarja ob 10.30, gostuje SSG iz Trsta z delom F. Milcinskega »Butalci«. Režija Jasa Jamnik.

V ponedeljek, 22. februarja ob 20. uri, gostovanje Drame SNG Maribor z delom A. Millerja »Lov na carovnice«. Režija Zvone Sedlbauer.

PORTOROŽ

Avditorij

Danes, 7. februarja ob 20.30, gledališka predstava, Joe Orton: »Dan norosti«. Režija: Branko Đurić-Đuro.

Jutri, 8. februarja ob 20.30, ljubezenska drama »Ko pride Joe Black«. Režija Martin Brest.

NOVA GORICA

Primorsko dramsko gledališče

12. in 13. februarja vedno ob 20.00, Samuel Beckett, »Konec igre«. Režiser Vito Taufer.

LJUBLJANA

Mestno Gledališče

18. in 19. feb. ob 19.30, William Shakespeare, »Antonij in Kleopatra«.

V sredo, 10., v četrtek, 11., v petek, 12., v ponedeljek 15. in v soboto, 20. februarja ob 19.30, Eugène Ionesco »Zavratne igre«.

V petek, 12. februarja ob 11. uri, Suzanne van Lohuizen »Primer Ronald Akkerman«.

V soboto, 13. ob 21. uri, v ponedeljek, 15. feb. ob 10.00 in 13.00, Bostjan Tadel »Policija, d. d.«.

V ponedeljek, 16. februarja ob 19.30, Curth Flatow, »Moz, ki si ne upa«.

V sredo, 17. ob 18.00 in v četrtek, 18. februarja ob 10.00, Ivan Cankar »Pohujsanje v dolini Sentflorjanski«.

CELJE

SLG - Dnevi komedije

V nedeljo, 14. februarja ob 17. uri, gostuje SSG iz Trsta z delom F. Milcinskega »Butalci«. Priredba in režija Jasa Jamnik.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Abonmaji
Gledališče Verdi sporoča, da se nadaljuje prodaja abonmajev za vse predstave pri blagajni gledališča od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

13., 16. in 18. februarja ob 20.30, v nedeljo, 21. ob 16.00, 23. in 25. februarja ob 20.30, v soboto, 27. februarja ob 17.00 in v nedeljo, 28. februarja ob 16.00, Gaetano Donizetti »Lucia di Lammermoor«.

Dvorana Tripovich

V petek, 12. februarja ob 20.30 in v nedeljo, 14. februarja ob 16.00, »La valse/sheherazade«, baletni spektakel z Raffaelom Paganinijem in s Susanno Proja.

Gledališče Rossetti

Na pobudo Trzaskega koncertnega društva bo jutri, 8. februarja ob 20.30 nastopil Andrea Lucchesini.

Na pobudo Trzaskega koncertnega društva bo v ponedeljek, 15. februarja ob 20.30 nastop »Orchestra d'Archi Italiana - Mario Brunello«.

Glasbena matica

V torek, 9. februarja ob 20.30 bo v Deutscher Hilfsverein, Ul. Coroneo 15, cetri abonmajski koncert, ki ga bo izvajal Duo Danja Lukan - sopran, Marko Ozbič - klavir.

GORICA

Kulturni center »Lojze Bratuž«

V torek, 9. februarja, ob 11. uri bo izvajal orkester gledališča Verdi iz Trsta, G. Rossinijevo delo »Gospod Bruschino«.

V četrtek, 11. februarja ob 18. uri bo v priredbi SCGV E. Komel v komorni dvorani, notranji nastop.

V torek, 16. februarja ob 20.30, bo v veliki dvorani nastop Gledališča Verdi iz Trsta - »La Valse, Sherazade«.

VIDEM

Športna palača Camera

V petek, 12. februarja koncert Gorana Bregovića in njegovega orkestra.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V torek, 16. februarja ob 20.00 gostovanje Opere in baleta iz Ljubljane z delom Marjana Kozine »Ekvinokcij«.

POSTOJNA

Dvorana Glasbene šole

Danes, 7. februarja ob 18. uri, prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku - klavirski recital s sansoni in poezijo.

KOMEN

Kulturni dom

Danes, 7. februarja ob 19. uri, prireditev v poča-

stitev kulturnega praznika, nastopajo MPZ Bazovica in Pihalna godba iz Trečb.

BRANIK

Danes, 7. februarja ob 16. uri, Revija pevskih zborov goriske '99.

LJUBLJANA

SNG - Opera in balet

V sredo, 10., v petek, 12. in v četrtek, 18. februarja ob 16.30, Domenico Cimarosa »Tajni zakon«.

V četrtek, 11. februarja ob 11. uri ter v soboto, 13. februarja, ob 19.30, Bedrich Smetana »Prodana nevesta«.

V ponedeljek, 15. februarja ob 11.00, zaključna predstava, Bedrich Smetana »Prodana nevesta«.

V soboto, 20. februarja ob 19.30 gostovanje gledališča Giuseppe Verdi iz Trsta. Gioacchino Rossini »Il signor Bruschino«.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Postna palača na Trgu Vittorio Veneto: odprt je postni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko pokličete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Muzej Revoltella: do 28. februarja bo odprta obsežna razstava Avgusta Cernigoj - poetika spremembe. Istocasno so pripravili tudi razstavo arhitekta nacrtov Borisa Podrecca, ki je poskrbel za postavitev Cernigojeve razstave. Obe razstavi si je mogoče ogledati vsak dan, razen ob torkih, od 9. do 19. ure.

Gostilna »Stalletta«, Ulica Giuliani, 36: do 27. februarja peto »Srečanje umetnikov«.

Galerija N. Bassanese, (Trg Giotti 8, I. nad.): do 10. februarja razstavljajo Giuliano Dal Molin, Maria Morganti in Federico Rizzi. Razstava je odprta od torka do petka od 17. do 20. ure.

Državna knjižnica (palača Morpurgo, Osirek papeža Janeza XXIII, 6): razstava o življenju Giuseppeja De Mompurga. Odprta bo do 27. februarja in sicer ob ponedeljkih, sredah in četrkih od 9. do 17. ure, ob torkih, petkih in sobotah pa od 9.00 do 13.30.

Art Gallery (Ul. Locchi19/A): osebna razstava Annamarie Ducaton.

Galerija Cartesius (Ul. Marconi 16): razstava »V poklon Federicu Righiju«. Odprta bo do 26. februarja in sicer od torka do petka od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30.

OPČINE

V Zadrzni kraski banki in v Prosvetnem domu bodo do 11. februarja razstavljali umetniki v spomin na Avgusta Cernigoja pod naslovom Zarek ustvarjalnega duha.

BORŠT

V Srenjski hisi je razstava »Borstanska narodna noša«. Urnik ogledov: danes, 7. feb. od 15. do 20. ure in jutri, 8. feb. od 17. do 20. ure.

GORICA

Goriski pokrajinski muzeji, Borgo Castello 13: Razstava »1918 leto zmage«, bo odprta do 28. februarja 1999 in sicer vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 18. ure.

Goriski grad, do 30. junija 1999, razstava o življenju v srednjem veku »La spada e il melograno - vita quotidiana al castello medioevale 1271 - 1500«. Urnik: do 31. marca od 9.30 do 18.00 od 1. aprila dalje pa od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30. Ob ponedeljkih zaprto.

Kulturni center »Lojze Bratuž«: na ogled antoloska razstava slikarke Zore Koren Skerk. Razstava bo odprta do 19. februarja ob 17. do 19. ure od ponedeljka do petka.

V Galeriji Ars, Katoliška knjigarna, Travniki 25: razstavljajo trije mladi ustvarjalci: Dimitrij Brajnik, Ivan Zotti in Ivan Zerjal.

VIDEM

Nekdanja cerkev sv. Franciška: velika razstava o neolitiku z naslovom »Bilo je pred 7000 leti ... Prvi kruh«. Razstava bo odprta do 2. maja in sicer vsak dan, razen ponedeljkov od 9. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure.

VENETO

BENETKE

Palaca Grassi: do 16. maja 1999, bo na ogled razstava o kulturi Majev.

Muzej Correr, Napoleonska hala: do 7. marca 1999 bo odprta razstava »Benetke 48«. Razstava bo odprta od 9. do 17. ure.

SLOVENIJA

PIVKA

Galerija Pivka: do 11. februarja razstava slikarskih del Rudija Kočvarja. Ogled možen od 9. do 13. in od 14. do 16. ure.

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela: pregledna razstava grafik slikarja Bojana Kovacića.

STANJEL

Galerija Lojzeta Spacala in Kraske hise: razstava Goriskega muzeja. Odprta ob petkih, sobotah in nedeljah od 11. do 16. ure.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija: stalna razstava slikarja in fotografa Vena Pilon. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00.

LIPICA

Kobilarna Lipica - ogled stalne razstave v Galeriji Avgusta Cernigoja je možen ob urah ogleda kobilarne.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija starejše umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnoloska razstava »Spomini naše mladosti« ali »Življenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8.-14., ob nedeljah in praznikih 13.-17., ob sobotah zaprto.

Grad Kromberk: do 5. aprila razstava slik, pastelov in risb Karla Plestenjaka.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska

zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8.00 - 16.00, ob sob., ned. in praznikih 13.00 - 17.00.

SVETA GORA

Muzejska zbirka prve svetovne vojne - na ogled je razstava Solkan v prvi svetovni vojni. Urnik: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure.

DOBROVO

Grad Dobrovo

V galeriji Zorana Musica je poleg stalne grafične zbirke tega umetnika na ogled se razstava: »Grajska zbirka na Dobrovem - poskus rekonstrukcije«. Urnik: ob delavnikih od 11. do 19. ure, ob nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soska fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9. do 18. ure.

LJUBLJANA

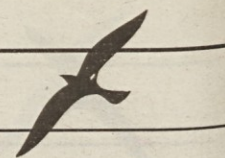
Moderna galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

Slovenski solski muzej, (Plečnikov trg 1): »NE! razstava o drogah«. Odprta bo do 26. februarja od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00.

Jakopičeva galerija: do četrta, 4. marca bo razstava crnobelih fotografij Karla Kocjančiča.

Galerija Tivoli: do 28. marca slikarska razstava »Akt na Slovenskem«.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Ilustrirana pravljica
20.30 TV dnevnik, nato
Sportna tribuna
20.55 TV Mozaik

RAI 1

6.00 Euronews
6.40 Nan.: Corsie in allegria
7.30 Otroški variete: La Banda dello Zecchino - Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Di Buono), vmes risanke
8.00 Variete: Plavo drevo
8.30 Variete: La Banda dello Zecchino, vmes risanke Sandokan
10.00 Aktualna odd.: Linea verde - Obzorja
10.30 Nabožna oddaja: A sua immagine
10.55 Masa
11.50 Nabožna oddaja: A sua immagine
12.00 Angelus - Papežev blagoslov
12.20 Aktualna odd.: Linea verde - Zelena linija - V zivo iz narave (vodi Sandro Vannucci)
13.30 Dnevnik
14.00 Nedeljski variete: Domenica in (vodijo Giancarlo Magalli, Tullio Solenghi, Elisabetta Ferracini, vmes (16.20) sportna oddaja Solo per i finali
18.00 Dnevnik
18.10 Sport: 90. minuta
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Sport
20.45 Nan.: Un medico in famiglia - Zdravnik v družini (i. G. Scarpati, Lino Banfi, Claudia Pandolfi)
22.40 Dnevnik
22.45 Aktualne teme v tedniku: Frontiere (vodi Lamberto Sposini)
23.40 Aktualno: Centrifuga - Parole a 360 gradi
0.10 Nočni dnevnik
Zapisnik, horoskop, vremenska napoved

RAI 2

6.50 Aktualno: 7 minus 7
7.05 Jutranja odd.: In famiglia - V družini (vodita Tiberio Timperi, R. Capua)
7.30, 8.00, 9.30 Dnevnik
10.05 Variete: Nedeljski Disney
11.10 Nanizanka
11.30 Variete: Ventanni (vodi Simonetta Martone)
13.00 Dnevnik
13.25 TG2 Motorji, vreme
13.45 Sport: Quelli che la domenica..., 14.25 Quelli che il calcio...
16.30 Sport: Stadio sprint
17.15 Nan.: Hunter
18.00 Aktualno: Tg2 Dosje
18.50 Vremenska napoved
18.55 Sport: Domenica sprint, vmes SP v smučanju, ženski smuk
20.10 Risanke
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 TV film: L' eredità degli Hollyster - Tracherous Beauties (thriller, ZDA '94, i. E. Samms)
22.25 Sportna nedelja
23.35 Dnevnik
23.50 Rubrika o protestantizmu
0.20 Vremenska napoved, sport, 1.25 poročila
1.45 Brezdelje utruja?

RAI 3

6.00 Aktualno: Fuori orario
8.15 Vabilo na koncerte Rai 3
9.45 Dok.: Geo & Geo
11.15 Tgr Evropa
12.00 Aktualno: TeleCamere
12.30 Film: Riuscirà l' avvocato Franco Benenato...
14.00 Deželni dnevnik, vreme, 14.15 dnevnik
14.30 Film: Avventura nella fantasia (fant., ZDA '62, i. L. Harvey, C. Bloom)
16.35 Opera: Pagliacci (p. P. Domingo, J. Pons)
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00 Aktualno: Tisoc in ena Italija, 20.30 Blob
20.45 Aktualna odd. o zdravju: Elisir
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Aktualno: Ragazzi del '99, 23.55 TeleCamere
0.25 Dnevnik, vreme
0.40 Fuori orario, film: Orizzonti di gloria (vojni, ZDA '57)
2.10 Nan.: Star Trek, 2.55 Il ritorno del Santo
3.40 Film

RETE 4

6.00 Nan.: Un volto, due donne, 6.50 Guadalupe
7.30 Pregled tiska
8.30 Nedeljski koncert
9.30 Aktualno: La domenica del villaggio
10.00 Masa
10.45 La domenica del villaggio
11.30 Dnevnik
12.30 Aktualna oddaja o okolju in ekologiji: Melaverde
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Film: Il principe guerriero ('65, i. C. Heston)
16.00 Film: La maschera di porpora (pust., ZDA '55, i. T. Curtisd, C. Miller)
18.00 Nan.: Dellavventura, vmes (18.55) dnevnik
20.35 Nan.: Giochi di potere (krim., ZDA '92, i. H. Ford, A. Archer)
22.45 Film: Amantes (dram., '91, r. V. Aranda, i. V. Abril)
0.50 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
9.00 Nabožna oddaja: Le frontiere dello spirito
9.45 Velike zgodbe Canale 5 - Predstavitev TV filma «Mai con i quadri»
10.00 TV film: Affittasi papà (kom., ZDA '95, i. Nick Cassavetes, Ben Diskin)
12.00 Nan.: Robinsonovi
13.00 Dnevnik
13.30 Nedeljski variete: Buona domenica (vodijo Maurizio Costanzo, Claudio Lippi, Massimo Lopez, Paola Barale, Lauca Laurenti)
18.10 Nan.: Du per tre - Ne locljivi (i. Johnny Dorelli, Loretta Goggi)
18.40 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Variete: Buona domenica - Italijanska serenada
22.40 Variete: Finché c'è Ditta c'è speranza
23.00 Aktualna odd.: Target (vodi Natasa Stefanenko)
23.30 Nonsolomoda
0.00 V parlamentu, nočni dnevnik
1.00 Film: X, Y & Z (kom., VB '72, r. B. G. Hutton, i. Elizabeth Taylor)
3.00 Nan.: Hill Street noc in dan

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. Le redini del cuore, risanke Pippo, Jem, Batman, itd. ter variete Bim Bum Bam
10.25 Risanke: Superman, The Real Ghostbusters
11.30 Variete: Mai dire gol
12.25 Odprti studio
12.45 Sport: Vodič nogometnega prvenstva
13.30 Nan.: Lucky Luke (i. Terence Hill, N. Morgan)
14.35 Film: Bambine, sentite chi parla (kom., ZDA '95, i. Kathrin Lautner, P. Stephens)
16.35 Film: License to drive - Licenza di guida (kom., ZDA '88, i. Corey Haim, C. Feldman)
18.30 Odprti studio
19.00 Risanke
20.00 Variete: Benny Hill Show
20.30 Mai dire gol
21.30 Nan.: X-Files (i. David Duchovny)
22.30 Sportna odd.: Pressing
0.20 Italija 1 sport, 1.00 Sport studio
1.45 TV film: Parole e baci (kom., It. '86, i. Simona Izzo, Ricky Tognazzi)
3.40 TV film: Il ragazzo dal kimono d' oro ('92)

TELE 4

13.30 Nan.: Starzinger
17.30 Od A do Z
19.15 Nedeljski sport
20.30 Osebnosti in mnenja
21.00 Film: La signora scomparsa (krim., r. A. Hitchcock, i. M. Redgrave)
22.45 Nedeljski sport
23.30 Salernitana - Udinese

MONTECARLO

12.45 18.45, 20.40, 22.40. 1.50 dnevnik
12.30 Aktualno: Blink
13.05 Nan.: Ellery Queen
14.30 Film: James Bond 007 vendetta prvata ('89, i. T. Dalton, T. Soto)
15.30 Film, ki ste ga vi izbrali
19.00 SP v smučanju: smuk, Z
20.15 Sport: Goleada
22.00 Processo per direttissima
23.45 Sport: Vail show
1.00 Film: Viaggio con anita

Slovenija 1

7.25 Napovedniki
8.00 Nan.: Mumini, 8.25 Tabaluga, 8.50 Srebnoglavi konjič, 9.15 Telerime, 9.20 Zares divje zivali: Presunljiva potovanja
9.50 Ozare
9.55 Masa
11.00 Dok.: Gospodarji zivali
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vreme, sport
13.10 Vremenska panorama
13.25 Pomagajmo si
13.50 TV genij, 14.50 Rolada
15.20 TV Poper
16.00 Doma
17.00 Po domače
18.00 Obzornik, vreme, sport
18.10 Slovenski magazin
18.40 Naravni parki
19.15 Risanke, 19.20 Loto
19.30 TV dnevnik, vreme, sport
20.00 Prešernova proslava
21.25 Večerni gost
22.20 Poročila, vreme, sport
22.45 Dunajski filharmoniki: Simfonija st. 8 v g.duru, op. 88 (A. Dvorak)
0.05 Doma
1.05 Naravni parki

TV PRIMORKA

8.00 16.50 Videostrani
16.50 Videospot dneva
16.55 Ob valentinovem
17.15 Zabavno humoristična oddaja: Iz klanca v breg
18.15 S kolesom po Mehiki
19.05 Adrenalin za vsak dan
19.30 Videostrani
20.00 Misel dneva
20.05 Pri kralju rock'n'rolla
21.05 Obiskali smo... Branik
21.45 Na robu

Slovenija 2

8.00 Vremenska panorama
10.45 Napovedniki
10.55 SP v smučarskih poletih
13.00 Pripravljeni, oddaja o slovenski vojski
13.30 Film: Veliko pričakovanje (VB, ris.)
14.40 TV prodaja
15.10 Euronews
16.50 Teniski magazin
17.20 SP v biatlonu: zasledovalna (Z + M)
18.50 SP v smučanju: ženski smuk
20.00 TV nad.: Ipavci (r. Fran Zizek, i. J. Zupan, zadnji del)
21.20 Dok.: Vatikan, moč papežev - Janez Pavel 2. in svoboda (Nemčija, zadnji del)
22.05 Sport v nedeljo
22.15 Nan.: Murphy Brown (23. epizoda)
23.30 Film: Veter (ZDA)

Koper

15.00 Euronews
15.10 Shogun
15.30 Rokomet (EL)
16.40 Odmev
18.00 TV Poper
18.45 Minute za...
19.00 TV dnevnik, sport
19.30 Risanke, 20.00 Vesolje je..., 20.30 Istra in...
21.00 TV nan.: Liszt (4. del)
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.05 Sportna nedelja
22.15 SP v smučanju: ženski smuk
23.30 Dok.: Potovanje v Nemčijo
TV Dnevnik-Vsedanes

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Na delovnem mestu se vam blizu krajše zatisje pred delom. Če ste neke zaplete uredili tako, da se zaradi njih nihce ne bo pocutil oskodozanega, se lahko mirne vesti razbrnenite.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Plavati proti toku res ni mačji kašelj, zato ni prav nič čudnega, če vas to utruja. Sprostite se in premislite, kako bi lahko lažje prisli do cilja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: S časom ne znate ravnati gospodarno. Zdaj ga imate preveč, naslednjic pa spet premalo. Bolje se poglobite v svoje delo. Posvetite se samo eni stvari, in ne več hkrati.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V prihodnjem tednu boste večkrat otožni kot veseli. Denar bo prisel čisto iz drugega konca kot pričakujete, zato si zaradi prazne denarnice ne belite glave.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nemirni boste in nepremisljeni. Tezko boste zdržali dalj časa na istem mestu. Skrbite za redno sportno aktivnost, ki vam bo pomagala ohraniti mirne živce in dobro kondicijo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Fizično trenutno niste najbolj odporni, zato poskusajte preprečiti prehlad, se preden vas ujame. Oborozite se z obilico vitaminov, dovolj spanja in zvrhano mero dobre volje.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ste v zelo zanimivem obdobju. Prizgali ste zeleno luč nekim novostim, ki ze veselo korakajo v vaše življenje. Polni energije ste ter zelje po izboljšanju samega sebe.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Najbolj naporno in plodno obdobje je ze za vami. Delovni tempo boste morali prilagoditi svojim trenutnim sposobnostim. Razmisljati boste o vašem življenju.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Začnite sami krojiti svojo usodo. Nikar ne hitite z odločitvami. Razmislite o vseh možnostih, ki se vam ponujajo, in različnih kombinacijah, preden se odločite za eno.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Zadnje case vaše življenje res ni dolgočasno. Sami poskrbite, da se vam vedno dogodi kaj novega. Spremembe pa so pogosto tudi boleče, mar ne?

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vse moci ste usmerili v uresničevanje svojih vizij, zato vas vsak neupseh na poti toliko bolj potare. Ne obupajte, saj ste rojen borec. Živcke pa le sem ter tja malo ohladite.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ne branite se ponujene pomoči, saj brez nje ne boste daleč prisli. Tudi kadar noče vzgati avto, ga mora kdo drug potisniti, da se lahko z njim odpeljeta naprej.

RADIO

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Masa iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder: Dvojčici (r. M. Prepeluh); 10.40 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Soft music; 11.30 Nabožna glasba (l. Florjanc); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Prešeren in sodobniki (r. M. Mahnič); 14.55 Potpuri; 15.30 Šport in glasba; 17.05 Z naših prireditvev (1. del); 18.05 Z naših prireditvev (2. del); 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 9.30 Zno v etru (pon., vsakih 14 dni); 10.30 Nedeljska mati-neja ali Jutranji val; 14.00 Radio gol.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 7.15 Otvoritev; 7.30 Kmetijska oddaja; 7.45 Po domače; 8.00 OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Pesem tedna; 10.00-11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30

Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30 Šport in glasba; 15.30 DIO; 17.30 Osmrtnice; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer večnozelenih; 22.00 Zrcalo dneva, nato iz naše diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.30 Horoskop; 7.45 Dalle letture...; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.30 Modri val; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 12.55 Pesem tedna; 13.40 Bella Bellissima; 14.00 Ferry sport; 18.00 Lestvica LP; 18.00 Italijanska pripoved; 19.25 Single single; 19.28 Vreme, dnevnik, šport; 20.00 RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Kvizi bizi; 10.05 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 DIO; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Klasika; 18.05 Igra; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nočnoturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Gori, doli; 10.35 Gost; 13.00 Šport, vmes: Gost izbira glasbo, zimzelene melodije, smučanje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock; 21.30 Na piedestal; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Drugi val.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 7.00 Kronika, šport, vreme, promet; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Solisti in orkestri; 10.40 Izbrana proza; 13.05 Amaterski zbori; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Svet glasbe, svet umetnosti; 22.05 Prevodne strani.

Radio Koroška

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška-Guten Morgen, Kärnten; 6.20 Duhovna misel (mag. Marija Perne); 18.00-18.30 Dogodki in domnevi; - 13.30 ORF 2. Radio Agora: dnevno 10.00-14.00/14.00-2.00; Radio Korotan: dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugl) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Prijateljica lutka (pripravlja Nerina Svab)
20.30 TV DNEVNIK, nato Sportna tribuna

RAI 1

6.00 Euronews
6.30 Jutranji dnevnik
6.50 Jutranja oddaja Unomatina (vodita Antonella Clerici in Luca Giurato), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.50 Film: La dinastija del petrolio (pust., VB '57, i. Dirk Bogarde)
11.30 Dnevnik
11.35 Aktualna oddaja: La vecchia fattoria (vodita L. Sardella in J. Majello)
12.25 Vreme in kratke vesti
13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05 Nan.: Il tocco di un angelo
15.00 Dok.: Kvarkov svet - Mali laezijski medved
15.20 Aktualno: Evropski dnevi
15.50 Mladinski variete: Solletico, vmes risanke Sandokan in nan. Zorro
17.35 Danes v parlamentu
17.45 Aktualna odd.: Prima - Predvsem kronika (vodi David Sassoli)
18.00 Dnevnik
18.35 Variete: In bocca al lupo! (vodi Carlo Conti)
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Aktualna odd.: Il fatto
20.40 Kviz: Navigator: alla ricerca di Ulisse (vodi Enzo Decaro)
20.50 Film: Il cliente (thriller, ZDA '94, i. S. Sarandon, T. Lee Jones, B. Renfro)
23.05 Dnevnik
23.10 Aktualna odd.: Porta a porta
0.00 Nan.: Villa Arzilla
0.15 Nocni dnevnik, zapisnik, vremenska napoved

RAI 2

7.00 Jutranji Go cart: Risanke
9.15 Rubrika o zidovski kulturi: Sorgente di vita
9.45 Nad.: Quando si ama, 10.05 Santa Barbara
10.50 Tg2 - Medicina 33
11.10 Vreme in dnevnik
11.30 Prestavitev aktualne odd. I fatti vostri, 12.00 I fatti vostri - Vase zadeve
13.00 Dnevnik
13.30 Tg2 - Navade in druzba, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00 Variete: Ci vediamo in TV (vodi Paolo Limiti)
14.30 Aktualno: Kronika v živo, vmes (16.30, 17.15) poročila
16.00 Vremenska napoved, kratka poročila, sport
18.40 Sereno variabile
19.05 Nan.: Squadra Speciale Cobra
20.00 Loto ob 8-ih
20.30 Večerni dnevnik
20.50 Nan.: Inspektor Derrick
23.05 Aktualna odd.: Pinocchio
23.45 Dnevnik, v parlamentu, vremenska napoved
0.35 SP v smucanju: moski smuk kombinacija

RAI 3

6.00 6.30, 7.00, 7.30 dnevnik
8.30 Media/Mente, 8.55 Zgodovina smo mi, 9.00 Kinematografija
10.00 Zivljenje v glasbi
12.00 Dnevnik, 12.15 Sport
12.20 Aktualno: Telesogni, 13.00 Pravljičice in risanke, 13.40 Tisoč in ena Italija
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 Tgr - Leonardo
15.00 Pravljičice in risanke
15.50 Sport: kolesarstvo, nogomet B in C lige, SP v smucanju
17.00 Dok.: Geo & Geo
18.30 Nad.: Un posto al sole
19.00 Vremenska napoved
19.00 Dnevnik, deželne vesti, deželni sport, vreme
19.55 Variete: Blob
20.00 Nan.: Superman
20.50 Aktualna odd. o izginulih osebah: Chi l'ha visto?
22.40 Dnevnik, deželne vesti
23.05 Aktualno: Milano - Roma
0.30 Dnevnik, pregled tiska
1.10 Fuori orario: Pred 20 leti

RETE 4

6.00 Nad.: Un volto due donne, 6.50 Guadalupe
8.30 Pregled tiska
8.50 Nad.: Renzo in Lucia, 9.45 Huracan, 10.45 Febbre d'amore
11.30 Dnevnik
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik
14.00 Kviz: Kolo sreče
15.00 Nad.: Sentieri - Steze
16.00 Film: Dono d'amore (dram., ZDA '58, i. L. Baccall, Robert Stack)
18.00 Kviz: OK, il prezzo è giusto
18.55 Dnevnik in vreme
19.30 Nan.: Colombo
20.40 Variete: Cara Giulietta
23.00 Film: L'amante del tuo amante è la mia amante (kom., Fr. '93, r. C. Leclouch, i. F. Huster)
1.30 Pregled tiska
1.50 Film: Amore a quattro dimensioni (kom., It. 63)

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.45 Aktualna odd. o dobrem pocutju: Vivere bene
10.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
11.25 Nan.: Komisar Scali (i. Michael Chiklis, Theresa Saldana), 12.30 Nonno Felice
13.00 Dnevnik TG 5
13.30 Aktualno: Sgarbi quotidiani
13.45 Nad.: Beautiful
14.15 Aktualna oddaja: Uomini e donne - Moski in ženske
15.45 TV film: Per salvare Katie (dram., ZDA '96, i. Patrick Duffy, Steve Jacobs)
17.45 Aktualna oddaja: Verissimo (vodi Cristina Parodi)
18.35 Variete: Passaparola (vodi Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
21.00 Film: Viaggi di nozze (kom., It. '95, r.-i. Carlo Verdone, Veronica Pivetti, Claudia Gerini)
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00 Nočni dnevnik
1.30 Striscia la notizia
2.00 Nan.: Hill Street

ITALIA 1

6.10 Nan.: Ocean Girl
6.40 Otroški variete, vmes nanizanke in risanke
9.20 Nan.: Mac Gyver
10.15 Film: Ancora una volta (kom., ZDA '90, i. Richard Dreyfuss)
12.20 Odprti studio, 12.25 Sport, 12.50 Fatti e misfatti
13.00 Nan.: V osmih pod isto streho
13.30 Risanke
14.20 Variete: Colpo di fulmine, 15.00 Fuego!
15.30 Nan.: Beverly Hills (i. J. Prestley, J. Garth)
16.00 Variete za najmlajše Bim Bum Bam, risanke
17.30 Nan.: Baywatch
18.30 Odprti studio, vreme, 18.55 Sport studio
19.00 Nan.: Plavolaska za očeta (i. Patrick Duffy), 19.30 Tata
20.00 Glasb. odd.: Sarabanda
20.45 Film: Batman Forever (pust., ZDA '95, i. Val Kilmer, Nicole Kidman)
23.05 Sportna oddaja: Controcampo
0.50 Odprti studio, 1.00 Sport studio
2.05 Film: Chi dice donna dice donna (kom., It. '76)

TELE 4

19.30 16.45, 23.00, 1.30 Dogodki in odmevi
13.35 Mabo Pistoia-Pall. GO
15.15 Fila Biella - Pall. TS
17.30 Sportna oddaja
20.30 Salernitana - Udinese
23.30 Sportna oddaja
1.45 Film: Indagine oltre la vita

MONTECARLO

12.35 19.45, 22.40, 1.10 Dnevnik
9.00 Il magnifico irlandese
11.35 Nan.: Agencija Rockford, 13.05 Ellery Quinn
14.00 Film: Operazione Rosebud ('74, i. P. O' Toole)
16.30 Variete: Tappeto volante
19.00 SP v smucanju: moski smuk, kombinacija
20.40 Sport: Biscardijski proces
23.05 Sport: Vail show
Glasba: Roxy Bar

Slovenija 1

7.55 Marketing
8.00 Vremenska panorama
8.55 Napovedniki
9.00 TV prodaja
9.30 Tedenski izbor.
Dok. nanizank: Mačke in psi (Nizozemska), 9.40 Lahkih nog naokrog, 10.20 Dober večer, 11.10 Oddaja TV Maribor: Na vrtu, 11.35 dok Velike romance 20. stoletja, 12.00 Slovenski magazin, 12.30 Utrip, 12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila, vreme, sport
13.10 Vremenska panorama
14.20 Tedenski izbor: Večerni gost - Janez Bole, 15.10 Podelitev Presernovih nagrad
16.30 Dober dan, Koroska
17.00 Radovedni Tacek: Nos
17.15 Dok. nanizanka: Zares divje zivali - Presunljiva potovanja (22. del)
17.35 Risanke: Volkovi, carovnice in velikani
18.00 Obzornik, vreme, sport
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Zrebanje 3 X 3 plus 6
19.15 Risanke
19.30 TV dnevnik, vreme, sport
20.05 Nan.: Komisar Rex - Moserjeva smrt (Avstrija, i. Tobias Moretti, Gedeon Burkhard)
21.00 Portreti Presernovih nagrajencev
22.15 Poročila, vreme sport
22.35 Omizje
0.35 Recept za zdravo življenje

TV PRIMORKA

8.00 17.00 Videostrani
17.00 Videospot dneva
17.05 Na robu
18.05 Obiskali smo... Branik
19.30 Videostrani
20.00 Misel dneva
20.05 Pravljičice po telefonu
20.10 Posnetek proslave iz PDG
Nova Gorica pb dnevu kulture
21.10 Sportni ponedeljek
21.45 E-ov plesni zur
22.15 Glasbeni utrinki
22.30 Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2

8.45 2.03 Teletekst
9.00 Vremenska panorama
10.00 Tedenski izbor
Sobotna noč
Koncert: Party in the Park
12.00 Nad.: Crni in beli (Svedska, 5. del)
12.30 Nanizanka: Davis, ravnatelj (ZDA, 11. ep.)
12.50 Dokumentarna serija: Moski in ženske (VB, 5. del)
13.45 Dokumentarna serija: Vatikan, moč papežev (Nemčija, 5. del)
14.35 Euronews
15.00 TV prodaja
15.30 Tedenski izbor: Zoom, 17.00 Pripravljeni, oddaja o slovenski vojski
17.30 Po Sloveniji
18.05 Nad.: Sestre (ZDA, 3. del)
18.50 SP v smucanju: moski smuk, kombinacija
20.00 Gospodarska panorama: Poslovni barometer
21.00 Studio City
22.30 Dokumentarna serija: Zvezde Hollywooda - Marilyn Monroe (ZDA)
23.00 Brane Roncel izza odra
0.25 Film: Rembrandt (VB, r. Alexander Korda, i. Charles Laughton, Gertrude Lawrence, Elsa Lanchester)

Koper

15.00 Euronews, 16.30 Risanke
16.25 Triestango (1. del)
17.00 Vesolje je ...
17.30 Istra in ...
18.00 Program v slovenskem jeziku
18.45 Primorska kronika
19.00 Tv Dnevnik, vreme, sport
19.30 Otroška odd.: Gugalnica
20.00 SP v smucanju: moski smuk, kombinacija
20.30 Kulturni magazin: 2000 besed
21.00 Osebnosti našega časa
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Euronews
22.30 Program v slov. jeziku: Sportel - Oddaja o zamejskem sportu in športnikih
23.30 Primorska kronika

RADIO

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljičice; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Sprehodi po tržaških predmestjih; 8.50 Soft music; 9.15 Odprta knjiga: Podobe iz sanj (I. Cankar, prip. M. Sardoč); 9.30 Glasba za vse okuse; 10.10 Koncert s slavnimi izvajalci; 11.00 Aktualnosti na pladnju (prip. V. Valencic); 12.40 Komorni zbor Kras; 13.20 Glasba; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 15.00 Potepuri; 15.30 Vsi ljudje vse vedo (v studiu i. Peterlin); 17.00 Kulturna kronika, nato Mi in glasba: koncert 5.10. 98 v gledališču Miela; 18.00 Znanstveno raziskovanje; 18.15 Priljubljene melodije; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 10.30 Matineja; 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi - Un palco all' opera.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.15 Dobro jutro; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.50 Kulturni koledar; 10.00 Na rešetju; 11.00 Pregled športnih dogodkov; 13.00 Daj, povej, razve-

drilna odd.; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla bla radio; 19.00 Jingle; 20.00 Modri abonma; 22.00 Zrcalo dneva; do 0.00 iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 11.00 Lantinskoameriški Ola; 11.15 Dialogi; 11.45 Mi in vi; 12.55 pesem tedna; 13.07 Čestitke; 13.00 L'una blu; 13.55 Moj dom tvoj dom; 14.10 Živeti danes; 14.45 Vse o šoli; 18.00 Magic bus; 18.45 Na sceno; 19.25 Sigla single; RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.45 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 11.05 Praznična odd.; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 15.00 Radio danes; 15.30 DIO; 17.05 Prešernova nagradjenca; 18.20 Svetovna reportaža; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Melodije po pošti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nočno; 0.00 Poročila.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.10 Poslovne zanimivosti; 8.40 Koledar prireditelj; 9.35 Popevki tedna; 11.35 Obvestila; 13.45 Gost izbira glasbo, kulturne drobtinice; 14.45 Na visokih petah; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 17.00 Hip hop galerija; 18.00 Vroče hladno; 18.45 Črna kronika; 19.30 Popularnih 40; 21.00 Telstar; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, sport; 22.30 V soju zarometov; 23.15 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Repriza; 13.30 Zbori; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 DIO, sport; 16.15 Nove glasbene generacije; 17.15 Enciklopedija Slovenije; 17.30 Slov. glasb. ustvarjalnost; 18.45 Kulturni globus; 19.30 Operni koncert; 20.00 Dvigljena zavesa; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.30 Komorni koncert; 23.45 Glasba; 0.00 Poročila.

Radio Koroška

6.08-7.00 Kratek stik; Radlo Agora dnevno 10.00-14.00/18.00-2.00; Radlo Korotan dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00 (105.5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik s o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cene oglasov

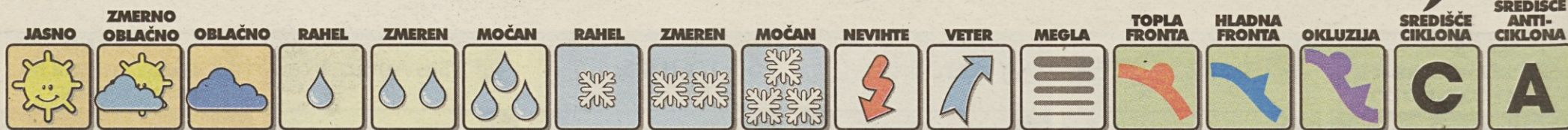
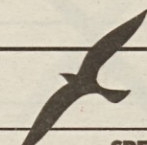
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 100 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 22.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-32147
zira račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in severnim Sredozemljem se prehodno pogloblja območje nizkega zračnega pritiska. V višinah nad naše kraje od severozahoda pritoka postopno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.19 in
zatone ob 17.19.
Dolžina dneva 10.00.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 24.00 in
zatone ob 10.42.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 8 stopinj C.

PLIMOVANJE

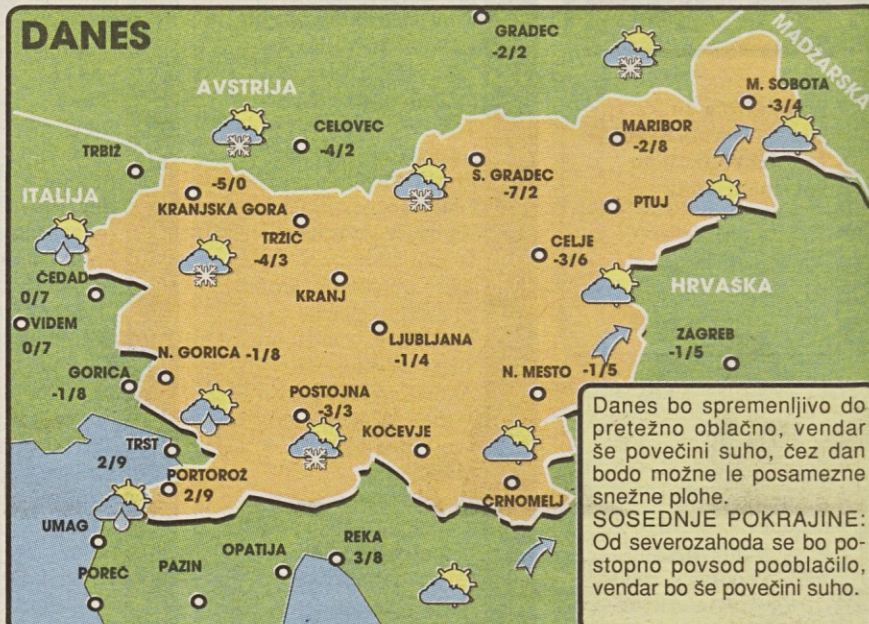
Danes: ob 1.13 najvišje 29 cm, ob 7.57 najnižje -11 cm,
ob 12.39 najvišje 2 cm, ob 18.24 najnižje -19 cm.
Jutri: ob 1.56 najvišje 26 cm, ob 10.00 najnižje -12 cm,
ob 14.28 najvišje -7 cm, ob 18.14 najnižje -10 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

TEMPERATURE V GORAH

	°C	°C
500 m.....	3	2000 m..... -7
1000 m.....	0	2500 m..... -10
1500 m.....	-4	2864 m..... -13

DANES

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno, vendar še povečini suho, čez dan bodo možne le posamezne snežne plohe.
SOSEDNJE POKRAJINE: Od severozahoda se bo postopno povsod pooblačilo, vendar bo še povečini suho.

JUTRI

V ponedeljek bo spremenljivo do pretežno oblačno. Padavine bodo od zahoda postopno ponehale. Na Primorskem bo zapihala burja. V torek bo prevladovalo oblačno vreme. Sprva bo še suho, popoldne pa se bodo padavine zopet razširile, predvsem v zahodni in osrednji Sloveniji.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Prepotoval več kot 50.000 km od leta 1996

SYDNEY - Ruski popotnik Vladimir Nesin je od leta 1996, ko se je podal na pot okoli sveta, prepotoval že več kot 50.000 kilometrov. Popotnik, ki trenutno bos potuje po Avstraliji, je najprej prepotoval vseh petnajst nekdanjih sovjetskih republik, nato pa ga je pot vodila po Mongoliji, Kitajski, Vietnamu, Laosu, Tajski, Maleziji, Južni Koreji, Indoneziji in Filipinih. Selet se je podati tudi na Japonsko, vendar mu oblasti niso izdale vizuma. Nesin, sicer učitelj telovadbe z mesta na ruskem Daljnem vzhodu Aleksandrovsk Sahalinsk, je dejal, da "zeli videti vse in nato o vsem pripovedovati drugim". Njegov videz ustreza ljudski predstavi popotnika, saj od sonca ogorel obraz krasi razkošna brada, nosi kratke hlače in majico s kratkimi rokavi, okrog vratu pa mu visi kompas. Trenutno je na poti v osrednjo avstralsko puščavo, kjer se bo srečal z aborigini, od tam pa se bo podal na Papuo Novo Gvinejo. Ko bo prepotoval se Afriko in Ameriko, bo njegova pustolovščina bosih nog končana. (STA)

Nov rekord: mesec dni preživel s strupenjačami

KUALA LUMPUR - Nekdanji zaporniški čuvaj Mohd Nur Abdulah se namerava v nedeljo za 35 dni zapreti v sobo, v kateri mu do družbo delalo 250 kraljevskih kober. S tem podvigom namerava postaviti nov svetovni rekord v sobivanju s strupenimi kaccami, ki ga je zadnji popravil njegov svak Osman Haip, ki je zaprt s strupenimi strupenjačami zdržal slab mesec dni. Kot je poročal casnik Sun, bo 51-letni Abdulah s kobrami zaprt v hlajenem prostoru velikosti 6 krat 3 metre, ki ga bo vsak dan zapustil samo za slabe pol ure. "Zame so vse kače prijatelji. So celo bolj zaupljive od ljudi," je na novinarski konferenci dejal Abdulah, ki si je za to priložnost okrog vratu ovil svojo najljubšo anakondo po imenu Sayang ali Ljubica. Sicer so pogumnega čuvaja že več kot stokrat picile kače, med nekim lovom na kobro pa je izgubil desni palec.

Rusije preplavile Finsko

HELSINKI - Nekateri vasi in mesta na Finskem v zadnjem času oblegajo ruske prostitutke, ki na veliko jezo finskih soproj nudijo spolne usluge po zelo ugodnih cenah. Finske vlade, ki se je zaradi tega odločila, da Rusinjam ne bo več izdajala vstopnih vizumov, pa ne jezi samo njihova prisotnost, temveč dejstvo, da z donosno dejavnostjo upravlja rusko kriminalno podzemlje, ki državo hkrati odpira trgovini z mamili. Se strožja bo finska oblast do Estonk, ki so v Skandinaviji že tradicionalno znane kot "prodajalke ljubezni". Te bodo namreč zavrnili že na meji, saj sta Finska in Estonija odpravili vizume. (STA/Tanjug)

V Belorusiji pobili napadalne lisice

Pri vasi Teterino v beloruskem predelu Mogilev so lisice morile, zato so jih lovci postrelili. Ob tem so sporočili, da morajo na območju nadzirati število lisic (f. AP).

Neslutene težave trajekta Aurora

Na kratki morskoli progi med Helsingborgom na Švedskem in Helsingborgom na Danskem (»rojstnim krajem« Hamleta) se je trajekt Aurora moral boriti z razburkanim morjem in drevesi, ki jih je silovit vihar pometal tudi v morje (f. AP).

Gluha Francozinja tri dni zaprta v dvigalu

LYON - Neka 75-letna oglusela Francozinja je tri dni preživela zaprta v dvigalu svoje dvonadstropne hiše, ker ni slišala mehanika, ki jo je sprasoval za naslov. Starka je pred usodno vožnjo v pritličju prizgala pralni stroj, se preden pa se je z dvigalom pripeljala v prvo nadstropje, je zaradi slabe napeljave pregorela varovalka, tako da je cela hiša ostala brez elektrike. Po zasilnem telefonu v dvigalu ji je sicer uspelo poklicati servisno službo, vendar ni slišala vprašanjserviserjev, kam naj pridejo. Kmalu zatem se je baterija interfona izpraznila. Kot je kasneje povedala za Radio

Europe, je sprva molila k bogu, naj ji pomaga, a je kmalu spoznala, da bog, tudi če obstaja, ne more popraviti dvigala. Dodala je, da v dvigalu ni bila lačna ali žejna, čas pa si je krajšala s telovadnimi vajami. Tri dni kasneje jo je po naključju našla neka prijateljica. (STA)

Arhitekti najbolj zaželeni soprogi

LONDON - V Veliki Britaniji imajo najboljše možnosti pri zenskah arhitekti, moskim pa se najbolj privlačne zdijo zenske, ki delajo kot predstavnice za stike z javnostmi. Kot je pokazala raziskava, ki jo je

med 1500 iskalci partnerja izvedla neka londonska ženitna posredovalnica, so arhitekti zanimivi predvsem zato, ker jih imajo zenske za enakovredne in ker naj bi se dobro znasli v obilici dela. Zdravniki so s prvega padli na tretje mesto, ker po mnenju zensk preveč delajo. Manj povpraševanja je tudi po bankirjih, ki pridejo v postev le takrat, ko so domiselni in duhoviti, sam denar pa ne zadosa. Med zenskami predstavnice za stike z javnostjo svojo visoko ceno dolgujejo predvsem pogumu in sposobnosti komuniciranja. Na drugem mestu so igralke, na tretjem pa novinarke.